

НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

**ГОДИШЕН ОТЧЕТ
ЗА ДЕЙНОСТТА
НА НАЦИОНАЛНИЯ
ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ
през 2016 г.**

София, 2017 г.

ВЪВЕДЕНИЕ.....	6
МИСИЯ, ВИЗИЯ, ПРИНЦИПИ, ЦЕННОСТИ И СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ	7
ОРГАНИ НА УПРАВЛЕНИЕ НА НОИ	8
АДМИНИСТРАТИВНА СТРУКТУРА НА НОИ ПРЕЗ 2016 г.....	10
ДЕЙНОСТИ НА СПЕЦИАЛИЗИРАНАТА АДМИНИСТРАЦИЯ	10
I. ПЕНСИОННО ОСИГУРЯВАНЕ.....	10
1. Методологически дейности по отпускане и изплащане на пенсии	10
2. Пенсионно обслужване в ТП на НОИ.....	13
II. ЕВРОПЕЙСКИ РЕГЛАМЕНТИ И МЕЖДУНАРОДНИ ДОГОВОРИ.....	15
1. Краткосрочни обезщетения по европейски регламенти и международни договори	15
2. Пенсионно осигуряване по европейски регламенти и международни договори	15
3. Дейност, свързана с обработване на искания за прехвърляне на пенсионни права от и към пенсионната схема на Европейската общност.....	16
4. Дейност, свързана с изплащане на пенсии по европейските регламенти и международните договори	16
5. Дейност, свързана с проекти на решения на Управителя на НОИ	16
6. Методологическа дейност и оказване на съдействие на СОЛВИТ.....	17
7. Участие в проекти, работни групи и работни срещи във връзка с дейността по европейски регламенти и международни договори	17
III. ОСИГУРЯВАНЕ И КРАТКОСРОЧНИ ПЛАЩАНИЯ.....	17
1. Парични обезщетения.....	18
2. Методология на осигуряването и контрол	21
3. Медицинска експертиза на работоспособността	24
4. Профилактика и рехабилитация	29
5. Трудова злополука и професионална болест	30
IV. ОСИГУРИТЕЛЕН АРХИВ	33
1. Методология на осигурителния архив.....	33
2. Осигурителен архив в ТП на НОИ	34
3. Електронен осигурителен архив.....	37
V. ИНФОРМАЦИОННИ СИСТЕМИ	39
1. Функционални модули на ИССО	39
2. Информационната система на НОИ и „външният свят“.....	42
3. Електронни услуги на интернет страницата на НОИ.....	43
4. Техническо и комуникационно осигуряване	45
VI. АНАЛИЗ, ПЛАНИРАНЕ И ПРОГНОЗИРАНЕ	46
2. Статистика, актюерски анализи и прогнози.....	48
3. Анализ на социалноосигурителната система	49
4. Управление на риска в оперативната дейност на НОИ.....	50
5. Участие в междуведомствени работни групи.	50
ДЕЙНОСТИ НА ОБЩАТА АДМИНИСТРАЦИЯ	51
I. ПРАВНО ОБСЛУЖВАНЕ	51
1. Правно обслужване.....	51
2. Обществени поръчки	52

II. ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДНА ДЕЙНОСТ	53
III. УПРАВЛЕНИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ	56
1. Структура и разпределение на щатната численост в НОИ.....	56
2. Оптимизиране на организационно-управленската структура	58
3. Прилагане на системата за натовареност на звената и дейностите в ТП на НОИ.....	60
4. Администриране на персонала и управление на възнагражденията	60
5. Профил на персонала, зает в основната численост на администрацията на НОИ	61
6. Набиране, подбор и професионално развитие на персонала в администрацията на НОИ	62
7. Осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.....	64
IV. ОБЩЕСТВЕНИ КОМУНИКАЦИИ	65
1. Контактен център.....	65
2. Връзки с обществеността	68
3. Популяризиране на електронните услуги на НОИ	69
4. Интернет страница на НОИ	69
5. Проучване на удовлетвореността на клиентите на НОИ	69
V. МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ И СЪТРУДНИЧЕСТВО	70
1. Двустранно сътрудничество (включително по двустранни международни договори и европейски регламенти в областта на социалната сигурност)	70
2. Сътрудничество с международни организации и участия в работни групи и комисии на ЕС	71
3. Проекти с международно финансиране.....	72
ДРУГИ ДЕЙНОСТИ.....	72
I. СИГУРНОСТ	72
1. Регистратура за класифицирана информация и контролни пунктове в НОИ.....	73
2. Специален регистър.....	73
3. Управление при кризи и отбранително-мобилизационна подготовка	73
II. ФИНАНСОВ КОНТРОЛ	74
III. ВЪТРЕШЕН ОДИТ	75
IV. ИНСПЕКТОРАТ	76
ДЕЙНОСТИ НА НОИ ПРЕЗ 2016 г. НАКРАТКО В ЧИСЛА	78
ПРИЛОЖЕНИЯ.....	79
1. Обща организационна схема на НОИ.....	80
2. Административна структура на НОИ.....	81
3. Административна структура на ТП на НОИ.....	82
4. Административна структура на ТП на НОИ – София-град.....	83

СЪКРАЩЕНИЯ И АКРОНИМИ

АЗ	Агенция по заетостта
АИС	Административна информационна система
АПП	Анализ, планиране и прогнозиране
АССГ	Административен съд София-град
ГВРС	Гарантирани вземания на работниците и служителите
ГПК	Гражданско-процесуален кодекс
ГПОС	Годишен план за обучение на служителите
ДАНС	Държавна агенция „Национална сигурност“
ДВ	Държавен вестник
ДКСИ	Държавна комисия по сигурността на информацията
ДМА	Дълготраен материален актив
ДОО	Държавно обществено осигуряване
ДОПК	Данъчно-осигурителен процесуален кодекс
ДЧ	Държава членка
ЕАД	Еднолично акционерно дружество
ЕАРД	Електронно архивиране на разплащателна документация
ЕБК	Единна бюджетна класификация
ЕВН	Експертиза на временната неработоспособност
ЕИК	Единен идентификационен код
ЕИП	Европейско икономическо пространство
ЕК	Европейска комисия
ЕО	Европейска общност
ЕР	Експертно решение
ЕРБЛРО	Електронен регистър на болничните листове и решенията по обжалването им
ЕС	Европейски съюз
ЗА	Закон за администрацията
ЗБДОО	Закон за бюджета на държавното обществено осигуряване
ЗГВРСНР	Закон за гарантирани вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя
ЗДСл	Закон за държавния служител
ЗЗКИ	Закон за защита на класифицираната информация
ЗИДКСО	Закон за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване
ЗНЗ	Закон за насърчаване на заетостта
ЗОДОВ	Закон за отговорността на държавата и общините за вреди
ЗПУКИ	Закон за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси
ЗУНК	Закон за уреждане на необслужваните кредити
ЗФУКПС	Закон за финансовото управление и контрол в публичния сектор
ИА „ГИТ“	Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“
ИКО	Идентификационен код на осигурителя
ИРМ	Изнесени работни места
ИС	Информационна система
ИСЕОДД	Интегрирана система за електронен обмен на документи и данни
ИСМБП	Информационни системи и моделиране на бизнес процеси
КБДОО	Консолидиран бюджет на Държавното обществено осигуряване
КДА	Класификатор на длъжностите в администрацията
КЕП	Квалифициран електронен подпис
КЗД	Комисия за защита от дискриминация
КЗЛД	Комисия за защита на личните данни
КПК	Краткосрочни плащания и контрол
КРД	Контролно-ревизионна дейност

КСО	Кодекс за социално осигуряване
КУТ	Комитет по условията на труд
ЛКК	Лекарска консултативна комисия
ЛНЧ	Личен номер на чужденец
МК	Медицински комисии
МОН	Министерство на образованието и науката
МОТ	Международна организация на труда
МС	Министерски съвет
МТСП	Министерство на труда и социалната политика
МВФ	Международен валутен фонд
МФ	Министерство на финансите
НАП	Национална агенция по приходите
НЕЛК	Национална експертна лекарска комисия
НЗОК	Национална здравноосигурителна каса
НМЕ	Наредба за медицинската експертиза
НОИ	Национален осигурителен институт
НПОПДОО	Наредба за паричните обезщетения и помощи от ДОО
НПОС	Наредба за пенсиите и осигурителния стаж
НСИ	Национален статистически институт
ОА	Осигурителен архив
ОМЕ	Органи на медицинската експертиза
ООА	Обединен осигурителен архив
ПЗР	Преходни и заключителни разпоредби
ПИК	Персонален идентификационен код
ПМС	Постановление на Министерския съвет
ПОБ	Парични обезщетения за безработица
ПОВН	Парични обезщетения за временна неработоспособност
ПОПДОО	Парични обезщетения и помощи от ДОО
ПП	Програмен продукт
ППЗЗКИ	Правилник за прилагане на закона за защита на класифицираната информация
ПРБ	Първостепенни разпоредители с бюджет
ПРО – ЕАД	„Профилактика, рехабилитация и отдих“ – ЕАД
ПРМ	Постоянни работни места
РАН	Ревизионен акт за начет
РБ	Република България
РГ	Работна група
РМ	Република Македония
РОЛ	Регистър на осигурените лица
СВОЧ на ТПК	Съвет за взаимно осигуряване на членовете на трудово производствени кооперативи
СД на ДАНС	Специализирана дирекция на ДАНС
СЕД	Структуриран електронен документ
СУ на ЗБР	Система за управление на здравето и безопасността при работа
СФУК	Система за финансовото управление и контрол в публичния сектор
ТЕЛК	Териториална експертна лекарска комисия
ТЗПБ	Трудова злополука и професионална болест
УП	Удостоверение за пенсиониране
УчПФ	Учителски пенсионен фонд
ФСД	Финансово-счетоводна дейност
ФУТ	Фонд условия на труд
ЧРАСО	Човешки ресурси и административно-стопанско обслужване

ВЪВЕДЕНИЕ

През 2016 г. Националният осигурителен институт (НОИ) отбеляза 20 години от създаването си. През изминалите години НОИ се утвърди като модерна осигурителна администрация, обслужваща на практика всички български граждани на различни етапи от техния житейски път. Институтът развива своя капацитет и създава условия и предпоставки за повишаване на удовлетвореността на ползвателите на социалноосигурителни услуги, утвърждава принципите на добро управление в своята дейност и укрепва общественото доверие към осигурителната система.

През 2016 г. Националният осигурителен институт бе отличен със специална награда за постижения в електронния обмен на документи и данни за изплащане на краткосрочни обезщетения в конкурса „Награди за добри практики“, организиран от Международната асоциация за социално осигуряване. Престижната награда бе връчена на управителя на НОИ по време на Регионалния европейски форум за социално осигуряване проведен в Стокхолм, Швеция.

Проектът на институцията за въвеждане на Електронния регистър на болничните листове и решенията по обжалването им и разработване на Интегрирана система за електронен обмен на документи и данни с НОИ за изплащане на парични обезщетения от ДОО (ИСЕОДД) получи голямата награда от конкурса „ИТ проекти на годината“ за 2016 г., като спечели първо място в категорията „Публичен сектор“. Въвеждането на Електронния регистър на болничните листове и решенията по обжалването им и разработването на Интегрирана система за електронен обмен на документи и данни с НОИ за изплащане на парични обезщетения от ДОО е най-мощният проект за електронна услуга на НОИ, чийто втори етап успешно беше реализиран през 2016 г.

Целта на представения задълбочен преглед на дейността на НОИ през 2016 г. е да бъде полезен за всички, които се интересуват от състоянието и перспективите за развитие на института и от администрирането на социалноосигурителната система в България.

Годишният отчет за дейността на НОИ през 2016 г. е приет с Протокол на Надзорния съвет на НОИ № 6 от 27.04.2017 г., Решение № 1.1.

МИСИЯ

Предоставяне на качествени социалноосигурителни услуги чрез използването на съвременни технологии и мотивирани служители, при законосъобразно и прозрачно управление на публичния ресурс на държавното обществено осигуряване.

ВИЗИЯ

Иновативна социалноосигурителна институция, ползваща се с високо обществено доверие и функционираща в услуга на обществото.

ПРИНЦИПИ

- *законност, равнопоставеност, обективност*
- *прозрачност, отговорност, отчетност, контрол*
- *ефективност, ефикасност, достъпност, сигурност*

ЦЕННОСТИ

- *професионализъм и компетентност*
- *етичност, коректност и отзивчивост*
- *толерантност и екипност в работата*
- *информираност и комуникативност*
- *мотивираност, лоялност и надеждност*
- *креативност и иновативност*

СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ НА НАЦИОНАЛНИЯ ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ 2015 - 2017 г.

- ЦЕЛ 1:** Повишаване на удовлетвореността на ползвателите на услугите, предоставяни от НОИ.
- ЦЕЛ 2:** Развитие на институционалния капацитет и утвърждаване на принципите на добро управление.
- ЦЕЛ 3:** Засилване на превенцията и на последващия контрол за недопускане на неправомерни осигурителни плащания.
- ЦЕЛ 4:** Утвърждаване на общественото доверие към НОИ като коректен национален и международен партньор.

* * *

ОРГАНИ НА УПРАВЛЕНИЕ НА НОИ

Органите на управление на Националния осигурителен институт, определени в Кодекса за социално осигуряване, са надзорен съвет, управител и подуправител. Техните функции и правомощия са разписани в глава трета на КСО.

Надзорен съвет

Надзорният съвет (НС) през 2016 г. се състои от по един представител на всяка от представителните организации на работниците и служителите и на работодателите, признати съгласно Кодекса на труда, и равен на тях брой представители, определени от Министерския съвет. Като член в надзорния съвет на НОИ от квотата на Министерския съвет участва задължително изпълнителният директор на Националната агенция за приходите. Мандатът на НС на НОИ е четиригодишен. Членовете му избират на ротационен принцип председател и двама заместник-председатели от състава си. Общият брой на членовете на НС на НОИ в края на 2016 г. е 14 и е разпределен както следва:

Изпълнителна власт

- Министерство на труда и социалната политика (2)
- Министерство на финансите (1)
- Министерство на здравеопазването (1)
- Министерство на икономиката, енергетиката и туризма (1)
- Министерство на образованието и науката (1)
- Национална агенция за приходите (1)

Синдикални организации

- Конфедерация на труда „Подкрепа“ (1)
- Конфедерация на независимите синдикати в България (1)

Работодателски съюзи

- Българска стопанска камара (1)
- Асоциация на индустриалния капитал в България (1)
- Българска търговско-промишлена палата (1)
- Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България (КРИБ) „Гласът на българския бизнес“ (1)
- Съюз за стопанска инициатива (1)

Надзорният съвет се свиква на заседания от председателя или по искане на една трета от членовете му. В тях със съвещателен глас участва и управителят на Националния осигурителен институт. За редовни се смятат заседанията, на които са присъствали най-малко половината от членовете му. Решения се взимат, ако за тях са гласували повече от половината от общия брой на членовете на надзорния съвет.

През 2016 г. са проведени общо 9 заседания, на които са взети 48 решения. Най-много решения са взети за утвърждаване на проекти на нормативни актове по ДОО преди внасянето им за приемане от съответните държавни органи. През 2016 г. са разгледани и утвърдени:

- Отчет за изпълнение на бюджета на ДОО и отчета за изпълнение на бюджета на УчПФ за 2015 г.
- Утвърдени са проекти на постановления на МС за изменения на подзаконовите нормативни актове за прилагане на Кодекса за социално осигуряване – общо 8 бр.
- Годишен отчет за дейността на НОИ през 2015 г.

Останалите решения на Надзорния съвет имат следния предмет на обсъждане:

- Информация за изпълнението на Консолидирания бюджет на ДОО към м. март 2016 г. и м. септември 2016 г. (по предварителен отчет);
- Избор на изпълнители на дейността по профилактика и рехабилитация;

- Три от решенията на НС са свързани с вземането на решения за придобиване и разпореждане с имущество на НОИ над размера, определен от Правилника за организацията и дейността на НОИ;
- С едно решение са утвърдени изменения и допълнения в Правилника за организацията и дейността на НОИ;
- Взети са три решения за избор на ротационен принцип на председател на НС от квотата на работодателите и зам. председатели на НС на НОИ;
- Едно решение, отнасящо се до осъвременяването от 01.07.2016 г. на пенсиите, отпуснати до 31.12.2015 г.

В качеството си на едноличен собственик на капитала на „Профилактика, рехабилитация и отдих“ ЕАД, надзорният съвет на НОИ е провел едно заседание, на което са взети пет решения свързани с дейността на дружеството, отнасящи се до следното:

- Одобрен е Годишният финансов отчет и Отчетът за управлението за 2015 г.;
- Приет е одиторският доклад за 2015 г.;
- Избран е регистриран одитор, който да завери отчета на дружеството за 2016 г.;
- Освобождаване на членове на съвета на директорите на „ПРО“ ЕАД и избор на нови членове.

На 29 юли 2016 г. Народното събрание гласува с пълно единодушие нов четиригодишен мандат за управителя на НОИ доц. д-р Бисер Петков и подуправителя на института г-жа Весела Караиванова-Начева. В своята дейност, управителят се подпомага от съвет на управителя и регионален консултативен съвет.

Регионален консултативен съвет

Регионалният консултативен съвет се състои от управителя, подуправителя, главния секретар, ръководителя на ТП София-град и осем ръководители на ТП на НОИ. Представителите на териториалните поделения са с мандат от една година и се редуват по ред, определен от управителя.

Съветът се свиква на заседания от управителя, който е и негов председател. Заседанията се провеждат най-малко веднъж на всеки шест месеца. Решенията му се вземат с обикновено мнозинство. През 2016 г. са проведени две заседания на РКС на които са взети 7 решения.

Регионалният консултативен съвет подпомага дейността на управителя в провеждане на регионалната политика и административното управление; анализира дейността на териториалните поделения и предлага решения за нейното усъвършенстване; обсъжда предложения за усъвършенстване дейността на териториалните поделения и за подобряване на връзките между тях и централното управление.

Съвет на управителя

Дейността на управителя се подпомага от Съвет на управителя, който се състои от управителя, подуправителя, главния секретар и ръководителите на функционалните направления на НОИ. Управителят свиква и ръководи заседанията на съвета на управителя, които се приемат за редовни, ако присъстват две трети от членовете, а решенията се вземат с обикновено мнозинство. Съветът на управителя предлага на управителя проекти на решения, свързани с неговите правомощия съгласно КСО.

През 2016 г. съветът на управителя е провел 4 заседания, на които са взети 10 решения. Съветът на управителя е изслушал и приел за сведение и доклади от международни работни семинари и срещи по различни теми.

АДМИНИСТРАТИВНА СТРУКТУРА НА НОИ ПРЕЗ 2016 Г.

Националният осигурителен институт осъществява своята дейност чрез Централно управление и 28 териториални поделения (*Приложение № 1*). Това групиране е обусловено от спецификата на неговата дейност, изискваща структуриране, което от една страна да гарантира централизирано изпълнение на основните функции по отношение на планирането, контрола и управлението, както и осигуряване на необходимите ресурсите (човешки, финансови, материално-технически), а от друга страна да ситуйра звената, предоставящи услуги по-близо до техните ползватели.

Според функциите, които изпълняват, звената в централно управление са организирани в шест дирекции на специализираната администрация, четири дирекции на общата администрация, инспекторат, финансови контролори по ЗФУКПС, дирекция „Вътрешен одит“ и дирекция „Сигурност“ (*Приложение № 2*).

Териториалните поделения осъществяват дейностите, възложени на НОИ съгласно КСО по държавното обществено осигуряване, съобразно териториалния им обхват (*Приложения № 3 и 4*).

Специализираната администрация извършва дейностите, възложени на НОИ съгласно КСО във връзка с осъществяване на държавното обществено осигуряване. Общата администрация подпомага реализирането на правомощията на управителя като ръководител на организацията, създава условия за осъществяването на дейността на специализираната администрация и извършва техническите дейности по административното обслужване на гражданите и юридическите лица.

ДЕЙНОСТИ НА СПЕЦИАЛИЗИРАНАТА АДМИНИСТРАЦИЯ

I. ПЕНСИОННО ОСИГУРЯВАНЕ

1. Методологически дейности по отпускане и изплащане на пенсии

Пенсионното осигуряване в централно управление включва дейности по организацията, методическото ръководство и контрола по отпускане и изплащане на всички видове пенсии, отпускани изцяло по българското законодателство, подготовката на проекти на нормативни актове, както и тълкуване и прилагане на Наредбата за категоризиране на труда при пенсиониране (НКТП) и Инструкция № 13 от 2000 г. за прилагане на НКТП на управителя на НОИ. Друг аспект на дейността е изготвянето на становища по различни пенсионни въпроси, отговори на жалби, запитвания, сигнали, предложения за отпускане на персонални пенсии и др. Контролните функции се осъществяват чрез текущ и последващ контрол, като пряко се наблюдава дейността на териториалните поделения на НОИ.

При динамиката на законодателството по пенсионното осигуряване, често се разработват нови и/или допълват съществуващи показатели за статистическо наблюдение на пенсиите, както и образци на формуляри във връзка с отпускането и изплащането им. За отразяването на тези промени се изготвят указания за изменения и допълнения на програмното и техническото осигуряване по пенсиите и се оказва необходимата методическа помощ при проектиране на информационната система за отпускането и изплащането им. Осъществява се и координация на дейността по пенсионното осигуряване с външни институции и други функционални направления в НОИ.

През 2016 г. във връзка с пенсионното осигуряване са осъществени следните дейности:

- ❖ Отговорено е на 2 631 писма на граждани, различни ведомства и на териториални поделения на НОИ. От тях по постъпили 413 запитвания чрез интернет страницата на НОИ, е даден отговор на електронния адрес на получателя. Основната част от кореспонденцията е свързана с разяснения, касаещи условията за придобиване на пенсионни права, изразяване на становище относно категорията на труда при пенсиониране, несъгласия с действащото пенсионно законодателство, с определения размер на пенсията, изплащане на наследствена

пенсия на учащи в български и в чужди учебни заведения, наложени удържки от пенсиите и други. Отговори са изготвяни и на депутатски питания, на актуални въпроси и писма от комисии към Народното събрание и други институции, по искания за промяна на НКТП и по въпроси за нейното прилагане.

- ❖ Изготвена е „Работна инструкция за организацията на работата в териториалните поделения и централно управление на НОИ по прилагане на разпоредбата на §51, ал. 1 от ПЗР на ЗИДКСО“. Чрез осъществения текущ мониторинг по прилагането на тази разпоредба се овладяха негативите по обмена на информацията между ТП на НОИ и пенсионноосигурителните дружества във връзка с преизчисляването на пенсиите, изплащани от ДОО, на лица, осигурени и в универсален пенсионен фонд, но заявили желанието си да прехвърлят натрупаните средства в индивидуалната им партида от този фонд в съответните фондове на ДОО.

- ❖ Продължи процесът, свързан с регламентирането на обмена на информация между НОИ и пенсионноосигурителните дружества по прилагане на разпоредбата на чл. 168 от КСО, като в тази връзка е разработена процедура за издаване на удостоверение УП-24.

- ❖ Проведена е работна среща, във връзка с постъпило предложение до Министъра на труда и социалната политика от Държавно предприятие „Радиоактивни отпадъци“ за промяна в НКТП и Инструкция № 13/2000 г. за прилагането ѝ.

- ❖ Осъществена е работна среща между НОИ и ИА „ГИТ“ по повод проблеми при извършване на проверки от служителите на агенцията във връзка с прилагането на чл. 95, ал. 1, т. 5 от КСО, когато пенсионерът не спазва предписанията на органите на експертизата на работоспособността по отношение на противопоказните условия на труд. Като резултат е подписан анекс към Споразумението за сътрудничество между двете институции.

- ❖ Изготвено е становище на института по предложенията за оптимизиране на медицинската експертиза, с оглед въвеждане на нов модел на същата и определяне на възможността на лицата в трудоспособна възраст с определен вид и степен на увреждане да работят.

- ❖ Изготвена е и представена пред делегация от Националната служба по социално осигуряване на Република Молдова презентация на тема „Мерки за контрол и превенция на злоупотребите в областта на пенсионното осигуряване“.

- ❖ Продължи работата на съвместен екип от експерти за извършване на дейност по „Допълване и актуализиране процесите на високо ниво в процесната архитектура на НОИ“ от Плана за въвеждане на процесно-ориентиран подход в управлението на института. Изготвено е становище относно формулиране и определяне процесите на високо ниво в процесната архитектура на НОИ, както и във връзка с процеса „Отпускане и изплащане на пенсии и добавки“. Изразено е и становище за допълване и актуализиране на процесите в „Отпускане и изплащане на пенсии и добавки на лица с постоянен или настоящ адрес в Република България и на лица по чл. 1, ал. 8 от НПОС“.

- ❖ Съвместен екип от експерти на института извършва дейност по „Идентифициране, допълване на модела и моделиране в текущо състояние на детайлно ниво на процесите, изискващи взаимодействие с пенсионноосигурителните дружества“, както и по „Взаимодействие с пенсионноосигурителните дружества и Националната агенция за приходите във връзка с допълнителното задължително пенсионно осигуряване в професионален пенсионен фонд и универсален пенсионен фонд“.

- ❖ Създаден е и е предоставен за ползване на интернет страницата на НОИ примерен образец – П-22 „Заявление за отпускане на добавка за чужда помощ“;

- ❖ Експерт от института взе участие в заседание на парламентарна комисия по проблемите, свързани със зачитането на учителски осигурителен стаж на преподавателите в българските неделни училища в чужбина.

- ❖ Изразени са становища по 14 молби за опрощаване на дългове от надвзети пенсии до Администрацията на Президента съгласно Указ № 2773/80 г. Всички молби са внесени за разглеждане от Комисията по опрощаванията. По част от молбите до Президента на Република

България за опрощаване на дългове от надвзети пенсии е водена допълнителна кореспонденция с общинските съвети, териториалните данъчни дирекции и ТП на НОИ.

❖ Изготвени са 6 доклада от името на министъра на труда и социалната политика, които са внесени в Министерския съвет с предложения за отпускане на персонални пенсии по реда на чл. 92 от КСО, като въз основа на това на правоимащите лица са отпуснати 340 персонални пенсии. За решенията на МС са уведомени съответните ТП на НОИ и председателят на Националното сдружение на общините в Република България, който от своя страна уведомява председателите на общинските съвети, направили предложения за отпускане на този вид пенсия. При по-голяма част от молбите е водена допълнителна кореспонденция с лицата. В тази връзка са изпратени 231 писма, с които са изискани декларации за доход, удостоверения за наследници, решения на общинските съвети, удостоверения за учащи и други документи. На част от молбите (114 бр.) е отговорено с писмо, че няма основание за отпускане на персонална пенсия, тъй като не е изпълнено нормативното изискване годишният доход на член от семейството да е по-нисък от сбора на гарантирания минимален доход, установен за страната през последните 12 месеца преди искането за пенсия. По повод на настъпили нормативни промени през годината са изготвени две уведомителни писма до Националното сдружение на общините в Република България във връзка с процедурата по отпускане на персонални пенсии по чл. 92 от КСО.

❖ Изготвени са предложения за изменения и допълнения на КСО и на НПОС. Във връзка с извършените през годината промени в КСО и НПОС са изготвени са 77 броя методически указания до ТП на НОИ по въпроси, свързани с отпускане и изплащане на пенсии. Изразявани са писмени становища до различни институции, свързани с промяна в осигурителното законодателство или прилагането му.

❖ По повод на извършени промени в НПОС е създаден нов формуляр на декларация по чл. 7, ал. 4, т. 5 от НПОС, а във връзка с промяна в чл. 182 от ДОПК са разработени и изпратени на ТП на НОИ два нови образци на разпореждания на длъжностното лице по пенсионното осигуряване по чл. 98, ал. 2 от КСО.

❖ Проведени са работни срещи на междуведомствената работна група, касаеща дейността на „Български пощи“ ЕАД по изплащане на пенсиите и необходимостта от извършване на промени в НПОС. Същите са във връзка с решение на Европейската комисия от 20 декември 2011 г. относно прилагането на чл. 106, §2 от Договора за функционирането на Европейския съюз за държавната помощ под формата на компенсация за обществена услуга, предоставена на определени предприятия, натоварени с извършването на услуги от общ икономически интерес. Промените в НПОС са извършени и се прилагат от 1 юли 2016 г.

❖ През годината активно се работи по две предложения за сключване на споразумения с Министерство на вътрешните работи и Министерство на образованието и науката. Първото е във връзка със съвременното получаване на информация за лица, обявени за издирване, за спиране изплащането на пенсиите им. Второто е за осигуряване на достъп до данни на лица относно статута им на учащи в средните и висши училища с цел правилни и законосъобразни плащания на наследствените им пенсии. Споразумението с МОН е подписано, като предстои работа по неговото привеждане в изпълнение.

❖ Поиска е информация от ТП във връзка с: 1) лица, починали на територията на друга държава, за които няма пълни данни и/или документи за смъртта; 2) спрени и неуредени пенсионни партии; 3) надвзети пенсии. По отношение на първата група е въведен нов технологичен ред за визуализация на данни от ТП чрез разработена нова функционалност на вътрешния портал на НОИ. Публикуването на данните по този начин оптимизира работните процеси и способства за упражняването на текущ контрол. Данните за спрени и неуредени пенсионни партии и за надвзети пенсии са обработени и анализирани от служители в ЦУ, като резултатите са докладвани на управителя.

❖ От ТП на НОИ периодично (на тримесечие и полугодие) се предоставя статистическа и друга информация във връзка с дейността по отпускане и изплащане на пенсиите, която се обработва и анализира. Изготвените анализи отчитат добри резултати по

отношение минимизиране на допуснатите грешки от длъжностните лица по пенсионното осигуряване, както и по събираемостта на дълговете от надвзети пенсии по вина на пенсионерите, техните наследници или осигурителите.

- ❖ Проведени са две работни съвещания със служителите от функционално направление „Пенсии“ в ТП на НОИ по въпросите на отпускането и изплащането на пенсиите. Обсъдени са голям брой възникнали казуси и са дадени указания във връзка с прилагане на законодателството и точната процедура, която следва да се приложи във всеки конкретен случай.

- ❖ Ежедневно е оказвана методическа помощ на служителите в ТП на НОИ и/или съдействие на служебни лица от други администрации, ползвайки всички утвърдени средства за комуникация. При необходимост се дават консултации по пенсионни въпроси на служителите от Контактния център на института.

- ❖ От началото на месец април е реализирана нова процедура за обработване на заявления по чл. 67, ал. 1 от НПОС, подадени в банка ДСК. Чрез нея са оптимизирани дейностите по изготвянето на пенсионни записи и промените по пенсиите, извършвани от служителите от ТП на НОИ. Заедно с това е подобро обслужването на пенсионерите, които желаят да получават пенсиите си чрез Банка ДСК.

- ❖ Изготвен е обобщен анализ на извършените проверки от ТП на НОИ в пощенските станции съгласно чл. 93, ал. 2 от НПОС. В тази връзка са обработени общо 1 771 акта за констатации.

- ❖ Изготвено е мотивирано предложение за промени в КСО, касаещо нов ред за определяне размера на удръжките от пенсиите по вземания за осигурителни плащания. В тази връзка са разработени 6 варианта на предложения за удръжки от пенсиите, посочени в текстови и табличен вид. За всеки един от вариантите е направена характеристика на предимствата и недостатъците. Предложението е намерило отражение в КСО чрез създаването на нови ал. 3 и 4 в чл. 114а от КСО, които са в сила от 1 януари 2017 г. Чрез прилагането на тези разпоредби се очаква да се повиши събираемостта на надвзетите пенсии.

- ❖ По повод промените в пенсионното осигуряване са направени допълнения в Номенклатурата на показателите за попълване на справка за отпускане, определяне и изменение на пенсиите – „Справка 01“, за статистическо наблюдение на пенсиите и програмни продукти „Справка 1&3“ и „Преосвидетелстване“, като във връзка с това са изпратени указателни писма до ТП на НОИ за тяхното въвеждане чрез модулите от НСОИП.

- ❖ Във връзка с промените в пенсионното законодателство, извършени със ЗИДКСО, в сила от 01.01.2016 г. и Закона за бюджета на Държавното обществено осигуряване за 2016 г. своевременно бяха обновени външната и вътрешната страница на НОИ. Чрез актуализацията на вътрешната страница се осигури на служителите от ТП информираност и възможност за единно прилагане на пенсионното законодателство при решаването на конкретни и специфични казуси. Осъвременени са две подрубрики на сайта предвид приетите нови минимални размери на пенсиите и във връзка с промяна на срока по чл. 1, ал. 5 от НПОС. Във връзка с осъвременяване на пенсиите за трудова дейност и определяне на новите размери на пенсиите, несвързани с трудовата дейност, считано от 01.07.2016 г. е изготвена публикация за Бюлетина на НОИ.

- ❖ Текущо през годината е изисквана информация по различни поводи, касаещи дейността по пенсионното осигуряване. Същата е анализирана и при необходимост са вземани съответните управленски решения.

2. Пенсионно обслужване в ТП на НОИ

Дейността по отпускане, изменение, осъвременяване, спиране, възобновяване, прекратяване, възстановяване и изплащане на пенсии и добавките към тях се осъществява в структурните звена „Пенсии“ в териториалните поделения на НОИ. Тези звена извършват всички дейности по пенсионното обслужване на осигурените лица, във връзка с пенсиите и добавките, които се изплащат към тях, отпуснати по българското законодателство и по

европейските регламенти и/или международните договори в областта на социалната сигурност, на лица с постоянен адрес в Република България. При поискване на гражданите се предоставя необходимата информация по пенсионното осигуряване, както на място в приемните на териториалните поделения на НОИ, така и на посочен от тях електронен адрес.

Обслужването на гражданите по въпроси, свързани с пенсионното осигуряване, се извършва чрез приемните на дирекция/отдел „Пенсии“. Дейността им е организирана по начин, който позволява това да става ефективно, бързо и компетентно. Правят се справки по отпускане и изплащане на пенсии, приемат се и се завеждат постъпващи заявления, документи за учащи, издават се удостоверения във връзка с пенсиите. Справки и консултации се правят както в приемната, така и от началника на отдела и ръководителите на секторите при по-специфични казуси.

Общият брой на постъпилите заявления през годината във всичките 28 териториални поделения на НОИ, които са във връзка с приложимото пенсионно законодателство, е 350 198 броя. От тях 82 124 броя са за отпускане на лични пенсии за осигурителен стаж и възраст, 30 267 броя – за отпускане на лични пенсии за инвалидност поради общо заболяване, 61 505 броя за отпускане на наследствена пенсия или добавка по чл.84 от КСО. Заявленията по чл. 102 от КСО за преизчисляване на пенсии са 176 302 броя. Средният брой на постъпилите заявления през 2016 г. за всичките 28 ТП на НОИ е 12 507.

Десетте териториални поделения с най-висок общ брой приети заявления са: София-град – 65 939 бр., Пловдив – 30 287 бр., Варна – 21 384 бр., Бургас – 20 568 бр., Стара Загора – 18 391 бр., Благоевград – 12 773 бр., Плевен – 12 499 бр., Велико Търново – 11 794 бр., Русе – 11 444 бр. и Хасково – 11 400 бр.

Общият брой на постановените разпореждания през 2016 г. е 642 343 бр., като над 99 на сто от тях са постановени в законоустановения срок по чл. 10, ал. 1 от НПОС.

Обработени са 64 195 случая на изплатени пенсии за минало време и 125 321 случая на възстановени неизплатени пенсии. Пенсионерите, на които пенсиите са спрени от изплащане през годината въз основа на нормативно установени основания, са 432 809.

Съгласно чл. 93, ал. 2 от НПОС териториалните поделения осъществяват контрол по изплащането на пенсиите в пощенските станции, съвместно с органи на областните пощенски станции на „Български пощи“ ЕАД. Проверките се извършват по предварително съгласуван график и са относно изплащане на пенсии по изплащателни картони, изплащане на пенсионни записи и други. За извършените проверки се съставят актове за констатации и при установени нарушения се предприемат мерки за отстраняването им и недопускане в бъдеще. Извършените през 2016 г. проверки са 733.

През годината са издадени 67 124 удостоверения във връзка с получаваната пенсия/добавка. Обработени са 29 272 документи на учащи във връзка с изплащане на наследствена пенсия и 26 100 заявления от наследници по чл. 91, ал. 1 от НПОС за изплащане на неполучена пенсия от починал пенсионер. Извършените промени по смяна на адреса за получаване на пенсията и/или на субекта, чрез който се изплаща пенсията (пощенска станция или банка), са 97 698.

Обработените запори и удръжки, наложени върху пенсиите, са 17 240. Големият брой на удръжките от пенсиите се обуславя основно от следните предпоставки:

- пенсията е гарантирано месечно плащане, при което, ако са изпълнени съответните изисквания на ГПК, ДОПК и КСО, запорните съобщения/удръжките се изпълняват;
- увеличението на размера на пенсиите през 2016 г., което позволява на по-голям брой пенсионери да погасяват задълженията си, събирани по този ред.

Във връзка с етапната работа по изграждането на модул „Удръжки“ в информационната система на НОИ, от служителите в ТП на НОИ са въведени данните от всички постъпили запорни съобщения.

С пенсионен запис се изплаща пенсия за минало време, за част от месец или ако е спряна от изплащане с корекционна ведомост. С пенсионен запис се изплаща и неполучена пенсия от починал пенсионер. През годината изготвените пенсионни записи във всички териториални

поделения са 659 547 бр. Обработени са 94 122 инвалидни пенсии на лица, които са били преосвидетелствани от ТЕЛК. Извършени са още 49 925 други промени, които са във връзка с изплащането на пенсиите.

II. ЕВРОПЕЙСКИ РЕГЛАМЕНТИ И МЕЖДУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Дейността по прилагане на европейските регламенти и двустранните договори в областта на социалното осигуряване и социалната сигурност, по които Република България е страна, през 2016 г. може да бъде обобщена в следните направления:

1. Краткосрочни обезщетения по европейски регламенти и международни договори

В изпълнение на дейностите по обработване на структурирани електронни документи (СЕД-и) и преносими документи (ПД), писма до лица, осигурителни служби в други държави и ТП на НОИ, отговори на запитвания и становища през 2016 г., са изготвени 18 280 документа. За сравнение, броят на изработените документи през 2015 г. е 15 177 бр., 2014 г. – 16 924 бр. и за 2013 г. – 16 848 бр.

Дейности, свързани с износа на обезщетения за безработица и приложимото законодателство:

- Изнесените към държави-членки от ЕС/ЕИП парични обезщетения за безработица отпуснати по законодателството на Република България през 2016 г. са 83 бр., (докато през 2015 г. са 115 бр., 2014 г. – 50 бр., 2013 г. – 40 бр.);
- Изнесените парични обезщетения за безработица от други държави-членки на ЕС/ЕИП в Република България през 2016 г. са 235 бр., (като през 2015 г. са 283 бр., 2014 г. – 214 бр., 2013 г. – 266 бр.);
- През 2016 г. са изготвени 115 бр. структурирани електронни документа (СЕД U020) с искания за възстановяване размера на изплатените в Република България парични обезщетения за безработица на 6 345 лица, които по време на последната си заетост в държава-членка са пребивавали в Република България (за сравнение през 2015 г. са 115 бр. СЕД U020 за 4 731 лица, 2014 г. – 114 бр. СЕД U020 за 4 838 лица, 2013 г. – 93 бр. СЕД U020 за 3 427 лица);
- През годината са получени 12 бр. структурирани електронни документа (СЕД U020) с искания за възстановяване размера на изплатените в друга държава-членка парични обезщетения за безработица на 44 лица, които по време на последната си заетост в България са пребивавали в другата държава-членка;
- Издадени са 5 бр. формуляри РБ/РМ 101, във връзка с прилагане разпоредбите за приложимото законодателство на Договора между Република България и Република Македония за социално осигуряване (същите през 2015 и 2014 г. са по 8 бр., а през 2013 г. – 22 бр.).

2. Пенсионно осигуряване по европейски регламенти и международни договори

- През 2016 г. са постъпили 28 500 бр. документа, свързани с пенсии, от които 12 155 бр. формуляри, заявления и документи, свързани с преценка право на пенсия и добавки към пенсията, 12 796 бр. писма от лица, институции и ТП на НОИ и 3 549 бр. искания за удостоверяване на български осигурителен стаж.
- Изготвени са 34 636 бр. документа (за сравнение за 2015 г. те са 18 674 бр., 2014 г. – 34 020 бр., 2013 г. – 34 002 бр.), от които 4 268 бр. разпореждания за пенсии и добавки, 28 338 бр. формуляри и писма до лица, институции, ТП на НОИ и 2 030 бр. формуляри, удостоверяващи осигурителни периоди от България пред друга държава-членка на ЕС/ЕИП или Швейцария.
- Разпределението на отпуснатите, изменените и прекратените пенсии и добавки по европейски регламенти и международни договори през 2016 г. е както следва:

- Пенсии на лица, живеещи постоянно в чужбина: отпуснати – 1 023 бр.; изменени – 3 138 бр.; прекратени – 301 бр.;
- Пенсии на лица, с постоянен адрес в Република България и преценка на правата от ТП на НОИ: отпуснати – 3 523 бр.; изменени – 6 440 бр.; прекратени – 980 бр.

3. Дейност, свързана с обработване на искания за прехвърляне на пенсионни права от и към пенсионната схема на Европейската общност

- Изготвено е едно разпореждане за разпределение на подлежащите на прехвърляне средства от пенсионна схема на институциите на ЕС към фонд „Пенсии“ на ДОО, универсален пенсионен фонд и фонд за допълнително доброволно пенсионно осигуряване.
- През 2016 г. са обработвани случаи на прехвърляне на пенсионни права към институции на ЕС. Извършено е прехвърляне на актюерския еквивалент на пенсионните права за старост за 40 лица, а за 53 лица са изготвени справки за предварителен размер на актюерския еквивалент на пенсионните им права.

4. Дейност, свързана с изплащане на пенсии по европейските регламенти и международните договори

- Пенсионерите, живеещи постоянно в чужбина и получаващи български пенсии, изплащани от НОИ, към 31.12.2016 г. са 27 817 (за 2015 г. са 27 231 бр., за 2014 г. – 26 758 и за 2013 г. – 27 122 лица). От тях, по споразумението с Република Турция, чрез НОИ се изплащат българските пенсии на 16 782 лица (за 2015 г. – 17 223, за 2014 г. – 17 863 и за 2013 г. – 18 505 лица). Пенсионерите, пребиваващи в държавите-членки на ЕС и в държавите, с които се прилагат двустранни договори в областта на социалното осигуряване са 11 035 (за 2015 г. – 10 008, за 2014 г. – 8 895 и за 2013 г. – 8 617 лица).
- Пенсионерите, получаващи чужди пенсии в България, изплащани с посредничеството на НОИ към 31.12.2016 г. са 8 623 (за 2015 г. – 8 378, за 2014 г. – 7 599 и за 2013 г. – 6 323).
- Българските пенсии (вкл. добавките към пенсиите), изплащани от НОИ на лица с постоянен адрес чужбина към 31.12.2016 г. са 33 828 (за 2015 г. – 32 701, за 2014 г. – 31 881 и за 2013 г. – 31 890). От тях 13 068 бр. пенсии се изплащат вследствие прилагането на европейските регламенти и международните договори, а в Република Турция – 20 760 български пенсии и добавки към тях, като същите за 2015 г. са 20 920, за 2014 г. – 21 429 и за 2013 г. – 21 789 бр.
- Броят на лицата с постоянен адрес в Република България, получаващи пенсии по международни договори, изплащани от териториалните поделения на НОИ, към 31.12.2016 г. е 24 198, а броят на пенсиите – 26 455. За сравнение броят на пенсионерите през 2015 г. е бил 22 076, през 2014 г. – 18 933, а броят на пенсиите през 2015 г. съответно 22 476 бр. и 19 308 бр. през 2014 г.

5. Дейност, свързана с проекти на решения на управителя на НОИ

- През 2016 г. са изготвени 65 проекта на решения на управителя на НОИ.

Таблица № 1 : Изготвени проекти на решения на управителя на НОИ през 2016 г.

Общ брой решения	65
1. Решения, с които е отхвърлена жалбата, като неоснователна	61
2. Решения, с които е отменено издаденото разпореждане	2
3. Решения, с които е прекратено производството по обжалване и жалбата е оставена без разглеждане, поради пропуснат срок	2

- От 22.04.2016 г. до 31.12.2016 г. е осъществено процесуално представителство по 35 дела.

Таблица № 2 : Процесуално представителство през 2016 г.

Общ брой дела	35
1. Приключили дела, в т.ч.:	17
– Решени в полза на НОИ;	8
– Прекратено производство по жалбата на лице;	7
– Отменени решения на управителя на НОИ.	2
2. Неприключени производства	18

6. Методологическа дейност и оказване на съдействие на СОЛВИТ

- Общият брой обработени документи през 2016 г. е 1 446;
- Изготвени са 14 бр. указателни писма и са предоставени 8 бр. информации от чужди компетентни институции до ТП на НОИ;
- Изготвени са 152 бр. становища по конкретни казуси и по принципни въпроси;
- 2 бр. задания са изпратени до дирекция „ИСМПБ“ във връзка с:
 - Прилагане на чл. 68а и чл. 101, ал. 1, т. 4а от КСО;
 - Реда за извършване обмен на валутни курсове, за които няма данни в БНБ.
- Извършен е контрол на 32 бр. конкретни пенсионни досиета от ТП на НОИ, чрез изискване на информация и преценка относно правилността и законосъобразността на предприетите действия от длъжностните лица;
- Предоставените по телефон консултации, по искане на ТП на НОИ са 462 бр.;
- Изготвени са 25 докладни записки по различни въпроси;
- На българския СОЛВИТ център е предоставена информация по 103 случая във връзка с прилагане на законодателството на ДЧ и европейските регламенти в областта на социалната сигурност.

7. Участие в проекти, работни групи и работни срещи във връзка с дейността по европейски регламенти и международни договори

- Проект „Развитие на институционална електронна система на НОИ за EESSI“ – вътрешна информационна система за целите EESSI;
- Проект „SAFE“, като през 2016 г. беше продължена работата по тестовата фаза на проекта;
- Работна група по координация на системите за социална сигурност, с цел прилагане на регламентите, получаване на информация от заседанията на Административната комисията за координация на системите за социална сигурност, подготовка на проекти на указания на министъра и други;
- Работна група 2 „Свободно движение на хора“ – ежемесечно са предоставяни становища във връзка с отчета по плана за действие;
- Работни групи, създадени със заповед на управителя на НОИ:
 - Постоянно действаща експертна комисия във връзка с архивите;
 - Работна група относно интернет страницата на НОИ.

III. ОСИГУРЯВАНЕ И КРАТКОСРОЧНИ ПЛАЩАНИЯ

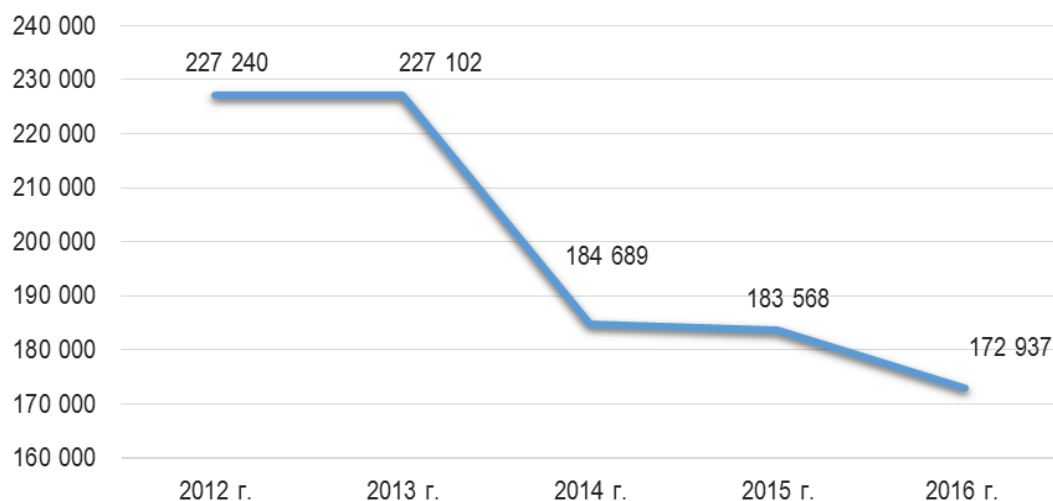
Дейностите по осигуряването и краткосрочните плащания, контрола на ДОО, медицинската експертиза, трудовите злополуки и професионалните болести през 2016 г. са реализирани в следните направления:

1. Парични обезщетения

- Организиране и контролиране на дейността по изплащане на паричните обезщетения и помощи по Кодекса за социално осигуряване, Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България и на гарантираните вземания по Закона за гарантиране вземанията на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя.
- Изготвяне на методически указания по промените в осигурителното законодателство, свързани с дейността по изплащане на паричните обезщетения и помощи и на гарантираните вземания.
- Участие в подготовката на проекти за промени в нормативни актове в областта на паричните обезщетения и помощи и на гарантираните вземания;
- Оптимизиране на процедурите по отпускането и изплащането на паричните обезщетения и помощи и на гарантираните вземания.
- Разработване на формуляри и образци за паричните обезщетения и помощи и за гарантираните вземания.
- Изготвяне на становища и отговори по постъпилите предложения, сигнали, жалби и заявления в областта на изплащане на паричните обезщетения и помощи и на гарантираните вземания, както и отговори на писма, постъпили по електронната поща на НОИ по въпроси, свързани с краткосрочните плащания.
- Консултации на граждани и длъжностни лица относно отпускането и изплащането на паричните обезщетения и помощи и на гарантираните вземания и оказване на методическа помощ на длъжностните лица от ТП и от „Контактния център“ на НОИ;
- Участие в работата на съвместни експертни групи с експерти от НАП във връзка с промените в осигурителното законодателство.
- Участие в работни групи за реализиране на проекта „Разработване и внедряване на Интегрирана система за електронен обмен на документи и данни с Националния осигурителен институт за изплащане на паричните обезщетения от ДОО“;
- Изготвен е проект на Наредба за паричните обезщетения и помощи от ДОО и на приложенията към нея.
- Изготвена е „Процедура за приемане и въвеждане в ТП на НОИ на документи и данни, представени с придружително писмо на хартиен и електронен носител за изплащане на парични обезщетения за временна неработоспособност, при трудоустрояване и майчинство от 1 януари 2016 г.“.
- Изготвени са актуализации на:
 - планови задания за приемане на данни от осигурители и самоосигуряващи се лица за изплащане на парични обезщетения и помощи от 1 януари 2016 г. по електронен път, на хартиен и електронен носител в ТП на НОИ и за автоматично свързване на данните от осигурители и самоосигуряващи се лица с данни от регистрите на НОИ;
 - номенклатури на грешки при приемане и въвеждане на данни от хартиен и електронен носител и по електронен път за изплащане на парични обезщетения за временна неработоспособност, при трудоустрояване и майчинство от 1 януари 2016 г.;
 - списъка с медицински проверки и грешки, използвани в новия Модул 2 на ПП „ПОПДОО“.
- Проведено е работно съвещание по въпроси, касаещи процедурите и програмните продукти, свързани с приемането и въвеждането на документи на хартиен и електронен носител от осигурителите и самоосигуряващите се лица за изплащане на парични обезщетения от 01.01.2016 г., както и работата с новия Модул 2 за преглед и вземане на решение по случаите, преминали през автоматично свързване на данните от отделните регистри на НОИ.
- Изготвена е процедура за преглед и вземане на решение за случаите, преминали през Модул 2 нов – автоматично свързване на данните от осигурители и самоосигуряващи се лица с данните от регистрите на НОИ.

- Проведени са работни срещи с ИА „ГИТ“ във връзка със сумираното изчисляване на работното време.
- Осъществен е контрол по досиетата и изготвените проекти на разпореждания за отпускане и за отказ за отпускане на гарантирани вземания на лицата, подали заявления за отпускане на гарантирани вземания.
- Съвместно с АЗ са актуализирани договорите по чл. 47 от ЗНЗ.
- Изготвени са задания за разработване на програмен продукт „Годишно преизчисляване на паричните обезщетения и помощи от ДОО, изплатени до 31 декември на предходната година“ и примери за формиране на служебна декларация с окончателния месечен размер на осигурителния доход на самоосигуряващите се лица и на земеделските стопани.
- Разработени са допълнителни справки, достъпни с ЕГН и ПИК и ИКО и Булстат с данни от новата ИСЕОДД.
- Обобщена е информацията за проблемите и трудностите при работа в ТП с програмния продукт „ПОПДОО“ и новата ИСЕОДД от 1 януари 2016 г. и са реализирани предложенията за улесняване на работата и ускоряване на плащанията.
- Проведени са работни срещи за обсъждане на въпроси, свързани с третия етап от електронизацията на процеса по изплащане на ПОВН, както и необходимостта от нормативни промени.
- Изготвени са промени във функционалните изисквания, структурата и формата на подаваните данни с удостоверения, приложения № 9, 10 и 11 към НПОПДОО и към входящия контрол при приемане на данните от удостоверенията.
- Изготвена е концепция за подаване на заявление за отпускане на ПОБ в АЗ и за електронен обмен на данни с АЗ.
- Участие в работна група за „Моделиране в текущо състояние на детайлно ниво на основен процес 02-Предоставяне на краткосрочни обезщетения и помощи“.
- Разработени са допълнителни проверки на Модул 2 нов и за актуализиране на проверките на Модул 3 по отношение на самоосигуряващите се лица на ПП „ПОПДОО“.
- Разработени са проверките, които ще се извършват при постъпване на данните от болничните листове от органите на медицинската експертиза в електронния регистър на болничните листове и решенията по обжалването им.
- Проведена е работна среща с представители на „Давид холдинг“ и „Сиела“ относно реализиране на възможността за връчване на издаваните от НОИ документи по електронен път.

Справочната система на програмен продукт „Парични обезщетения за безработица“ дава информация за броя на регистрираните безработни лица, подали заявления за отпускане на парично обезщетение за безработица, сумата на изплатените обезщетения по месеци и години, средномесечния брой лица с изплатено обезщетение и други. Броят на регистрираните заявления за отпускане на парични обезщетения за безработица през 2016 г. е 172 937, което е с 10 631 бр. по-малко спрямо 2015 г. За периода 2012 – 2016 г. се наблюдава тенденция на плавно намаляване на броя на подадените заявления за отпускане на ПОБ, като през 2016 г. е достигната най-ниската им стойност.

Фигура № 1 : Брой регистрирани заявления за отпускане на парични обезщетения за безработица за периода 2012 – 2016 г.

Националният осигурителен институт администрира и дейностите, свързани с отпускане и изплащане на гарантираните вземания по Закона за гарантираните вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя. През 2016 г. са изплатени гарантирани вземания на 444 лица по подадени от тях заявления, или със 164 лица повече спрямо 2015 г. На 64 лица е отказано изплащане на гарантирано вземане.

Програмният продукт „ПОПДОО“ дава информация относно броя на приетите основни документи от осигурителите и самоосигуряващите се лица в териториалните поделения на НОИ за изплащане на паричните обезщетения и помощи от ДОО, както и за сумите на изплатените средства от фондовете на ДОО на правоимащите лица и други. През 2016 г. от териториалните поделения на НОИ са приети общо 3 267 805 основни документи за изплащане на парични обезщетения и помощи, като в сравнение с 2015 г. са приети с 375 692 повече документи. Основно това увеличение се дължи на по-големия брой приети болнични листове. Приетите основни документи по видове и териториални поделения са показани в таблица № 3.

Таблица № 3 : Брой приети основни документи по видове и по ТП на НОИ към 31 декември 2016 г.

ТП на НОИ	Брой приети основни документи за болнични листове	Брой приети основни документи за молби-декларации по чл. 50 и чл. 51	Брой приети основни документи за молби-декларации по чл. 53 и чл. 54	Брой декларации за промяна на обстоятелствата	Брой приети основни документи за молби декл. за помощи при смърт	Брой приети основни документи за молби-декларации за помощи при инвалидност	Брой приети основни документи за молби-декларации по чл. 50, ал. 6	Брой приети основни документи за молби-декларации по чл. 50, ал. 7	Брой приети молби от осигурители за промяна на "съответното" ТП в това ТП	Брой подадени молби от осигурители за промяна на "съответното" ТП в друго ТП	Общо приети основни документи
Благоевград	126 618	2 711	3 370	250	620	0	798	18	22	12	134 419
Бургас	134 949	3 114	3 695	340	735	0	957	23	34	16	143 863
Варна	176 879	3 756	5 166	564	731	0	1 607	46	35	16	188 800
В.Търново	92 423	1 310	1 674	225	514	0	575	11	11	17	96 760
Видин	16 554	314	335	28	121	0	65	3	8	5	17 433
Враца	54 318	766	936	115	306	0	306	8	5	6	56 766
Габрово	66 204	581	828	93	244	0	429	6	18	9	68 412
Кърджали	36 820	1 569	1 791	90	144	0	253	6	5	4	40 682
Кюстендил	53 881	630	766	97	205	0	230	14	23	0	55 846
Ловеч	41 450	549	786	107	213	0	255	6	16	7	43 389
Монтана	34 849	521	669	68	196	0	182	1	8	2	36 496
Пазарджик	104 428	1 468	1 607	101	383	0	480	30	20	9	108 526
Перник	48 529	627	692	52	265	0	253	9	3	5	50 435
Плевен	71 533	1 256	1 583	229	397	0	443	12	16	7	75 476
Пловдив	329 127	5 177	6 298	762	1 013	1	2 550	47	49	23	345 047
Разград	29 191	657	914	80	134	0	199	6	20	4	31 205
Русе	88 287	1 458	2 050	192	492	0	591	11	17	3	93 101
Силистра	22 965	543	681	50	144	0	133	1	5	10	24 532
Сливен	46 918	849	1 011	90	320	5	290	3	7	7	49 500
Смолян	42 541	758	871	82	282	3	307	10	1	7	44 862
София-град	1 001 774	18 118	26 425	2 768	3 017	0	9 091	285	27	190	1 061 695
София-окръг	83 487	1 329	1 564	160	293	0	573	22	3	16	87 447
Ст.Загора	175 322	1 866	2 440	265	834	0	1 105	36	18	10	181 896
Добрич	32 931	773	1 022	147	278	0	228	5	9	13	35 406
Търговище	29 023	564	679	62	152	0	282	3	5	5	30 775
Хасково	59 608	1 453	1 738	123	329	0	424	3	22	13	63 713
Шумен	43 668	1 171	1 375	355	233	0	394	4	10	6	47 216
Ямбол	51 995	635	835	73	259	0	292	1	11	6	54 107
ОБЩО:	3 096 272	54 523	71 801	7 568	12 854	9	23 292	630	428	428	3 267 805

До края на 2016 г. са изплатени 4 244 181 бр. обезщетения за 3 412 345 лица. В сравнение със същия период на 2015 г., броят на изплатените обезщетения се е увеличил с 213 464, а броят на лицата, които са ги получили с 290 525 повече.

От 1 януари 2016 г. стартира подаването по електронен път на документи и данни за изплащане на обезщетенията от осигурителите и самоосигуряващите се в ИСЕОДД. Най-голям е делът на приетите данни по електронен път – 86,3%, на електронен носител са приети 11,4% от данните, а на хартиен носител – 2,4%. С приключването на втория етап от електронизацията на процеса по изплащане на паричните обезщетения и помощи от ДОО се постигна значително съкращаване на сроковете за изплащането им средно за страната до 3-4 работни дни, а за ТП на НОИ София-град – до 7 работни дни.

2. Методология на осигуряването и контрол

2.1 Методология на осигуряването

Методологията на осигуряването включва дейностите по подготовка на предложения за промяна в нормативните актове на държавното обществено осигуряване и разработване на указания по прилагането им. Целта на тези дейности е улесняване на осигурителите и осигурените при ползването на осигурителните права и уеднаквяване на практиката по прилагане на осигурителното законодателство от страна на длъжностните лица в териториалните поделения на Националния осигурителен институт.

През 2016 г. експертите методолози са участвали в работни групи за промени в следните нормативни актове:

- Кодекс за социално осигуряване;
- Наредба за общественото осигуряване на самоосигуряващите се лица и българските граждани на работа в чужбина и морските лица;
- Наредба за елементите на възнаградението и за доходите, върху които се правят осигурителни вноски;

- Наредба № Н-8 за съдържанието, сроковете, начина и реда за подаване и съхранение на данни от работодателите, осигурителите за осигурените при тях лица, както и от самоосигуряващите се лица.

В тази връзка са изготвени методически указания по прилагането на промените в нормативните актове, които са предоставени на териториалните поделения на НОИ и са публикувани на интернет страницата на института за сведение и ползване от страна на осигурителите и осигурените лица.

Проведени са редица срещи с представители на други държавни ведомства във връзка със съвместна работа и обмен на данни.

Основните дейности по правилното прилагане на осигурителното законодателство са насочени към:

- Подготовка на отговори по постъпили въпроси в областта на общественото осигуряване от страна на граждани, осигурители, както и от териториалните поделения на НОИ;
- Извършване на проверки по постъпили сигнали и жалби;
- Консултации на граждани и длъжностни лица по прилагането на нормативните актове на общественото осигуряване във връзка с правата и задълженията на осигурените лица и осигурителите;
- Извършване на проверки по сигнали на лица и осигурители, препратени в НОИ от други институции;
- Даване на указания за уеднаквяване на практиката на териториалните поделения във връзка с конкретни въпроси възникнали при прилагането на осигурителното законодателство.

През годината се осъществиха дейности свързани с разработване и промяна на образци на документи необходими за провеждането на осигуряването; предложения за изготвяне и промяна на различни справки от информационната система на НОИ; изготвяне на становища до администрацията на президента на Република България, във връзка с подадени молби за опрощаване на задължения към държавното обществено осигуряване; поддържане на актуална и достъпна информация на вътрешния сайт на НОИ, като и подготовка на становища за разсрочване на задължения към фондовете на държавното обществено осигуряване.

2.2. Контролно-ревизионна дейност

Контролът по разходите на държавното обществено осигуряване се извършва от контролните органи на Националния осигурителен институт. Контролни органи са инспекторите по осигуряването в ТП на НОИ и длъжностните лица, на които със заповед на управителя на НОИ или директора на ТП на НОИ е възложено извършването на контрола. Контролът се осъществява чрез извършване на ревизии и проверки на осигурителите, самоосигуряващите се лица, физическите и юридическите лица.

Финансовите ревизии са планови и извън-планови. Плановите ревизии са пълни ревизии по разходите на държавното обществено осигуряване и се извършват съгласно шестмесечни планове. Извънплановите ревизии могат да бъдат пълни и частични.

Плановите за контролно-ревизионната дейност се изготвят и утвърждават от директора на ТП на НОИ поотделно за първото и второто полугодие на годината.

Проверките от контролните органи на ТП на НОИ се извършват по повод молби, сигнали или жалби, за нарушения на осигурителното законодателство във връзка с дейността, възложена на НОИ. Проверката се извършва на основание писмена заповед, издадена от директора на ТП на НОИ или от упълномощено от него лице.

Извършените ревизии и проверки през 2016 г. са общо 21 636, като установеният начет е в размер на 1 095,4 хил. лв. В общия размер на начета най-голям е делът на неправилно изплатените парични обезщетения за временна неработоспособност. През 2016 г. са съставени 534 акта за административни нарушения на осигурители и са издадени 420 наказателни постановления за налагане на административни наказания.

Таблица № 4 : Брой на ревизионните документи по видове

Година	Ревизионни актове за начет (брой)	Процент спрямо общия брой ревизионни документи	Ревизионни записки (брой)	Процент спрямо общия брой ревизионни документи	Констативни протоколи (брой)	Процент спрямо общия брой ревизионни документи	РАН и ревизионни записки за ПРО (брой)	Процент спрямо общия брой ревизионни документи	Общо
2012	2 737	7,9%	6 220	18,0%	25 471	73,6%	187	0,5%	34 615
2013	2 385	7,1%	5 532	16,6%	25 379	76,0%	89	0,3%	33 396
2014	2 043	6,2%	5 380	16,3%	25 452	77,1%	127	0,4%	33 002
2015	1 220	5,0%	4 526	18,7%	18 342	75,8%	114	0,5%	24 202
2016	1 575	7,3%	4 613	21,3%	15 314	70,8%	134	0,6%	21 636

Отчетните данни показват, че относителният дял на съставените ревизионни актове за начет спрямо общия брой на ревизионните документи за периода 2012 – 2016 г. е относително еднакъв и е в интервала от 7,9% през 2012 г. до 5,0% през 2015 г., което е показателно за правилния подбор на критерии за избор на осигурители, на които да бъдат извършвани пълни ревизии по разходите на държавното обществено осигуряване.

Таблица № 5 : Размер на установения начет от пълни и частични финансови ревизии (хил. лв.)

Година	Размер на установения начет от пълни ревизии	Процент спрямо общия размер на начета	Размер на установения начет от частични ревизии	Процент спрямо общия размер на начета	Размер на установения начет от ОМЕ и ПРО	Процент спрямо общия размер на начета	Общо	Разпореждания по чл. 114 от КСО	Общо по РАН и разпореждания по чл. 114 от КСО
2012	970,3	33,4%	1 895,8	65,2%	41,9	1,4%	2 907,9	4 119,6	7 027,6
2013	970,9	41,6%	1 356,1	58,0%	9,6	0,4%	2 336,5	1 237,8	3 574,4
2014	1 126,0	59,0%	762,6	40,0%	18,9	1,0%	1 907,4	1 333,9	3 241,3
2015	430,9	45,6%	507,3	53,7%	6,9	0,7%	945,1	1 346,2	2 291,4
2016	505,0	46,1%	512,1	46,8%	78,2	7,1%	1 095,4	1 429,2	2 524,6

През 2015 и 2016 г. сумите по съставените ревизионни актове за начет са съответно 945,1 хил. лв. и 1 095,4 хил. лв. и значително намаляват спрямо предходните три години. Тази положителна тенденция показва, че нарушенията от страна на осигурителите намаляват, т.е. намаляват щетите на фондовете на държавното обществено осигуряване.

2.3. Последващ контрол

Последващият контрол се извършва по установен график, като се изготвят списъци на осигурени лица с изплатени парични обезщетения от ДОО, по определени критерии. Анализът на резултатите от проверките, извършени от контролните органи на НОИ през първото шестмесечие на 2016 г., показва следното:

- Издадени са голям брой (3 279) задължителни предписания на осигурители за привеждане в съответствие на данни подадени в регистрите на НОИ или коригиране на данни подадени с декларация образец № 1 „Данни за осигуреното лице“ и приложение 15 „Данни от осигурителя“ към Наредбата за паричните обезщетения от ДОО;
- Изпратени са 3 529 бр. уведомителни писма до осигурители за отстраняване на констатирани несъответствия;
- Издадени са 1 633 бр. констативни протоколи за установяване на факти и обстоятелства;
- Съставените ревизионни актове за начет са 216 бр., а издадените разпореждания за събиране на задължения по реда на чл. 114, ал. 3 от КСО – 90 бр.;
- Общата сума на установените задължения е 65 266,91 лв.

Особено внимание при последващия контрол се обръща на изплатените парични

обезщетения на самоосигуряващите се лица поради обстоятелството, че след промяната в нормативната уредба в редица случаи техните обезщетения се изплащат преди срока за внасяне на дължимите осигурителни вноски за месеца на правото на обезщетение. За целта се подготвят и изпращат по график на ТП на НОИ списъци на изплатените парични обезщетения по тримесечия, изготвени по определени критерии.

За изплатените парични обезщетения през първото шестмесечие на 2016 г. са проверени 7 145 самоосигуряващи се лица. Съставени са 253 констативни протокола, дадени са 520 задължителни предписания и са изпратени 868 уведомителни писма.

Извършените проверки на самоосигуряващите се лица показват, че въпреки големия брой лица, попадащи в списъците за последващ контрол, те своевременно отстраняват допуснатите нередности. Поради това относителният дял на съставените разпореждания за възстановяване на суми от самоосигуряващи се лица е нисък – 5,4% от всички издадени документи за 2016 г.

Въз основа на отчетните данни може да се обобщи, че подборът на лицата, попадащи на последващ контрол е правилно извършен и не се допускат щети в големи размери на фондовете на държавното обществено осигуряване.

Големият брой дадени задължителни предписания и изпратени уведомителни писма на осигурители и самоосигуряващи се лица е показател, че ТП на НОИ осъществяват не само контролните си функции, но извършват и превантивна дейност с цел предотвратяване на нарушения и неправомерни разходи от средствата на държавното обществено осигуряване.

2.4. Заверяване на осигурителни книжки

Съгласно отмяната на чл. 7 от Наредбата за общественото осигуряване на самоосигуряващите се лица, българските граждани на работа в чужбина и морските лица, когато осигуряването на лицата по чл. 4, ал. 3, т. 1, 2 и 4 от КСО е започнало след 1 юли 2015 г., осигурителни книжки не се издават. Издадените вече осигурителни книжки се заверяват от съответното ТП на НОИ по адрес на регистрацията или постоянен адрес, в зависимост от вида на осигуреното лице, към момента на заверката, независимо от това кое ТП на НОИ е издало книжката.

При заверяването на осигурителните книжки на самоосигуряващите се лица задължително се извършва проверка за съответствие между декларираните в регистъра на осигурените лица данни и постъпилите суми – по данни от информационната система на НОИ – за авансово внесените през годината вноски и за донесените вноски при определянето на окончателния размер на осигурителния доход. Осигурителни книжки се заверяват на изпратени на работа в чужбина (изпратените за участие в международни мисии по реда на Закона за Министерството на вътрешните работи, изпратени на работа в чужбина от български посредник, работещите в международни органи или организации със съгласието на компетентните български държавни органи и за съпругите/съпрузите на дългосрочно командированите служители в дипломатическа служба по време на задграничния им мандат) и на лицата по чл. 4, ал. 9 от КСО.

В изпълнение на разпоредба на чл. 41, ал. 1 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж се извършва служебно заверяване на осигурителен стаж и доход на самоосигуряващите се лица само по данните съществуващи в информационната система на НОИ. Това позволява премахването на хартиения образец на осигурителна книжка и улеснява самоосигуряващите се лица при набавянето на необходимите им документи за пенсиониране.

3. Медицинска експертиза на работоспособността

Медицинската експертиза включва: експертиза на временната неработоспособност; експертиза на трайно намалената работоспособност на лица в трудоспособна възраст, както и на лица, придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68 от Кодекса за социално осигуряване, които упражняват трудова дейност и не са им определени вид и степен на увреждане; експертиза на вида и степента на увреждане на деца до 16-годишна възраст и на

лица, придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68 от КСО; потвърждаване или отхвърляне на професионалния характер на заболяванията.

През 2016 г. дейностите, свързани с медицинската експертиза на работоспособността, обхващат:

- Анализ на проблемите и грешките, свързани с електронното подаване на данните от издадените болнични листове и решенията по обжалването им и изготвени актуализации на списъците с медицински проверки и грешки, използвани в програмния продукт, обслужващ Електронния регистър на болничните листове и решенията по обжалването им, както и предложения за изменение и допълнение на номенклатурата на кодовете към Протокола за предаване и приемане на болнични листове за проверка и/или обжалване;
- Разработена и публикувана е Процедура за обжалване на болнични листове за временна неработоспособност;
- Във връзка със създаването на нов Модул-2 към регистър ПОПДОО са разработени допълнителни контроли, статуси, кодове и възможни резултати от предприети действия, при които болничните листове да преминават от новия Модул-2 в Модул-3 на регистъра;
- Разработени са задания за допълнителни справки към Електронния регистър на болничните листове и решенията по обжалването им, достъпни по ЕГН/ЛНЧ/ Служебен номер на лицето;
- Във връзка с реализацията на третия етап от електронизацията на процеса по изплащане на паричните обезщетения и помощи от ДОО са разработени проверки, които да се извършват по определени реквизити от болничния лист, нови текстове на съобщения, които да се визуализират при установена некоректност на подадените данни в Електронния регистър на болничните листове и решенията по обжалването им;
- Участие в работни групи към Министерство на труда и социалната политика за продължаване на работата по проекта на концепция за оптимизиране на системата за експертизата на работоспособността на лица с увреждания в работоспособна възраст, чрез въвеждане на нов модел, методика за оценка и стандарти за качество на дейностите;
- Във връзка с проекти на Закони за изменение и допълнение на Закона за здравето, са изготвени становища в частта относно медицинската експертиза;
- Участие в работна група „Допълване и актуализиране на процесите на високо ниво в процесната архитектура на НОИ“ – изготвени предложения за промени в моделирането до второ ниво;
- Ежемесечно се събира и анализира информация за постановените експертни решения от специализираните състави на Националната експертна лекарска комисия, с участието на лекарите – представители на НОИ;
- Обработена и анализирана е информацията от контролната дейност на медицинските комисии и лекарите, експерти по експертиза на временната неработоспособност към ТП на НОИ;
- Публикувана е информация за разпределението на обжалваните експертни решения на териториалните експертни лекарски комисии (ТЕЛК) пред Националната експертна лекарска комисия (НЕЛК) и постановените от НЕЛК експертни решения, разпределени по процент трайно намалена работоспособност;
- Публикувана е информация за обжалваните болнични листове, разпределени по органи на медицинската експертиза, на контролните проверки на лечебните заведения и работата в регионалните съвети към регионалните здравни инспекции;
- Оказвана е методическа помощ на длъжностните лица от ТП на НОИ и на лечебни заведения по експертизата на работоспособността.

Националният осигурителен институт осъществява контрол върху дейността на

органите на медицинската експертиза чрез:

- лекарите, експерти по експертиза на временната неработоспособност/ инспекторите по осигуряването;
- медицинските комисии;
- лекарите, представители на НОИ в специализираните състави на НЕЛК.

3.1. Експертиза на временната неработоспособност

Експертизата на временната неработоспособност се извършва от лекуващия лекар/ лекар по дентална медицина, от лекарските консултативни комисии (ЛКК), от ТЕЛК и от НЕЛК.

Лекарите, експерти по експертизата по временната неработоспособност (ЕВН) извършват проверки на дейността на органите на медицинската експертиза на временната неработоспособност във връзка със събиране, установяване и изясняване на факти и обстоятелства, свързани със:

- Спазване на правомощията на органите на медицинската експертиза по издаване на болнични листове;
- Създадената организация на работа на органите на медицинската експертиза и лечебните заведения във връзка с издаването на болнични листове и решения по обжалването им;
- Подаване в Електронния регистър на болничните листове и решенията по обжалването им и съхраняване на данните от болничните листове и от решенията на ЛКК по повод обжалвани болнични листове;
- Качеството на медицинската експертиза, осъществявана от лекуващите лекари и ЛКК;
- Спазване на изискванията и реда при издаване на болнични листове и решения по обжалването им от органите на медицинската експертиза;
- Промяна на данните по чл. 10 от Наредбата за реда за представяне в НОИ на данните от издадените болнични листове и решенията по обжалването им;
- Правомерността на издаване на болнични листове и необходимостта от предприемане на действия по чл. 112, ал. 1 и 2 от Закона за здравето.

При извършване на проверките контролните органи имат право да изискват от органите на медицинската експертиза – лекуващи лекари/ лекари по дентална медицина/ лекарски консултативни комисии и лечебните заведения да предоставят документи във връзка с издадени от тях болнични листове и решения по обжалването им и подадени данни в регистъра.

Най-често срещаните пропуски и грешки са относно:

- вписване на неправилен код на диагнозата по Международната класификация на болестите – 10 (несъответствие между код и текстуално вписана диагноза, неправилно кодиране на извършените оперативни интервенции или функционални изследвания, вместо на основното заболяване);
- нарушаване на чл. 12, т. 6 от Наредбата за медицинската експертиза (НМЕ) – издаване на болничен лист за временна неработоспособност за заболяване, за което ТЕЛК/НЕЛК е определила 50 и над 50 на сто трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане;
- неспазване от органите на медицинската експертиза на определените им с НМЕ правомощия по отношение на продължителността на временната неработоспособност.

Проведена е методическа дейност по разясняване на нормативните документи и по решаване на отделни случаи от практиката с лекари от лечебните заведения.

През 2016 г. лекарите, експерти по експертиза на временната неработоспособност са извършили 1 168 проверки на лечебни заведения, което е със 133 бр. повече спрямо 2015 г.

От приетите в ТП на НОИ 3 096 272 болнични листове за изплащане на парични обезщетения за временна неработоспособност, по реда и условията на чл. 112 от Закона за

здравето, от ТП на НОИ са обжалвани 15 968 болнични листове за 275 377 дни, което е с 2 547 болнични листове по-малко спрямо 2015 г. Органите на медицинската експертиза са отменили 3 657 болнични листове за 55 612 дни.

Динамиката на промените на броя на приетите, обжалваните и отменените болнични листове, както и процентното съотношение на обжалваните към отменените болнични листове през 2015 и 2016 г. е показана в следващата таблица:

Таблица № 6 : Резултати от контролната дейност по експертизата на временната неработоспособност за 2015 и 2016 г.

Година	Приети болнични листове (брой)	Обжалвани болнични листове (брой)	Получен резултат по обжалвани болнични листове (брой)	Отменени болнични листове (брой)	Дял на отменените от обжалваните болнични листове (%)
2015	2 679 142	18 515	14 897	3 658	24,6
2016	3 096 272	15 968	15 189	3 657	24,1

През 2016 г. са приети с 417 130 (15,6%) болнични листове повече спрямо 2015 г. Броят на обжалваните болнични листове, по които през 2016 г. са се произнесли органите на медицинската експертиза, са с 292 бр. повече спрямо 2015 г.

Количественият сравнителен анализ на контрола по експертизата на временната неработоспособност, осъществен от лекарите, експерти по експертиза на временната неработоспособност към ТП на НОИ за 2015 и 2016 г., е отразен в следващата таблица:

Таблица № 7 : Резултати от обжалвани болнични листове през 2015 и 2016 г.

Година	Общ брой	Издадени от:			Общо за дни	Отменени (брой)	Отменени от:			Отменени дни
		Лекар (брой)	ЛКК (брой)	ТЕЛК (брой)			ЛКК (брой)	ТЕЛК (брой)	НЕЛК (брой)	
2015	14 897	6 576	8 305	16	253 478	3 658	1 877	1 742	39	51 856
2016	15 189	6 597	8 401	191	275 377	3 657	1 908	1 674	75	55 612

През 2016 г. е получен резултат по 15 189 бр. болнични листове от общо обжалвани 15 968 бр. Приблизително една четвърт (24,1%) от обжалваните болнични листове са отменени, като 52,2% са отменени от ЛКК, а 45,8% са отменени от ТЕЛК.

3.2. Експертиза на трайно намалената работоспособност/вида и степента на увреждане

Към ТП на НОИ са изградени медицински комисии (МК) за преценка основателността на определените от ТЕЛК/НЕЛК: степен на трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане; причинна връзка; дата на инвалидизиране; срок на инвалидността и необходимост от чужда помощ на освидетелствани лица.

Контролът, осъществяван от МК, обхваща всички експертни решения (ЕР) на ТЕЛК с определена 50 и над 50 на сто трайно намалена работоспособност. МК вземат решения и по ЕР на НЕЛК, но те са незначителна част от общия брой и не оказват съществено влияние на общите резултати.

Таблица № 8 : Контролна дейност на медицинските комисии за периода 2012 – 2016 г.

Година	Решения на МК (брой)	Обжалвани пред НЕЛК/ Административен съд София-град (брой)	Дял на обжалвани ЕР от решенията на МК (%)
2012	164 134	3 829	2,3
2013	178 676	3 844	2,2
2014	185 854	3 532	1,9
2015	175 066	2 598	1,5
2016	167 244	2 306	1,4

Данните от контролната дейност на медицинските комисии показват:

- ❖ Увеличение с 14 542 (8,9%) на броя на решенията на МК през 2013 г. спрямо 2012 г. при несъществено увеличение на броя обжалвани ЕР на ТЕЛК през 2013 г. спрямо 2012 г.;
- ❖ Увеличение със 7 178 (4%) на броя на решенията на МК през 2014 г. спрямо 2013 г. при намаление с 312 на броя обжалвани ЕР на ТЕЛК през 2014 г. спрямо 2013 г.;
- ❖ Тенденция към намаляване на основните количествени показатели за 2015 и 2016 г. спрямо 2014 г.;
- ❖ Тенденция към намаляване на процентното съотношение между обжалвани ЕР на ТЕЛК и решения на МК за периода 2012 – 2016 г.

Таблица № 9 : Резултати от обжалваните експертни решения през 2016 г.

Общ брой	Решение на ТЕЛК/ НЕЛК				Решение на НЕЛК/ АССГ					
	50-70,99%	71-90%	над 90% без ЧП	над 90% с ЧП	Работоспособни	под 50%	50-70,99%	71-90%	над 90% без ЧП	над 90% с ЧП
818	374	347	68	29	5	76	451	203	58	25

Количественият сравнителен анализ на резултатите от обжалваните от МК експертни решения на ТЕЛК/ НЕЛК през 2016 г. показва следното:

- ❖ Определени като работоспособни са пет лица;
- ❖ Намаление с 81 (9,9%) на броя на лицата с определен процент трайно намалена работоспособност, който определя право на пенсия за инвалидност;
- ❖ Намаление със 158 (35,6%) на броя на лицата с намалена работоспособност над 70,99 на сто, която носи и допълнителни социални придобивки;
- ❖ Намаление с 4 (13,8%) на броя на лицата, на които е определена чужда помощ.

На основание чл. 106, ал. 2 от Закона за здравето, през 2016 г. в специализираните състави на НЕЛК са включени 10 лекари, представители на НОИ. Поради текучество на кадри, през 2016 г. в НЕЛК функционира само един кардиологичен състав. Този факт удължи срока за произнасяне на НЕЛК по ЕР на лицата с кардиологични проблеми, които са обжалвани, с почти една година. Това е срок, през който на основание чл. 98, ал. 7 от КСО на лицата се изплаща пенсия за инвалидност в размер на социалната пенсия за старост. При случай на определен от НЕЛК процент трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане под 50 на сто, възниква щета на държавното обществено осигуряване, която е предпоставка за съставяне на ревизионни актове за начет на основание чл. 110, ал. 1 от КСО.

Таблица № 10 : Резултати от обжалвани експертни решения на ТЕЛК пред НЕЛК през 2015 и 2016 г.

Година	Консултации (брой)	ЕР на НЕЛК (брой)	Отменени и върнати за разглеждане от ТЕЛК	Разпределение по % трайно намалена работоспособност преди ЕР на НЕЛК						Разпределение по % трайно намалена работоспособност по ЕР на НЕЛК					
				Работоспособни	Под 50%	50-70,99%	71-90%	Над 90%	Други	Работоспособни	Под 50%	50-70,99%	71-90%	Над 90%	Други
2015	24 792	10 019	4 253	540	4 287	3 053	1 385	441	313	297	1 643	2 204	970	393	254
2016	25 692	9 699	4 386	519	4 614	2 599	1 122	481	364	286	1 487	1 976	853	409	302

През 2016 г. лекарите, представители на НОИ в НЕЛК са участвали в постановяването на 9 699 експертни решения (с 320 решения по-малко спрямо 2015 г.). От тях 2 386 (24,6%) са по повод обжалвани ЕР на ТЕЛК от контролните органи на Националния осигурителен институт.

През годината са отменени и върнати за ново разглеждане от ТЕЛК 4 386 експертни решения (45,2% от общия брой разгледани експертни решения), при 4 253 (42,5%) за 2015 г.

Резултатите от обжалваните експертни решения на ТЕЛК пред НЕЛК през 2016 г. показват следното:

- ❖ Намаление с 233 на броя на лицата, определени като работоспособни (2,4% от общия брой ЕР на НЕЛК);
- ❖ С 3 127 намаляват лицата с определен под 50% ТНР (32,2% от общия брой ЕР на НЕЛК);
- ❖ Намаление с 623 на броя на лицата с определен процент 50-70,99% ТНР, който определя право на пенсия за инвалидност (6,4% от общия брой ЕР на НЕЛК);
- ❖ Намаление с 341 на броя на лицата с намалена работоспособност над 71%, която носи и допълнителни социални придобивки (3,5% от общия брой ЕР на НЕЛК);
- ❖ Намаление със 72 на броя на лицата с намалена работоспособност над 90% (0,7% от общия брой ЕР на НЕЛК);
- ❖ Случаите на допуснати технически грешки в ЕР и неправомерно отпуснати слухови апарати намаляват с 62 бр.

4. Профилактика и рехабилитация

Ежегодно със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване се определят средства, които да се разходват дейността по профилактика и рехабилитация по условия и ред, регламентирани в Наредба № 1 от 2007 г. за ползване и изплащане на паричните помощи за профилактика и рехабилитация.

През 2016 г. дейностите, свързани с паричните помощи за профилактика и рехабилитация, обхващат:

- Изготвяне на анализ за изпълнението на дейността по профилактика и рехабилитация през 2015 г. и разчети за определяне на условията за финансирането ѝ през 2016 г.;
- Кореспонденция за събиране на информация, необходима за подготовка на договорите с юридическите лица за провеждане на дейността през годината;
- Създаване на организация за стартиране на дейността на ТП на НОИ, свързана с паричните помощи за профилактика и рехабилитация през 2016 г.;
- Контрол върху направените разходи за профилактика и рехабилитация с оглед определяне на датата за прекратяване на издаването на удостоверения за ползване на паричната помощ, поради изчерпване на средствата, определени за провеждане на дейността в Закона за бюджета на ДОО за 2016 г.;
- Изготвяне на предложения и уведомителни писма до изпълнителите на дейността и до ТП на НОИ за приключване на дейността по профилактика и рехабилитация;

- Подготовка на текстове за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 2007 г. за ползване и изплащане на паричните помощи за профилактика и рехабилитация.

През 2016 г. са сключени договори с 18 юридически лица за общо 48 изпълнители на дейността по профилактика и рехабилитация. Изпълнителите, които извършват дейността по профилактика и рехабилитация, са разположени на територията на 17 области: София-град, София-област, Пловдив, Варна, Бургас, Сливен, Ловеч, Габрово, Монтана, Пазарджик, Стара Загора, Добрич, Благоевград, Кюстендил, Велико Търново, Хасково и Смолян. По брой изпълнители и съответно с най-висок относителен дял е област Бургас с 8 изпълнители (16,7% от общия брой), Пловдив със 7 изпълнители (14,6% от общия брой), София-град с 5 изпълнители (10,4% от общия брой), Пазарджик с 4 изпълнители (8,3% от общия брой), София-област, Смолян, Благоевград и Монтана с по 3 изпълнители (6,3% от общия брой).

Отчитането на резултатите от дейността по показателите „брой издадени удостоверения“, „изплатени и неизплатени фактури (брой и стойност)“, „изразходвани средства (общо и по фондове) за диагностични и терапевтични процедури“ и „нощувки и частична парична помощ за хранене“ се извършва:

- чрез ежегодни справки, изготвяни от изпълнителите на дейността;
- по електронен път чрез компютърна програма, която предоставя информация по изброените показатели за всеки желан период от провеждането на дейността. С програмата се отчитат и показатели като пол, възраст и изход от лечението.

През 2016 г. на 42 619 лица са издадени удостоверения за ползване на паричната помощ за профилактика и рехабилитация. Най-много са издадените удостоверения от ТП на НОИ София-град – 5 711 или 13,4% от общия брой издадени удостоверения за страната. Следват ТП на НОИ Пловдив с 4 214 (9,9%) и ТП на НОИ Стара Загора с 3 164 (7,4%).

Длъжностните лица, които издават удостоверенията, извършват съпоставка на данните от служебните бележки, удостоверяващи осигурителните права на лицата, с данните, отразени в Регистър на осигурителите, Регистър на осигурените лица, Регистър „Приходи“, Регистър на трудовите договори, Регистър „Пенсии“ и Регистър „Трудови злополуки“. Лекарите, експерти по експертиза на временната неработоспособност/ инспекторите по осигуряването, проверяват за наличие на съответствие между диагнозите, отразени в медицинските направления (БЛ. МЗ № 119а 98) и профилните възможности, и противопоказанията за извършване на профилактика и рехабилитация при изпълнителите на дейността.

Контролът по изразходваните средства на държавното обществено осигуряване се осъществява от ТП на НОИ, на територията на което се намират изпълнителите на дейността, на основание чл. 17 от Наредба № 1. Условието, редът и сроковете на извършване на контрола в ТП на НОИ и при изпълнителя на дейността са уредени с Инструкция за контролната дейност по ползването и изплащането на паричните помощи за профилактика и рехабилитация.

През 2016 г. са извършени 138 проверки при изпълнителите на дейността по профилактика и рехабилитация. За допуснати нарушения са съставени 28 ревизионни актове за начет в размер на 4 818,37 лв.

5. Трудова злополука и професионална болест

Дейностите, свързани с установяване, разследване и регистриране на трудовите злополуки през 2016 г. обхващат:

- ❖ Обработка на национално равнище на оперативна информация за регистрираните през 2016 г. трудови злополуки и предоставянето ѝ на Министерство на труда и социалната политика, Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“ и други заинтересовани органи и организации.

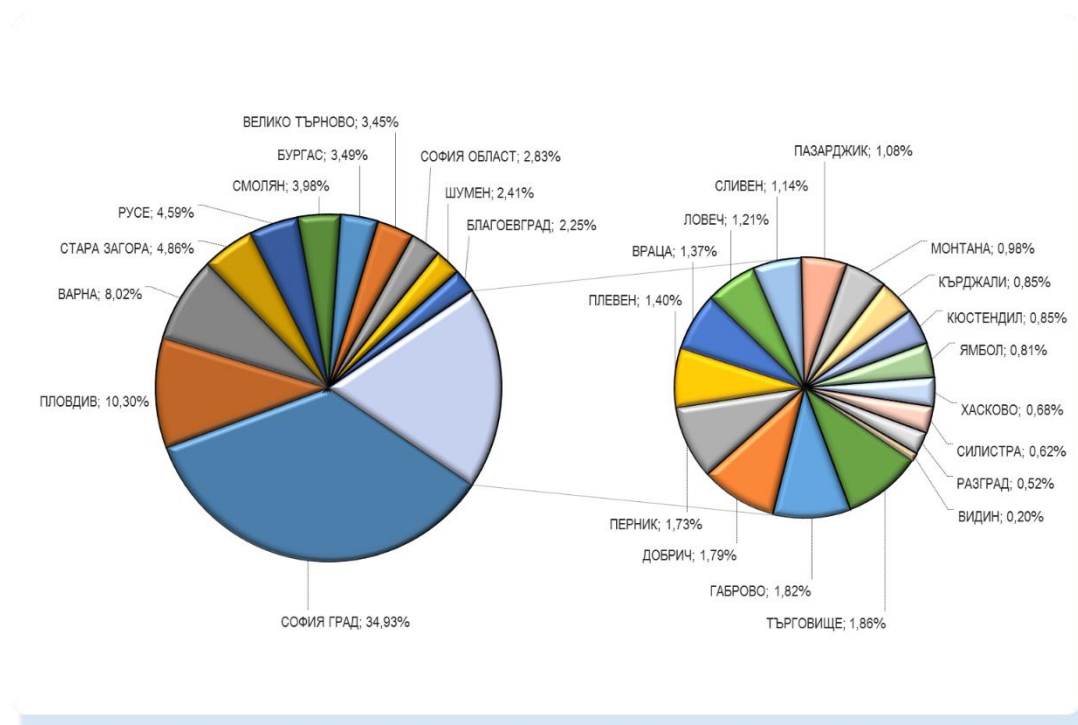
- За периода 01.01.2016 – 31.12.2016 г. в ТП на НОИ са обработени 3 069¹ декларирани трудови злополуки. Открити и окомплектовани са 2 848 досиета за признати трудови злополуки. Извършени са 152 разследвания на смъртни трудови

¹ Не са включени декларираните злополуки от въоръжените сили, полиция и охрана.

злополуки. По преценка на длъжностните лица от ТП на НОИ са проведени и разследвания на 453 злополуки с по-леки последствия, при които е било необходимо допълнително уточняване на осигурителния статус на пострадалите лица, данните подадени с декларацията за трудова злополука, причините и обстоятелствата при които са станали. Злополуките, които не са признати за трудови са 114.

- Най-голям брой подадени декларации за трудови злополуки са в ТП на НОИ София-град – декларирани 1 072 и признати за трудови злополуки 1 011, ТП на НОИ Пловдив – декларирани 316 и признати 284, ТП на НОИ Варна – декларирани 246 и признати 236 и ТП на НОИ Бургас – декларирани 107 и признати 95, ТП на НОИ Стара Загора – декларирани 149 и признати 141 и ТП на НОИ Русе – декларирани 141 и признати 128. Всички издадени протоколи и разпореждания от ТП на НОИ са изпратени по електронен път в ЦУ, с цел осъществяване на контрол по качеството и осигуряване на методическа помощ.
- През месеците април, юли и октомври е публикувана информация за съответното тримесечие, полугодие, деветмесечие на 2016 г., съдържаща разпределение на трудовите злополуки по икономически дейности, вид, последици, пол, общо за страната и по териториални поделения на НОИ.

Процентното разпределение на подадените декларации през 2016 г. по ТП на НОИ е показано на следващата фигура:

Фигура № 2 : Разпределение на подадените декларации за трудови злополуки през 2016 г. по ТП на НОИ

- ❖ През м. януари 2016 г. е публикувана и годишната оперативна информация за 2015 г. на интернет страницата на НОИ и в Бюлетина на НОИ.
- ❖ Окончателните статистически данни за трудовите злополуки за 2014 г. са предоставени на МТСП, НСИ, ИА „ГИТ“, МОТ и Евростат.
- ❖ Статистическата информация за трудовите злополуки, декларирани през 2014 г. е обработена до 30 юни 2016 г. Обобщената статистическа информация за трудовите злополуки, декларирани през 2014 г. е разработена като електронна книга – статистически годишник „Трудови злополуки 2014 година – брой, разпределение, показатели“ и е публикувана на интернет страницата на института.

❖ Извършена е обработка на информацията за трудови злополуки, необходима за определяне на размерите на осигурителните вноски за фонд „ТЗПБ“ на ДОО по групи икономически дейности за прилагане през 2017 г.

❖ На базата на окончателната статистическа информация за трудовите злополуки за 2012 – 2014 г. са изчислени:

- Коефициента на честота и коефициента на тежест на трудовите злополуки, които се включват при диференциране на размера на осигурителните вноски по групи икономически дейности в зависимост от степента на риска;
- Коефициента на трудов травматизъм за прилагане през 2017 г., съгласно Наредба за задължително застраховане на работниците и служителите за риска „трудова злополука“. Данните за икономическите дейности с коефициент на трудов травматизъм, равен или по-висок от средния за страната са предоставени на министъра на труда и социалната политика.

❖ Съставен е първи „Доклад за качеството на предаваните статистически данни за трудовите злополуки“, които е изпратен на Евростат. Той е изготвен във връзка с Регламент (ЕО) № 1338/2008 за статистиките на Общността в областта на общественото здраве и безопасните и здравословни условия на труд в който е регламентирано, че страните-членки трябва на всеки 5 години да изпращат на Евростат доклад за качеството на предаваните данни. Нормативният акт, по който страните докладват данни за Европейската статистика на трудовите злополуки е Регламент на Комисията (ЕС) № 349/2011 от 11.04.2011 г. Пет години след влизането в сила на този регламент, тоест през месец май 2016 г. е срокът за предоставяне на първите доклади за качеството.

❖ Обработка на оперативна информация и попълване на въпросник на МОТ с данните за трудовите злополуки, регистрирани в НОИ през 2015 г. Данните са изпратени на НСИ.

❖ Подготовка на материали и предложения на НОИ за включването им в Националната програма за безопасност и здраве при работа 2016 – 2018 г.

❖ Отчет на изпълнението на задачите на НОИ, включени в Националната статистическа програма на НСИ през 2015 г. Изготвени са предложения за нови задачи, от компетентността на НОИ, за включване в Националната статистическа програма за 2016 г.

❖ Изготвен е и е сключен договор между НОИ и Българска минно-геоложка камара за „Предоставяне на оперативна информация от регистрите на НОИ, съдържаща данни за трудовите злополуки, осигурените лица и осигурителния доход“. Предоставена е информация за трудовите злополуки, осигурените лица и осигурителния доход в добивната промишленост за периода 2010 – 2015 г., както и за първото, второто, третото тримесечие и първото полугодие на 2016 г.

❖ През годината беше организиран и проведен семинар на тема „Повишаване знанията и уменията на служителите от ТП на НОИ в областта на контролната и административно наказателната дейност. Обучение на новопостъпилите инспектори“.

Дейности, свързани с поддържане на оперативна информация за съобщените случаи на професионални болести, през 2016 г. имат следния обхват:

❖ В териториалните поделения на НОИ са открити 47 досиета за професионални болести, сигнализирани с бързи известия. Заболелите лица със съмнение за професионален характер на заболяванията са 40. Продължава да се наблюдава установеното в предходните години ниско ниво на случаите със съмнение за професионална болест (48 лица през 2013 г., 72 лица през 2014 г. и 58 лица през 2015 г.);

❖ Най-много открити досиета по получени бързи известия през 2016 г. има в ТП на НОИ Перник – 14; Смолян – 5; София-област – 5 и Благоевград – 4. Следват Враца и София-град по 3; Пловдив и Хасково по 2; Бургас, Велико Търново, Видин, Кърджали, Кюстендил, Русе, Сливен, Стара Загора и Ямбол по 1. В останалите 11 ТП на НОИ не са получени бързи известия за съмнение за професионална болест;

❖ Структурата на професионалната патология през 2016 г. показва, че най-много

бързи известия са изпратени за:

- увреждания на опорно-двигателния апарат и периферната нервна система – 16 случая;
- прахови белодробни и алергични заболявания – 13 случая;
- увреждания на слуховите нерви, причинени от въздействие на шум – 12 случая.

❖ През 2016 г. от териториалните поделения на НОИ са извършени общо 43 проучвания на случаи със съмнение за професионална болест. От тях 36 са по бързи известия, получени през текущата 2016 г. и 7 по бързи известия, получени в края на предходната 2015 г. Изготвените протоколи по териториални поделения на НОИ са както следва: Перник – 8, София град – 8, Смолян – 5, Пловдив – 4, София-област – 4, Благоевград – 3, Враца – 3, Бургас, Велико Търново, Видин, Кърджали, Кюстендил, Сливен, Стара Загора и Ямбол по 1.

❖ Протоколите за извършено проучване от ТП на НОИ, както и получените експертни решения на ТЕЛК са изпратени по електронен път в ЦУ. Осъществен е контрол по качеството им и е оказана методическа помощ на инспекторите при въвеждане на информацията в информационната система на НОИ.

През годината сътрудничеството и партньорството с министерства, ведомства и социалните партньори, се изразява в:

- Осъществяване на представителство на НОИ в заседанията на Националния съвет по условия на труд към министъра на труда и социалната политика;
- Участие в заседанията на управителния съвет на фонд „Условия на труд“ за взимане на решения по изразходване на средствата, трансферирани от НОИ, по дейности за реализиране целите на годишната програма на ФУТ и в специализирани комисии към фонда за разглеждане на проекти за подобряване условията на труд и диагностика на професионалните болести;
- Участие в Националната конференция „Здравословни работни места за всички възрасти“;
- Съвместна работа с ИА „ГИТ“ за съставянето на „Споразумение за взаимодействие между Националния осигурителен институт и ИА „Главна инспекция по труда“;
- Участие в работата на организираната от фондация „Център по безопасност и здраве при работа“, международна кръгла маса на тема „Професията специалист по безопасност и здраве при работа – минимални изисквания, квалификация и образование“;
- Участие в работна среща за проучване на опита на Република Кипър при въвеждането на нова система за оценка на работоспособността на хората с увреждания.

IV. ОСИГУРИТЕЛЕН АРХИВ

Дирекция „Осигурителен архив“ разработва нормативни актове по цялостното функциониране на осигурителния архив на НОИ и указания за прилагането им. Организира, ръководи и контролира дейността по приемане, съхранение и използване на разплащателните ведомости и трудовоправни документи, доказващи трудов/осигурителен стаж и осигурителен доход.

1. Методология на осигурителния архив

През месец юли 2016 г. бяха приети изменения и допълнения в Инструкция № 5/2005 г. за приемане и съхраняване на разплащателни ведомости и трудовоправни документи на прекратени осигурители без правоприменник. На тази база се изготвиха писмени указания до ТП на НОИ относно изменените разпоредби и направените допълнения, като акцентът е новата регламентация на процедурата по изземване на документи – ръководителят на ТП да има възможност да действа при условията на оперативна самостоятелност при преценката за

изземване, както и премахване задължителния характер на задължителните предписания от контролните органи на НОИ.

Във връзка с измененията и допълненията в Инструкция № 5 и в КСО от началото на месец декември 2016 г. стартира работата по привеждане на текстовете на „Работната инструкция за изпълнение на задълженията по приемане, съхраняване и използване на разплащателни ведомости и трудовоправни документи на прекратени осигурители без правоприменик“ и приложенията към нея, в съответствие с направените изменения и допълнения, както и по актуализиране на Процедурата по изземване на разплащателни ведомости и трудовоправни документи.

Другите дейности във връзка с методологическото осигуряване на осигурителния архив обхващат:

- Изготвяне на писмени становища по конкретни въпроси, касаещи прилагане на нормативните разпоредби във връзка със запитвания от осигурители и по казуси от практиката в ТП на НОИ;
- Обслужвани са искания на длъжностни лица по пенсионното осигуряване за различни видове справки;
- Въз основа на служебни проучвания са изготвени писмени отговори, с които се оказва съдействие на осигурени лица по издирване местонахождението на архивните документи на прекратени осигурители, за които няма данни в информационната система на НОИ. Създадената добра практика, свързана с периодичната актуализация на данните за местонахождение на документите на закрити предприятия, подпомага процеса по обслужване на гражданите;
- През месец юли е проведена работна среща с представител на осигурител по повод издаването на удостоверения за осигурителен стаж/доход въз основа на приетите документи на „Кремиковци“ АД. Предоставената писмена информация за специфичните моменти при отчитане на заплащането на труда на работниците, полагали труд на норма и/или на акорд в предприятието послужи за изготвяне на писмо-отговор до ТП – Кюстендил, което е указание към всички териториални подразделения;
- Осъществяван е постоянен контрол по спазване на законоустановения срок за издаване на удостоверения за осигурителен стаж/доход по постъпили заявления в ТП на НОИ. Ежеседмично на управителя на НОИ е предоставяна справка за допуснати евентуално просрочени заявления;
- Издаването на удостоверения за направени осигурителни вноски и зачетен осигурителен стаж, на основание §13 от ПЗР на КСО, и през 2016 г. е извършвано в законоустановения срок. Приоритетно са обработвани служебните сигнали за извършване на проверки в архива на СВОЧ на ТПК, както и исканията за издаване на удостоверения.

2. Осигурителен архив в ТП на НОИ

Основните показатели, които отразяват практическата дейност по приемане и използване на разплащателните ведомости и трудовоправни документи на прекратени осигурители без правоприменик са: брой осигурители, брой дела и листа и брой издадени удостоверения. През 2016 г. в териториалните подразделения на НОИ е приета документация (по чл. 5, ал. 10 КСО; по §7 от ПЗР на ЗИДКСО; по чл. 108, ал. 7 от КСО, по §5 ал. 1 и 2 от ПЗР на ЗТР) на 2 308 прекратени осигурители с 32 735 дела и 4 690 319 листа.

Таблица № 11 : Основни показатели за дейността на осигурителния архив през 2015 и 2016 г.

Показатели	2015 г.	2016 г.
Брой осигурители	2 441	2 308
Брой дела	38 648	32 735
Брой листа	4 523 753	4 690 319

През 2016 г. на основание чл. 108, ал. 7 от КСО са иззети документи на 110 осигурители (за 2015 г. – 52). Броят на иззетите дела е 4 632, което е с 1 076 повече спрямо предходната 2015 г. С най-голям брой иззети осигурители през годината са ТП на НОИ Бургас – 19 бр., Монтана – 16 бр., Враца – 14 бр., София-град – 14 бр. С най-голям брой обработени дела и листа на иззети осигурители е ТП на НОИ – София град – 1 925 дела, съдържащи 298 124 листа.

Таблица № 12 : Приета документация по чл. 5, ал. 10 от КСО; по §7 от ПЗР на ЗИДКСО; по чл. 108, ал. 7 от КСО, по §5 ал. 1 и 2 от ПЗР на ЗТР през 2016 г.

ТП на НОИ	Общ брой приети осигурители, дела и листа в ТП за периода 01.01 – 31.12.2016 г.		
	Осигурители (бр.)	Дела (бр.)	Листа (бр.)
1. Благоевград	52	253	29 376
2. Бургас	145	1 285	118 710
3. Варна	176	977	60 379
4. Велико Търново	45	546	57 017
5. Видин	25	185	12 398
6. Враца	61	974	125 243
7. Габрово	41	829	101 889
8. Добрич	59	247	24 346
9. Кърджали	30	137	9 643
10. Кюстендил	25	1 077	22 420
11. Ловеч	34	742	63 752
12. Монтана	64	1 138	196 398
13. Пазарджик	47	938	125 250
14. Перник	39	310	26 644
15. Плевен	53	391	46 315
16. Пловдив	226	2 606	332 849
17. Разград	24	307	40 940
18. Русе	97	791	87 956
19. Силистра	53	671	51 505
20. Сливен	48	229	11 382
21. Смолян	46	431	30 510
22. София-град	632	13 758	2 645 636
23. София-област	30	543	82 810
24. Стара Загора	85	293	24 125
25. Търговище	45	304	36 775
26. Хасково	52	1 852	220 128
27. Шумен	55	426	48 785
28. Ямбол	19	495	57 138
ОБЩО:	2 308	32 735	4 690 319

Таблица № 13 : Общ брой приети осигурители в архивните центрове

Архивен център	2006 – 2016 г. (бр.)	януари – декември 2016 г. (бр.)	Дял на приетите осигурители през 2016 г. от общия брой приети за периода 2006 – 2016 г.
ООА Кюстендил	7 245	689	9,51%
ООА Пловдив	3 343	227	6,79%
ООА Търговище	3 034	45	1,48%
ООА Ловеч	3 227	73	2,26%
ООА Силистра	1 802	72	4,00%
ООА Враца	1 912	173	9,05%
ОБЩО:	20 563	1 279	6,22%

Приетите заявления-декларации по чл. 5, ал. 10 от КСО и чл. 22, ал. 2 и 3 от Инструкция № 5 за 2016 г. са 5 853 бр., което е със 159 повече в сравнение с 2015 г. Издадените удостоверения по чл. 5, ал. 10 от КСО и чл. 22, ал. 2 и 3 от Инструкция № 5 за 2016 г. са 5 240 бр. (2015 г. – 5 326).

Общият брой заявления по чл. 32 от Инструкция № 5 за издаване на удостоверения за осигурителен стаж и осигурителен доход, постъпили от граждани, и по служебен път от ТП на НОИ са 106 033 (2015 г. – 112 390).

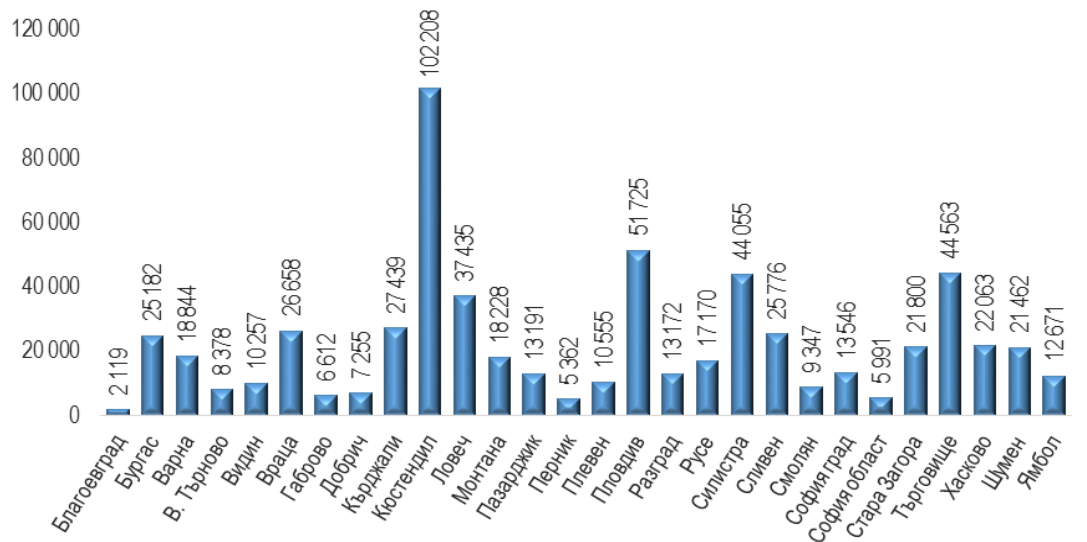
През 2016 г. от осигурителния архив са издадени 74 462 удостоверения за осигурителен стаж и осигурителен доход (2015 г. – 75 852), като разпределението на издадените удостоверения е следното:

Таблица № 14 : Издадени удостоверения за осигурителен стаж и осигурителен доход през 2015 и 2016 г.

Удостоверение	Брой през 2015 г.	Брой през 2016 г.
УП-13	27 438	26 015
УП-14	1 567	1 370
УП-15	46 661	46 913
УП-17	93	71
УП-17а	93	93
ОБЩО:	75 852	74 462

За периода 2006 – 2016 г. общият брой издадени удостоверения за осигурителен стаж и осигурителен доход от териториалните поделения на НОИ е 623 064.

В следствие на предприетите мерки от страна на дирекция „Осигурителен архив“ и ръководителите по места по отношение на допуснати просрочени заявления за издаване на удостоверения за осигурителен стаж и доход се забелязва тенденция за намаляването им. Контролът се осъществява чрез ежеседмичните справки за просрочени заявления по ТП.

Фигура № 3 : Общ брой издадени удостоверения по ТП на НОИ за периода 2006 – 2016 г.

През 2016 г. се отчита намаляване на броя удостоверения издадени на осигурители, прехвърлили предприятие чрез сделка – 120 бр., като същите са били 164 бр. през 2015 г.

Издадените документи по чл. 30, ал. 2, удостоверения и заверени копия на документи по чл. 37, дубликати на издадени документи по чл. 34, ал. 3 от Инструкция № 5 са 1 948 бр., което е с 693 повече спрямо 2015 г.

По сигнали на сектори „Отпускане на пенсии“ и „Контрол по разходите на ДОО“ през 2016 г. са направени 14 177 проверки, което е с 2 900 повече от предходната година. С най-висок брой (над хиляда извършени проверки) са ТП на НОИ – Кюстендил – 2 351, Ловеч – 2 253, Враца – 1 633, Хасково – 1 393, Монтана – 1 113, Сливен – 1 067.

През 2016 г. по повод постъпили заявления за издаване на удостоверения за осигурителен стаж/доход са съставени 25 636 уведомителни писма за отказ за издаване на документи. Техният брой през предходната година е бил 24 827.

Налице е положителна тенденция на спад в броя на постъпилите жалби от физически и юридически лица за 2016 г. – 56 бр. (през 2015 г. – 53 бр.). Това показва, че работата с граждани и фирми се е подобрила в посока повишаване удовлетвореността на ползвателите на услуги, предоставяни от осигурителния архив на НОИ.

През 2016 г. са регистрирани 2 497 осигурители с 41 022 дела, а за 2015 г. са били съответно – 3 267 осигурители с 39 568 дела.

3. Електронен осигурителен архив

3.1. Функциониране на електронния осигурителен архив

Електронният осигурителен архив на НОИ, данните от който се използват за изчисляване и отпускане на пенсии и парични обезщетения, съкращава технологичното време за издаване на удостоверения за осигурителен стаж и доход, подобрява информираността и обслужването на гражданите при реализиране на осигурителните им права.

Дейностите по сканиране и индексирание, реализирани в Центровете за електронна обработка (ЦЕО) към ТП на НОИ – Пловдив, Кюстендил, Търговище, Ловеч, Враца и Силистра, намират количествено изражение във функциониращия справочен модул, част от интегрираната информационна система, обслужваща дейността. Контролните функции се осъществяват чрез изготвяне на обобщени седмични и месечни справки, които проследяват, както обема на електронно архивирани документи (страници, дела), така и изпълнението на

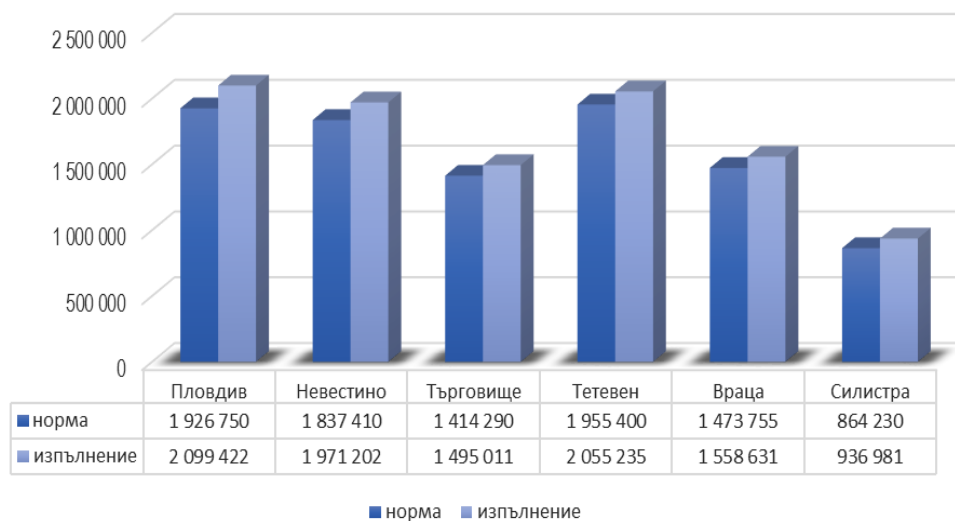
поставените нормативи за работа на операторите по сканиране и индексирание. Справките също така дават възможност да се съпоставят резултатите от работата на отделните центрове, съобразно разполагаемите ресурси.

Утвърдените нормативи за сканиране и индексирание през 2016 г. са следните:

- За ЦЕО – Пловдив, Невестино, Търговище, Тетевен и Враца дневната норма за индексирани редове е 1 200, а за процеса сканиране – 960 сканирани страници;
- За ЦЕО – Силистра дневната норма за индексирани редове е 1 095 реда и 960 сканирани страници.

Диференцираният подход се налага поради обстоятелството, че в ТП на НОИ – Силистра, функционира ЦЕО, чийто структурен и кадрови модел не е относим към останалите ЦЕО (1 скенерист и 4 индексатори), при напълно идентични функции.

Отчита се трайна тенденция към изпълнение на поставените нормативи във всички ЦЕО, което е показател за балансирано протичане на работните процеси и добра организационна практика.

Фигура № 4 : Въведени/индексирани редове в ЦЕО през 2016 г.

3.2. Обем на обработените документи

Темповете на работа в ЦЕО през 2016 г. се запазват на приблизително същото ниво както през предходната 2015 г., отбелязвайки минимален спад, обусловен от намаления числен състав. Общият обем страници, генериран през годината възлиза на 1 068 417, а средномесечният обем е 89 035. На посочените електронно обработени страници през периода съответстват 10 116 482 индексирани реда при средномесечен обем от 843 040 реда. За сравнение, през 2015 г. са обработени 1 239 854 страници при средномесечен обем от 103 321 обработени страници, но въведените редове са с по-ниска стойност – 9 634 620 при средномесечен обем от 802 885 реда.

Съпоставката между среднодневния брой специалисти, заети с изпълнение на норма в ЦЕО през 2015 и 2016 г., показва запазване броя на реално заетите с дейността служители.

3.3. Електронно архивиране

През 2016 г. продължи практиката за въвеждане на графици за електронно архивиране в ЦЕО с цел разширяване обхвата на дейността във всички териториални поделения на НОИ. Чрез прилагане на подобен модел се постига балансиране на дейностите по дигитализация и процесът по издаването на документи за осигурителен стаж и доход въз основа на данните от електронния архив обхваща равномерно всички териториални структури от системата на

осигурителния архив на НОИ. В тази връзка графици в ЦЕО – Търговище и Пловдив бях с продължителност за изпълнение – 6 месеца, като в обхвата на ЦЕО – Търговище влизат ТП на НОИ – Шумен, Русе и Бургас, а на ЦЕО – Пловдив: ТП на НОИ Стара Загора, Сливен и Ямбол. Количественото изражение на процесите на сканиране и индексирание за посочения период е обвързано изцяло с индивидуалната работна норма (за въведени редове), от щатната численост на специалистите в ЦЕО и от тяхната заетост през съответния период. Анализът от изпълнение на графици показва, че в резултат от ефективната организация не е допуснато отклонение от утвърдените нормативи за индексирание на данни, като е постигнат баланс между цифровите параметри (за график и норми) задаващи рамката на количествените резултати. В ЦЕО Търговище са обработени 104 723 страници, а в ЦЕО – Пловдив – 143 325.

Положителният ефект от използване на дигиталния архив се завишава значително чрез възможността, териториалните структури, чиято документация подлежи на обработка в обхвата на графика да задават конкретни осигурители/периоди, които приоритетно да бъдат обработени в ЦЕО. Основен принцип при определяне на осигурителите беше интензитета на тяхното търсене, измерител за което е броят на постъпилите заявления за издаване на удостоверения за осигурителен стаж и доход.

V. ИНФОРМАЦИОННИ СИСТЕМИ

Националният осигурителен институт поддържа надеждна информационна система, която обезпечава всички функционални дейности по управлението и провеждането на държавното обществено осигуряване. Основните дейности през 2016 г., насочени към развитието и усъвършенстването на отделните ѝ модули са следните:

1. Функционални модули на ИССО

1.1. Пенсии

- ❖ Разработени и внедрени са следните нови функционалности в модул „Електронен доклад за осигурителен стаж и доход“:
 - за автоматизирано прехвърляне на данни от Регистър на осигурените лица (РОЛ);
 - за изчисляване на признат стаж по чл. 75, ал. 2 от КСО и възможност за преценка на правото на професионална пенсия (чл. 168 от КСО).
- ❖ Програмните модули са актуализирани съобразно нормативните промени за 2016 г.;
- ❖ Разработени са допълнителни функционалности и е обогатена справочната част към модул „Електронна партида на пенсионера“, модул „Допълнителни обработки“ и модул „Месечно приключване“;
 - ❖ Разработени са нови функционалности в модули „Справка 01“ и „Преосвидетелстване“ във връзка с отпускане на добавка по чл. 103 от КСО към неинвалидна пенсия;
 - ❖ Мигрирани са данните от Регистрационния дневник на дирекция „ЕРМД“ в SQL база данни и е разработено уеб базирано приложение;
 - ❖ Автоматизирани са част от процесите по обработка на информацията, извършвани на централно ниво;
 - ❖ Разработен е софтуер за промяна на срока на изплащане на пенсиите по реда на §47, ал. 3 от ПЗР на ЗИДКСО и чл. 73, ал. 3 от КСО и изготвяне и отпечатване на разпореждания;
 - ❖ Разработени са нови версии на програмни продукти „Анулиране на разпореждания“ и „Регистър на починалите“, за пенсии по европейски регламенти и международни договори;
 - ❖ Продължи оптимизирането на модул „Пенсионни записи“;
 - ❖ Оптимизиран е модул „Статистика“;
 - ❖ Продължи разработването на програмното осигуряване на модул „Удръжки“ от НСОИП и връзката с модул „Регистър на длъжниците“;

- ❖ Разработено е програмно осигуряване и са изготвени списъци за кампанията „Великден за всеки“;
- ❖ Допълнена е справочната част, разработени са промени в програмното осигуряване на НСОИП и Локална база данни на пенсиите за изплащане на еднократна сума към пенсиите за м. април 2016 г. на 1 234 233 пенсионери и м. декември 2016 г. на 1 188 280 пенсионери;
- ❖ Разработено е програмно осигуряване за осъвременяване на пенсиите от 01.07.2016 г. на основание чл. 100 от КСО и за определяне нов размер на социалната пенсия за старост.

1.2. Парични обезщетения и помощи от ДОО и Електронен регистър на болничните листове и решенията по обжалването им

- ❖ Програмните модули на системата са актуализирани съобразно нормативните промени за 2016 г.;
- ❖ Обогатена е справочната част на ЕРБЛРО;
- ❖ Модулът за въвеждане, проверка на данни от осигурителите и вземане на решения за обработка е преработен и интегриран с ЕРБЛРО. Във връзка с това са разработени нови функции и оперативни справки;
- ❖ Модулите за преглед и вземане на решения след централна обработка и модулът на изплащане са разширени с оглед промените във връзка с внедрения ЕРБЛРО;
- ❖ Генерирани са 3 671 882 декларации за РОЛ с дохода, от който е изчислено обезщетението.

1.3. Интегрирана система за електронен обмен на документи и данни с осигурителите и самоосигуряващите се за изплащане на паричните обезщетения от ДОО

- ❖ От 01.01.2016 г. стартира приемът на документи и данни по електронен път посредством всичките възможности на ИСЕОДД чрез:
 - самостоятелно работещ продукт на НОИ за въвеждане, проверка и представяне на данни по НПОПДОО от осигурителите и самоосигуряващите се;
 - уеб-приложение за регистрация на потребители на електронните услуги с КЕП;
 - уеб-сервиси за тестване и подаване на данни чрез външни продукти;
 - уеб-приложение за тестване и представяне на данни и документи.
- ❖ Разработено е програмно осигуряване за прием на документите по новите образци съгласно НПОПДОО и на място в приемните на ТП;
- ❖ Разработен е нов централизиран програмен модул „Преглед, предприемане на действия и вземане на решения по приети документи по НПОПДОО“ за работа в ТП с приетите данни в ИСЕОДД;
- ❖ Вътрешните модули на система „ПОПДОО“ са актуализирани съобразно настъпилите промени със стартиране на новия начин на приемане на документи и данни;
- ❖ На интернет страницата на НОИ е публикувана справка с ЕИК и ИКО за приетите документи в ИСЕОДД;
- ❖ Актуализирана е справката за представени в НОИ документи и изплатени обезщетения и помощи от ДОО на интернет страницата на НОИ;
- ❖ В резултат на въвеждането в експлоатация на ИСЕОДД и затварянето на цикъла на електронния обмен с ОМЕ и осигурители и самоосигуряващи се лица, средният срок за изплащане на паричните обезщетения през 2016 г. е сведен до 6 дни (при 12 дни през 2015 г.);
- ❖ През 2016 г. по електронен път са приети 2 601 018 документи от над 160 000 осигурители и самоосигуряващи се лица.

1.4. Парични обезщетения за безработица

- ❖ Разработени са справки за проследяване на информацията за резултатите от всички проверки в регистрите на информационната система и съответните решения на служителите относно правото и размера на ПОБ за дадена регистрация;

❖ Във връзка с оптимизацията на структурата на ТП на НОИ е променен механизмът на правата на достъп до система ПОБ, като се предоставя допълнителна възможност за обработка на регистрираните безработни лица от ТП на НОИ, независимо от кое постоянно работно място е служителят;

❖ Добавен е нов режим за определяне на продължителността на ПОБ за лицата с прекратено осигуряване след 01.01.2017 г. във връзка с промените в КСО.

1.5. Парични помощи за профилактика и рехабилитация

Системата се поддържа в актуално състояние спрямо Наредба № 1 от 13.02.2007 г. за ползване и изплащане на паричните помощи за профилактика и рехабилитация.

1.6. Регистър на длъжниците

❖ Системата е актуализирана съобразно изискваните промени;

❖ Въз основа на направените предложения от проведено работно съвещание, е изготвен план за разработване на нови справки и функционалности, които се реализира;

❖ Внедрена е нова функционалност „Запори върху пенсии от държавни и частни съдебни изпълнители“.

1.7. Регистър на осигурените лица

Отразени са промените в законодателството при прием, валидация и обработката на получаваните от НАП към НОИ данни.

Таблица № 15 : Обработени данни в Регистъра на осигурените лица, получени от НАП

Период	Брой записи
1997 – 1999 г.	1 707
2000 – 2004 г.	29 928
2005 – 2009 г.	81 259
2010 – 2014 г.	38 488 920

1.8. Професионални болести

Системата се поддържа в актуално състояние в съответствие с изискванията на КСО, ЕВРОСТАТ и МОТ.

1.9. Трудови злополуки

Системата се поддържа в актуално състояние в съответствие с изискванията на КСО, ЕВРОСТАТ и МОТ.

1.10. Оперативна статистика

През 2016 г. се работи по разширяването на внедрения „Модел за оперативна статистика“, като е разработен софтуер за ежемесечно извличане и добавяне на данните за дългосрочни плащания по ТП на НОИ.

1.11. Автоматизирана информационна система на НОИ (АИС)

През 2016 г. са внедрени две нови версии на Архимед във всички ТП и ЦУ на НОИ. Отразени са възложените от НОИ разширения на функционалност и нови административни електронни услуги, включени в договора за абонаментна поддръжка и развитие на системата. Поддържа се Единната номенклатура на документите в АИС с добавяне на нови документи и промени. Потребителите на системата се поддържат чрез ежедневен мониторинг на работата и провеждане на периодични въвеждащи и опреснителни обучения.

1.12. Разработване и внедряване на Система за управление сигурността на информацията (СУСИ) в НОИ, съгласно изискванията на стандарта ISO/IEC 27001:2013

През 2016 г. в изпълнение на договор с предмет „Разработване на система за управление на сигурността на информацията, съгласно изискванията на стандарта ISO/IEC 27001:2013 „Система за управление на сигурността на информацията“ или еквивалент“, е завършен Компонент 3 „Измерване, анализ и корекции на внедрената СУСИ“, като се извърши следното:

- ❖ Първоначална инвентаризация на информационните активи;
- ❖ Оценка на риска на информационната сигурност;
- ❖ Вътрешни одити в обхвата на СУСИ в ЦУ на НОИ и 10 ТП на НОИ, вкл. ООА Невестино;
- ❖ Обсъждане на резултатите от одитите и Първи преглед на СУСИ;
- ❖ Подготвени проекти на План за коригиращи действия и на Програма за привеждане на сигурността на информацията в съответствие с изискванията и за подобряване ефикасността на СУСИ в НОИ;
- ❖ След внедряването на СУСИ продължи работата по налагане на процедурите и принципите на СУСИ в НОИ и работата за усъвършенстване на системата.

1.13. Въвеждане на процесноориентиран подход в управлението на НОИ

В изпълнение на заложените цели, през 2016 г. е утвърдена стратегия и план за въвеждане на процесноориентирания подход в управлението на НОИ. Разработени са Вътрешни правила за работа и се пристъпи към изпълнение на плана, като се утвърдиха съвместни екипи от експерти. В разработената процесна архитектура на НОИ, чрез използване на внедрената платформа АРИС, беше актуализирана организационната структура на института и процесите на високо ниво в организацията. За две основни групи процеси (две дейности на НОИ) бяха разработени в текущо състояние детайлни модели на процесите. Започна детайлното моделиране в бъдещо състояние на дейностите по отпускане и изменение на пенсиите с оглед предстояща промяна в тяхното изпълнение.

2. Информационната система на НОИ и „външният свят“

2.1. Сключени споразумения и договори за обмен на информация с организации и ведомства в страната:

- ❖ Поддръжка на електронния обмен на информация с НАП за актуалност на основните регистри с осигурителна информация;
- ❖ Поддържане на електронен обмен на информация за безработните лица между Агенцията по заетостта и НОИ;
- ❖ Поддържане на електронен обмен на информация с Дирекция „Миграция“ на МВР за поддържане на Регистър на лицата с личен номер на чужденец;
- ❖ Електронен обмен на информация между търговските банки и НОИ относно изплащане на пенсии и обезщетения;
- ❖ Поддържане на електронен обмен на информация за краткосрочните и дългосрочните плащания между НОИ и Агенцията за социално подпомагане и за дългосрочните между НОИ и Агенцията за хора с увреждания;
- ❖ Разработен и внедрен е програмен модул за обработка и контрол на информация по постъпили заявления за смяна на платеж/ банкова сметка от банка ДСК и автоматизиране на процеса по обработка на данните;
- ❖ Електронен обмен на информация между „Български пощи“ ЕАД и НОИ относно изплащане на пенсии;
- ❖ Изготвена и предоставена е информация на ИА „ГИТ“ съгласно подписано споразумение между НОИ и ИА „ГИТ“ във връзка с чл. 95, ал. 1, т. 5 от КСО;

- ❖ Изготвена и предоставена е статистическа информация съгласно задължение на Министерство на труда и социалната сигурност за предоставяне на информация във връзка с разпоредбата на чл. 91 от Регламент (ЕО) № 987/2009;

- ❖ На база нови и анексирани договори е разширено предоставянето на информация на финансови институции, съдебни инстанции и др. ползватели на ИС на НОИ, в т.ч.:

- нови договори (12 бр.) с банки и финансови институции за предоставяне в структуриран вид на информация от справките;
- нови договори (27 бр.) с частни съдебни изпълнители за ON-Line справки;
- нови договори (4 бр.) за еднократно предоставяне на информация от Регистъра на осигурените лица, съдържаща броя на осигуряваните от всеки работодател лица (ИКАП, ЛАКОРДА, ДЖОБС БГ).

2.2. Европейска интеграция и международни договори, EESSI – развитието на ИС през 2016 г. за обмен с всички държави

- ❖ Поддържане на електронен обмен на информация между Пенсионния фонд на Руската федерация и НОИ, както и между германските осигурителни институции и НОИ на база на двустранно договорени технологии за обмен, без необходимост от размяна на документи чрез пощенски услуги;

- ❖ Изготвени са списъци на лица с последна заетост в друга държава-членка със структурирана информация за подготовка на искания за възстановяване на изплатени парични обезщетения за безработица. Списъците включват информация за 6 345 лица със сума за реимбурсация общо за над 23 млн. лв.;

- ❖ През 2016 г. продължи участието на представители на НОИ в международни комисии, бордове и групи за реализиране на проекта SAFE за тестове и внедряване на EESSI – интернационална част.

2.3. Справки, отговори и информация по постъпили искания

- ❖ Пенсии:

- към общините във връзка с разработване на Областна стратегия за развитие на социалните услуги и други искания – 6 бр.;
- във връзка с подписано Споразумение с Национално сдружение на общините в РБ – 265 бр.

- ❖ Ежедневно се изготвят справки по постъпили искания и се подготвят отговори на поставени актуални въпроси и жалби подадени на хартия, чрез електронните адреси на института, контактните форми в сайта, на изрично обявените телефони и електронни адреси за въпроси по информационното осигуряване, както и такива като част от Контактния център на НОИ, в т.ч.:

- брой изготвени отговори и справки по писмени искания за изготвяне на информация – над 5 000;
- брой отговори на входящи писма по електронна поща и контактни форми – над 1 500;
- брой консултации по телефона – над 20 000.

3. Електронни услуги на интернет страницата на НОИ

Предоставяните чрез интернет страницата на НОИ нови или развити през 2016 г. справочни и административни услуги са следните:

- ❖ В изпълнение на план-графика за нови електронни услуги:

- в предвидения срок са възложени, разработени и внедрени две нови електронни административни услуги;
- присъединени са седем електронни услуги на НОИ за предоставяне с ПИК на НАП.

- ❖ Извършена е промяна в две съществуващи справочни услуги за работодателите и осигурените лица за преглед на състоянието по представени документи за изплащане на краткосрочни обезщетения;
- ❖ Разработена и публикувана е в система ЕРБЛРО справка по ЕГН за потребители с КЕП за издадени болнични листове;
- ❖ Разработена и публикувана на интернет страницата на НОИ е нова справочна услуга за работодателите с ИКО за преглед на представени данни в ИСЕОДД;
- ❖ Стартира разработката на електронна административна услуга „Генериране на динамични справки върху статистически данни“;
- ❖ Изготвяни са периодични доклади за използваемостта на електронните услуги – административни и справочни от Работната група сформирана със заповед на управителя на НОИ и е изготвен план-график за нови електронни услуги през 2017 г.

Таблица № 16 : Използваемост на предоставяните електронни услуги през сайта на НОИ

НАИМЕНОВАНИЕ	Брой справки за периода 01.01. – 30.11.2016 г.
СПРАВОЧНИ ЕЛЕКТРОННИ УСЛУГИ	
Справки – осигурителен архив	
Справка за прекратени осигурители без правоприменик с предадени в НОИ разплащателни ведомости	101 024
Справки – парични обезщетения за безработица	
Справка за регистрирани заявления за отпускане на парични обезщетения за безработица	146 529
Справка за изплатени парични обезщетения за безработица	139 135
Справки за пенсии	
Преизчисляване на стаж към трета категория труд	18 236
Справка за пенсионни разпореждания	412 005
Изчисляване на прогнозна пенсия	497 437
Избор на най-добър 36 месечен период преди 01.01.1997 г. при пенсиониране	54 618
Справки от Регистъра на осигурените лица	
Статус на социално осигуряване	506 352
Справка за подадени декларации за социално осигуряване от осигурител/самоосигуряващ се	94 094
Справка за подадени декларации за социално осигуряване за осигурено лице за периоди след 2004 г.	258 846
Справка за социално осигуряване по ЕГН – текущо състояние	60 647
Справки за изплатени обезщетения и помощи от ДОО	
Справка по БУЛСТАТ за представени в НОИ документи и изплатени обезщетения и помощи от ДОО	225 588
Справка по ЕГН за представени в НОИ документи и изплатени обезщетения и помощи от ДОО	4 703 131
Изчисляване на прогнозен размер на парично обезщетение за бременност и раждане	156 821
Справка за постъпили данни от издадени/ анулирани болнични листове в ЕРБЛРО по ЕГН/ ЛНЧ/ СЛНЧ и ПИК	776 871
Справка по БУЛСТАТ за представени документи в ИСЕОДД	16 020
Справки от други дейности на НОИ	
Справка за деклариращи и внесени осигурителни вноски за ДОО със сертификат	9 629
Проследяване на решения по жалби	1 675

АДМИНИСТРАТИВНИ ЕЛЕКТРОННИ УСЛУГИ	Брой ползвания за периода 01.01. – 30.11.2016 г.
Заявяване/промяна на начина на изплащане на пенсията от лице с адрес в друга държава	9
Заявление за издаване на осигурителна книжка	20
Издаване на осигурителна книжка	43
Издаване на удостоверение за изплатени парични обезщетения за безработица	12
Издаване на удостоверение за изплатени парични обезщетения и помощи от ДОО	40
Издаване на удостоверение за месечен размер на получаваната сума от пенсия/и и добавка/и	53
Издаване на удостоверение за месечен размер на получаваните суми за пенсия/и и добавка/и за ползване в друга държава	5
Издаване на удостоверение за обстоятелството, че лицето не е пенсионер	3
Издаване на удостоверение за получен доход от пенсия/и и добавка/и	23
Издаване на удостоверение за получен доход от пенсия/и и добавка/и за ползване в друга държава	39
Издаване на удостоверение за трудов/осигурителен стаж и осигурителен доход от Осигурителния архив на НОИ	228
Издаване на удостоверение на осигурител, който няма наети лица и не води/липсват разплащателни ведомости и трудовоправни документи	11
Издаване на удостоверение за наличие или липса на трудови злополуки	2
Издаване на удостоверение обр. УП-12 на наследниците на починал пенсионер	7
Подаване на декларация за трудова злополука	2
Подаване на декларация за продължаване получаването на пенсия от Република България	78
Подаване на декларация за промяна в обстоятелствата за изплащане на парично обезщетение за безработица	202
Подаване на декларация за семейни обстоятелства – обр. УП-5	1
Подаване на документ за учащ от лицето	3
Подаване на документ за учащ от учебно заведение	1
Подаване на документи, удостоверяващи обучение в друга държава за продължаване срока на изплащане на наследствена пенсия	32
Подаване на заявление за изплащане на неполучени суми от пенсия на наследник/ци на починал пенсионер	6
Подаване на заявление за отпускане на пенсия и/или добавка	209
Подаване на заявление за преизчисляване на пенсия	1 056
Подаване на заявление от наследник/ци за изплащане на неполучена пенсия от починал пенсионер	2
Копиране и заверка на пенсионни документи	6
Превеждане на пенсия в банка и смяна на адреса на пенсионера	95
Предоставяне на информация от РБ за друга държава-членка на ЕС, ЕИП или Швейцария за членовете на семейството на безработно лице със СЕД U006	3
Смяна на адрес на пенсионер	2
Спиране на пенсия	2
Удостоверяване на осигурителни периоди от РБ за друга държава-членка на ЕС, ЕИП или Швейцария с преносим документ U1	43
Форма за контакт с НОИ – без персонални справки	609
Форма за контакт с НОИ – с достъп до персонални данни	1 515

4. Техническо и комуникационно осигуряване:

През 2016 г. са извършени важни и мащабни дейности по модернизация на ИС на НОИ от гледна точка използване на съвременни методи и технологии за актуализация:

- ❖ Модернизиране и оптимизиране на защитните стени;
- ❖ Инсталиране и внедряване на хардуерен load-балансер;
- ❖ Изграждане на резервирани решения;
- ❖ Модернизиране на порталните решения и инсталиране на Sharepoint портал;

- ❖ Интегрирана домейн среда и поддръжка;
- ❖ Миграция на големи масиви от данни;
- ❖ Подготовка за миграция на приложения;
- ❖ Въвеждане на нови адресни пространства в цялата мрежа на института;
- ❖ Цялостна подготовка на модернизиранията среда за работа на ИС на НОИ за интеграция с нови продукти и решения;
- ❖ Интеграция с облачни решения;
- ❖ Подготовка на ИС на НОИ за въвеждане на ISO/IEC 27001:2013.

VI. АНАЛИЗ, ПЛАНИРАНЕ И ПРОГНОЗИРАНЕ

Основните дейности, изпълнявани от служителите в дирекция „Анализ, планиране и прогнозиране“ (АПП) са свързани със съставянето и отчитането на бюджетите на фондовете, администрирани от НОИ, изготвяне на актюерски анализи и прогнози за фондовете на ДОО и УчПФ, разработването на статистически справочници и анализи за състоянието на социалноосигурителната система и методологически дейности по управление на риска в оперативната дейност на НОИ.

1. Планиране и отчитане бюджета на държавното обществено осигуряване, Учителския пенсионен фонд и фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“

Голяма част от дейностите във връзка с анализа, планирането и прогнозирането са свързани с организиране на процеса по разработването на бюджета на държавното обществено осигуряване, Учителския пенсионен фонд и фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“, както и с анализиране и отчитане на изпълнението им.

- Ежемесечно касовите отчети за приходите и разходите на ДОО, на Учителския пенсионен фонд и на фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“ бяха обработвани в отдел „Анализ и планиране на бюджета“ с цел изготвяне на анализ за постъпилите приходи и извършените разходи за съответния месец. Анализът се предоставя на ръководството на НОИ, а също и в тримесечен период се публикува на сайта на института. На база на отчета към съответния месец и направените анализи, ежемесечно беше изготвяно очаквано изпълнение на бюджета на ДОО, за текущата година по всички параграфи на ЕБК, както и в специален макет на Министерство на финансите. Очакваното изпълнение е индикатор за състоянието на приходите постъпили в ДОО, в т.ч. събраните от НАП, централно разпределените от МФ осигурителни вноски и другите приходи на НОИ, на изразходваните средства за парични обезщетения, на размера на трансфера от ДБ за покриване на недостига от средства в ДОО в края на годината, както и ефектите от предприети мерки от Правителството за намаляване на дефицита в ДОО. Очаквано изпълнение на база на отчета към съответния месец бе изработвано и за останалите два бюджета (УчПФ и фонд „ГВРС“) и ежемесечно представяно в Министерство на финансите.
- Текущо през годината се извършваше разпределение на отчетените приходи от осигурителни вноски, събрани от НАП, по параграфите на ЕБК и по видове осигурени лица за съответното тримесечие на 2016 г., разпределение на отчета за Касовото изпълнение на постъпилите приходи за ДОО по §69-05 от Единната бюджетна класификация предоставени от МФ и разпределение на отчета за Касовото изпълнение на постъпилите приходи от осигурителни вноски по чл. 46 от КСО и §51 от ПЗР на ЗИДКСО за фонд „Пенсии“ и фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“.
- В началото на месец януари във връзка с Постановление на Министерски съвет № 380 от 29.12.2015 г. и указания на Министерство на финансите от 12.01.2016 г. стартира процедура по месечно разпределение на приходите и разходите по КБДОО за 2016 г. В процеса на изготвяне на месечното разпределение, отдел „Анализ и планиране на бюджета“ осъществи работни контакти с всички функционални

направления на НОИ, касаещи съответните пера на бюджета. По приходната част се проведеха съгласувателни процедури с НАП, а в частта на трансферите и по-конкретно за фонд „Условия на труд“ и програмите за осигуряване на заетост – с МТСП. Същата процедура беше извършена и за УчПФ и фонд „ГВРС“. Месечните разпределения на бюджетите бяха представени в МФ, заедно с подробни обяснителни записки.

- И през 2016 г. до 10-то число на месеца следващ съответното тримесечие от НАП (съгл. ДДС № 1) и до 25-то число на месеца от дирекция „Информационни системи и моделиране на бизнес процеси“, в отдел „Анализ и планиране на бюджета“ постъпват данни отнасящи се до приходите и разходите по КБДОО. Информацията се обработва от служителите в отдела и се обобщава в Статистически отчет за изпълнение на консолидирания бюджет на ДОО по тримесечия и година. След това статистическият отчет за съответния период се публикува в сайта на НОИ и изпраща в дирекция „Икономическа и финансова политика“ към МФ, МТСП и Фискалния съвет съгласно действащите споразумения.
- В началото на месец март започна подготовка на отчета за изпълнение на бюджета на ДОО и на бюджетите на УчПФ и фонд „ГВРС“ за 2015 г. и за приемането им в Надзорен съвет на НОИ и изпращането за приемане от Народното събрание. Процесът стартира с обработка на касовия отчет (КБДОО и по фондове на ДОО), представен от дирекция „Финансово-счетоводна дейност“. Беше изготвено приложение 1а по ЕБК – „Отчет за изпълнение на КБДОО за 2015 г.“, доклад от управителя на НОИ, отчет по фондове на ДОО, годишен статистически отчет, както и приложение 1б – „Демографски и икономически показатели по отчета на ДОО за 2015 г.“. В 7-дневен срок след приемане на отчета от Надзорния съвет на НОИ, целият набор от документи беше изпратен на 18 май 2016 г. до Председателя на Сметната палата и до Председателя на Народното събрание.
- От месец февруари 2016 г., в изпълнение на Решение № 56 на Министерски съвет от 28.01.2016 г., започна разработване на тригодишна прогноза за периода 2017 – 2019 г. и бюджетната процедура за 2017 г. В изпълнение на указанията на МФ от 10.02.2016 г. и дадените насоки за разработване на тригодишната прогноза на база Закона за бюджета на ДОО и законодателните промени приети със Закон за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване (ДВ бр. 61 от 11 август 2015 г.) беше разработен вариант към 02.03.2016 г. Проведени бяха работни контакти с всички функционални направления на НОИ, касаещи съответните позиции на бюджета. По приходната част се проведеха съгласувателни процедури с НАП, а в частта на трансферите и по-конкретно за фонд „Условия на труд“ и програмите за осигуряване на заетост – с МТСП. След приемане на решение на МС за одобряване на средносрочната бюджетна прогноза за периода 2017 – 2019 г. бе разработен вариант на тригодишна прогноза към 04 юли 2016 г. След указания на МФ от месец юли 2016 г. за подготовката и представянето на проектобюджетите на ПРБ за 2017 г. и на актуализираните им бюджетни прогнози за 2018 и 2019 г. бе разработен вариант към 31 август 2016 г. Успоредно с етапите на бюджетната процедура за 2017 г. бяха разработени и два варианта на прогноза 2017 – 2019 г., отразяващи промени в приходната и разходната част на бюджета, съгласно предоставени насоки от Управителя на НОИ. При спазване на указания на МФ относно разходните тавани, бе разработен и вариант от 01 октомври 2016 г., който след одобряване от МФ стана основа за разработване на ЗБ на ДОО за 2017 г.
- Проектът на ЗБДОО за 2017 г. се разработи при спазване изискванията на НАП относно приходната част и при отчитане промените в законодателството относно разходната част. След приемане на проекта за 2017 г. от надзорния съвет на НОИ и внасяне в последствие в Министерски съвет от Министъра на труда и социалната политика, същият бе внесен в Народното събрание като между първо и второ четене

бяха направени разчети и изчисления по предложения на народни представители. Проектът на ЗБДОО за 2017 г. бе приет от Народното събрание и публикуван в ДВ бр. 98 от 9 декември 2016 г.

2. Статистика, актюерски анализи и прогнози

През 2016 г. служителите в отдел „Статистика, актюерски анализи и прогнози“ бяха ангажирани със следните задачи:

- Изчисляване на актюерски коефициенти за 2016 г. по възраст и пол, необходими за определяне на актюерския еквивалент на пенсионните права за старост от фонд „Пенсии“ на държавното обществено осигуряване на лица, които са постъпили на работа като служители на Европейския съюз, на Европейската централна банка и на Европейската инвестиционна банка;
- Участие в изготвянето на доклада за изпълнението на бюджета на ДОО за 2015 г. в частта за пенсиите, изготвяне на отчет за бюджета на фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“ и УчПФ за 2015 г.;
- Изготвяне на месечно разпределение на разходите за пенсии по бюджетите на ДОО и УчПФ за 2016 г.;
- Изготвяне на очаквано изпълнение на бюджетите на ДОО и УчПФ за 2016 г., в частта по разходите за пенсии;
- Изготвяне на ежемесечна пресинформация за изпълнението на бюджетите на ДОО и УчПФ за 2016 г., в частта за пенсиите;
- Прогнозиране на разходите за пенсии от ДОО и УчПФ за бюджета за 2017 г., в т.ч. на тригодишна прогноза за пенсиите от ДОО и УчПФ за периода 2017 – 2019 г.;
- Ежемесечно изчисляване на средния осигурителен доход за страната и на средномесечния осигурителен доход за 12 месечен период;
- Актуализиране и обновяване на актюерските модели за прогнозиране;
- Изготвяне на годишен актюерски доклад за 2016 г.;
- Изготвяне на актюерски разчети, свързани с предложения за увеличение на минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст и за преизчисляване на пенсиите с нов среден осигурителен доход;
- Изготвяне на статистически бюлетини и справки с данни в т.ч.:
 - тримесечен бюлетин за пенсиите;
 - статистически годишник „Пенсии, 2015 г.“;
 - статистически справочник „Демография, икономика и социално осигуряване, 2015 г.“;
 - месечен статистически бюлетин за регистрираните безработни с право на парично обезщетение;
 - тримесечен бюлетин за обезщетенията за временна нетрудоспособност;
 - статистически справки за фондовете на ДОО и УчПФ.
- Поддържане в актуално състояние на информацията по пенсиите, обезщетенията за временна работоспособност, безработица и трудова злополука и професионална болест в рубриката „Статистика и анализи“ от интернет страницата на НОИ;
- Актюерски изчисления за определяне на диференцирана осигурителна вноска за фонд ТЗПБ за 2017 г.;
- Изготвяне на таблица с минимални осигурителни доходи по икономически дейности и групи професии за 2017 г.;
- Участие с публикации в бюлетина на НОИ;
- Предоставяне на информация за медиите по искане на отдел „Връзки с обществеността и международно сътрудничество“;
- Изготвяне на справки, отговори на писма и анализи за национални и международни организации.

Служители от отдела са членове на работни групи към Европейската комисия, в т.ч. на работната група по проблемите на застаряващото население, на работната група по чл. 83а от Правилника за служителите в институциите на Европейския съюз и на работната група по изготвяне и предоставяне на статистически данни за EUROSTAT, съгласно методика на Европейската система за интегрирана статистика на социалната защита (ESSPROS). По методологията ESSPROS бяха предоставени данни за модула на бенефициентите на пенсии, отчет за качеството на информацията по модула на бенефициентите, както и данни по основния модул за приходите и разходите на ДОО за 2014 г.

В началото на 2016 г. в отдел „Статистика, актюерски анализи и прогнози“ беше изготвена дългосрочна прогноза за разходите за пенсии до 2060 г. (един базов и 8 допълнителни варианта), която беше представена на заседание на работната група по проблемите на застаряващото население (AWG) на 13 май 2016 г. в Брюксел. Беше обновен и българския пенсионен фиш с анализ на резултатите от прогнозата, който се изготвя във връзка с докладите по застаряването на Европейската комисия на всеки три години.

3. Анализ на социалноосигурителната система

За информиране на обществеността за дейността на Националния осигурителен институт и състоянието на ДОО през предходната календарна година, отдел „Анализ и управление на риска“, със съдействието на дирекциите в централно управление, през 2016 г. изготви две издания:

- „Годишен отчет за дейността на Националния осигурителен институт през 2015 г.“, представящ административната дейност на института по функционални области, както и информация за работата на органите на управление на НОИ по основни въпроси – обект на управленски решения и политики.
- „Държавното обществено осигуряване през 2015 г.“ – годишен обзор представящ подробна информация и анализ на състоянието и финансовите резултати от изпълнението на бюджета на ДОО при реализирането на осигурителните програми през 2015 г. В годишника са включени следните теми:
 - Макроикономическа среда, в която функционира държавното обществено осигуряване;
 - Действащо социално осигурително законодателство, както и извършените през годината промени в нормативната уредба;
 - Социалноосигурителните програми по осигурени социални рискове и резултати от реализирането им;
 - Резултати и сравнителен анализ от изпълнението на КБДОО по приходите и разходите и по фондове за всеки от осигурените социални рискове.

В изпълнение на функционалните ангажименти относно анализа на осигурителната система през 2016 г. от отдела бяха изготвени аналитични материали на следните теми:

- „Анализ на пенсиите за осигурителен стаж и възраст за периода 2010 – 2015 г.“;
- „Анализ на пенсиите за инвалидност за периода 2010 – 2015 г.“;
- „Анализ на паричните обезщетения за безработица за периода 2010 – 2015 г.“;
- „Анализ на паричните обезщетения и помощи за периода 2010 – 2015 г.“;
- „Анализ на паричните обезщетения за безработица, изплащани от ДОО по КСО и по европейски регламенти за деветмесечието на периода 2014 – 2016 г.“.
- За отразяване на промените в осигурителното законодателство в началото на 2016 г., под надслов „Бъди информиран! Защищавай правата си! Спазвай задълженията си!“, бяха изработени три брошури с полезна информация за клиентите, с отговори на основни въпроси:
 - „Актуално за пенсионирането“;
 - „Актуално за обезщетението за безработица“;
 - „Актуално за краткосрочните обезщетения и помощи“.

- Във връзка с организирането на юбилейна конференция за отбелязване на 20 години от създаването на НОИ, през 2016 г. бяха изготвени:
 - Брошура „Държавното обществено осигуряване в числа“;
 - Доклад и презентация на тема „20 години Национален осигурителен институт – постижения, предизвикателства, перспективи“.
- Участие с публикации в бюлетина на НОИ.

4. Управление на риска в оперативната дейност на НОИ

В изпълнение на Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор в Националния осигурителен институт е внедрена вътрешна методология по управление на риска в оперативната дейност.

През 2016 г. специфичните етапи в процеса на целеполагане и управление на риска бяха реализирани в логическата последователност, съгласно „Наръчника за определяне на цели, управление на риска и отчитане изпълнението на целите в НОИ“. В тази връзка са изготвени докладни записки, проекти на заповеди, и указателни писма във връзка с организирането и координирането на този системен процес в Националния осигурителен институт на централно и териториално ниво.

Всеки от етапите завърши с изработване на съответния документ на ниво самостоятелна структурна единица (функционална дирекция в централно управление и териториално поделение) и обобщение на институционално ниво. Изработените и утвърдени от управителя на институционално ниво документи от едногодишния цикъл – определяне на цели, управление на риска и отчитане изпълнението на целите, са:

- Отчет за изпълнение на общите оперативни цели на НОИ за 2015 г.;
- Доклад за изпълнение на действията по риск-регистъра на НОИ за 2015 г.;
- Оперативен план за изпълнение на общите оперативни цели на НОИ за 2016 г.;
- Риск-регистър на НОИ за 2016 г.

5. Участие в междуведомствени работни групи

Ангажиментите и участията в работни групи (РГ) през 2016 г. на служителите от дирекцията касаят следните теми:

- Разработване на „Национален план за действие по заетостта през 2017 г.“;
- Действие на изпълнението на Национална програма за развитие „България 2020“ в периода 2016 – 2018 г.
- Изпълнението на „Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020“ и изготвянето на междинния преглед и напредъка в изпълнението на приоритетите на стратегията;
- Изготвяне на актуализирана „Националната стратегия за насърчаване на равнопоставеността на жените и мъжете 2016 – 2020 г.“ и изготвяне на предложения за индикатори за проследяване на постигнатия напредък;
- Изготвянето на План за 2017 г. по „Актуализираната национална стратегия за демографско развитие на населението на Република България (2012 – 2030 г.)“.
- Съгласуване на Структурата и графика за изготвянето и приемането на Националната програма за реформи на Република България – актуализация 2016 г.
- Междуведомствена работна група по проблемите в областта на доходите от труд за осъществяване на координация, сътрудничество и консултации при разработване на политиката, мерките и действията в областта на доходите от труд и жизненото равнище;
- РГ 31 – „Стратегия Европа 2020“;
- РГ 13 – „Социална политика и заетост“;
- РГ по Социална икономика;

- Междуведомствена работна група с НСИ за описание на регистрите на НОИ с оглед на евентуалното им използване като административни източници за следващото преброяване;
- РГ 12 „Статистика“ за координиране на статистическите изследвания и мерки;
- РГ за изготвяне на Конвергентната програма на Република България;
- РГ за определяне на минималните осигурителни прагове.
- Междуведомствени работни групи към Националния съвет за закрила на детето:
 - Координация на политиките и мерките за закрила на детето и изработване на „Националната програма за закрила на детето за 2017 г.“;
 - Подобряване на грижите и услугите за детето и семейството;
 - Превенция на насилието и злоупотребата с деца и изработване на План за действие за 2017 г. към „Националната програма за превенция на насилието и злоупотребите с деца“.

ДЕЙНОСТИ НА ОБЩАТА АДМИНИСТРАЦИЯ

I. ПРАВНО ОБСЛУЖВАНЕ

Юридическото обслужване на Националния осигурителен институт се осъществява от дирекция „Правна“ в централно управление и юрисконсултите в териториалните поделения. Дейността включва изготвяне и съгласуване на проекти на нормативни актове, правно обслужване на института, включително осъществяването на процесуалното представителство, подготвяне на становища в областта на общественото осигуряване, както и планиране, организиране и координиране на процеса по подготовката, провеждането и възлагането на обществени поръчки в съответствие с нормативните изисквания и приложимите вътрешни правила.

1. Правно обслужване

През 2016 г. юристите от НОИ взеха активно участие в изготвянето на проект на ЗБДОО за 2017 г., проекти на подзаконовни нормативни актове по прилагането на КСО, проект на инструкция за изменение и допълнение на Инструкция № 5 за приемане и съхраняване на разплащателни ведомости и трудовоправни документи на прекратени осигурители без правоприемник и др.

Изготвени са 9 решения по Закона за достъп до обществена информация. В изпълнение на разпоредбата на чл. 14 от Правилата за реда и условията за сключване на договори за предоставяне на информация и на информационни продукти за обработване на информация и за дейности по социалното осигуряване бяха извършени проверки на 74 банки и финансови институции. По реда на същите правила през годината са сключени 38 договора с банки, финансови институции и частни съдебни изпълнители.

Осъщественото през годината от юристите на института процесуално представителство е показано в таблица № 17.

Таблица № 17 : Обобщена справка за съдебните дела на НОИ за 2016 г.

Брой на съдебните дела в ЦУ на НОИ	
Общ брой на делата	68
Брой граждански дела, в т.ч. по ЗОДОВ	44
Брой дела по ЗГВРСНР	13
Брой дела пред КЗД	10
Брой дела пред КЗЛД	1
Брой на съдебните дела в ТП на НОИ	
Общ брой на делата	1 644
Общ брой обжалвани по съдебен ред административни актове	1 015
Общ брой дела с негативни решения	265
Брой дела свързани с пенсии	756 дела 175 отменителни решения
Брой дела свързани с ревизионни актове за начет	48 дела 20 отменителни решения
Брой дела свързани с възстановяване на суми	55 дела 14 отменителни решения
Брой дела свързани с ПОБ	70 дела 13 отменителни решения
Брой дела свързани с ПОВН	64 дела 19 отменителни решения
Брой дела свързани с трудови злоупотреки	48 дела 5 отменителни решения
Брой дела свързани с наказателни постановления	16 дела 14 отменителни решения
Брой граждански дела	114 дела 15 отменителни решения
Брой изпълнителни дела	626

2. Обществени поръчки

Националният осигурителен институт е публичноправна организация, която е възложител на обществени поръчки по смисъла на Закона за обществените поръчки. Ежегодно се осъществяват дейности по планиране на потребностите, възлагане на обществени поръчки и контрол върху изпълнението им.

През годината в ЦУ на НОИ са обявени и приключени 52 обществени поръчки. Процедурите, които са открити през 2016 г., но не са приключени, са 10 бр. Откритите, но прекратени процедури, са 15 бр., а 3 от планираните обществени поръчки не са инициирани. Шест са процедурите, които са открити през 2015 г., са приключени през 2016 г. Общият брой на сключените през годината договори за възлагане на обществени поръчки, включително и обособените позиции, е 38. Една процедура от всички обявени е обжалвана, като производството по обжалване към настоящия момент не е приключило.

Договорите за възлагане на обществени поръчки, изпълнени през годината, с цел осигуряване качествено обслужване на бенефициентите на НОИ и създаване на здравословни и безопасни условия на труд за служителите са както следва:

❖ Преустройство и ремонт на административна сграда на ТП на НОИ – Пазарджик. Изпълнението на договора стартира на 25 ноември 2015 г. с подписване на протокол за откриване на строителната площадка и определяне на строителна линия. Изпълнените строително-монтажни работи са приети на 22 юли 2016 г. с изготвяне и подписване на Констативен акт за установяване годността за приемане на строежа.

❖ Проектиране и изпълнение на строителни и монтажни работи с цел смяна на предназначението на едноетажна съществуваща сграда в ООА – Невестино с функция „Склад

документи“ и преустройството ѝ за функция „Архивохранилище“. Изпълнението на договора стартира на 1 април 2016 г. Строителството започна с подписването на протокола за откриване на строителната площадка и определяне на строителна линия и ниво на строежа на 18 юли 2016 г. Изпълнените строително-монтажни работи са приети на 12 септември 2016 г. с изготвяне и подписване на Констативен акт за установяване годността за приемане на строежа.

❖ Доставка на пътнически микробус с 16+1 места, предназначен за превоз на служителите от ТП на НОИ – Кюстендил до работните им места в ООА – Невестино. Договорът за възлагане е сключен на 18 февруари 2016 г. Микробусът своевременно е въведен в редовна експлоатация и се извършва редовен превоз на служителите към ООА – Невестино.

❖ Реконструкция на ВиК инсталации в административната сграда на ЦУ на НОИ. Изпълнението на договора стартира на 26 юли 2016 г. с подписване на протокол за откриване на строителната площадка и определяне на строителна линия и ниво на строежа. Изпълнените строително-монтажни работи са приети на 20 декември 2016 г. с изготвяне и подписване на Окончателен двустранен приемателно-предавателен протокол.

❖ Проектиране и реконструкция на абонатна станция, обслужваща ниските тела на административната сграда на ЦУ на НОИ. Изпълнението на договора стартира на 21 септември 2016 г., като изпълнението е прието с окончателен приемателно-предавателен протокол на 28 ноември 2016 г.

С цел осигуряване на поддръжка и развитие на ИС на НОИ през 2016 г., са изготвени технически задания, проведени процедури по ЗОП и са поддържани досиета на сключени договори в следните области:

- За придобиване на техническо, комуникационно оборудване, софтуер и др.;
- За абонаментна и следгаранционна поддръжка на придобития хардуер и софтуер, както и за други услуги.

II. ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДНА ДЕЙНОСТ

Цялостната дейност по финансирането и счетоводната отчетност на бюджетните средства на Националния осигурителен институт се ръководи от дирекция „Финансово-счетоводна дейност“ в централно управление. Това функционално направление организира движението на финансовите средства на държавното обществено осигуряване и отчита изпълнението на Закона за бюджета на ДОО за съответната година. Поддържа постоянни контакти с Министерството на финансите за своевременното осигуряване на необходимите средства за изплащане на пенсиите и краткосрочните обезщетенията. Извършва преводите на пенсии по европейски регламенти и международни договори, както и инвестиционната дейност по отношение на свободните средства на Учителския пенсионен фонд.

В дирекцията се разработват формите и съдържанието на документите за счетоводното отчитане на средствата на осигурителните фондове, дават се методически указания за финансовата дейност на съответните звена в териториалните поделения на НОИ и се извършва контрол върху тяхната отчетност. Изготвя се отчетът на централно управление, обобщават се и се анализират финансовите отчети на 28-те териториални поделения на НОИ. Изготвят се консолидирани отчети за месечното, тримесечното и годишното изпълнение на бюджета на ДОО, Учителския пенсионен фонд и фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“.

Дейността е разделена в три направления и включва:

❖ Изготвяне на методически указания и осъществяване на счетоводното отчитане на финансовите потоци между ЦУ и ТП на НОИ и преводите от/към външни институции. Осчетоводяване на трансферите/приходите от осигурителни вноски от НАП, МФ и НЗОК по счетоводните сметки от Индивидуалния сметкоплан на Националния осигурителен институт, изготвен в съответствие с Националния сметкоплан на бюджетните организации. Организиране на банковото обслужване на НОИ и неговите териториални поделения.

Управление на временно свободните средства на УчПФ и извършване на инвестиционна дейност по отношение на тези средства, съобразена с динамиката на финансовите пазари;

❖ Подготвяне на методически указания за плащанията по пенсиите и тяхното осчетоводяване и извършване на преводите за пенсии. Осъществяване на дейността по преводите на средствата за парични обезщетения и помощи от ДОО и парични обезщетения за безработица, както и тяхното счетоводно отчитане. Извършване на всички необходими действия, свързани с реализирането на процеса по изплащането и отчитането на паричните помощи за профилактика и рехабилитация, както и отчитането на „превежданите на бюджетните организации средства от бюджета на ДОО за профилактика и рехабилитация“. Изготвяне на методически указания за счетоводното отчитане на краткосрочните обезщетения в териториалните поделения и централно управление;

❖ Извършване и отчитане на плащанията, касаещи административната дейност на ЦУ на НОИ. Участие в изготвянето на методически указания за счетоводното отчитане на плащанията касаещи административната издръжка и плащанията, свързани с гарантираните вземания в териториалните поделения и централно управление.

Всички левови плащания на НОИ са включени в Системата за електронни бюджетни разплащания (СЕБРА). Набраните приходи в транзитните сметки на териториалните поделения всеки петък се централизират служебно от обслужващите банки на териториалните поделения по сметката на ЦУ в Българска народна банка (БНБ). Възстановените разходи по сметките за наличности на централно управление се централизират служебно съгласно режим, определен от Министерство на финансите, съгласуван с БНБ.

През 2016 г. обслужващите банки на териториалните поделения на НОИ са както следва:

1. „СИБАНК“ обслужва сметките на 6 териториални поделения на НОИ (Благоевград, Кърджали, Плевен, Пловдив, София-град, Добрич). През тази банка са минали 50,9% (спрямо 51,6% през 2015 г.) от общия обем парични потоци, извършени в НОИ през 2016 г.
2. „Обединена българска банка“ (ОББ) обслужва сметките на 8 териториални поделения на НОИ (Враца, Габрово, Монтана, Пазарджик, Перник, Русе, Търговище и Шумен). За 2016 г. през нея са преминали 14,5% (спрямо 14,9% през 2015 г.) от паричните потоци, извършени в НОИ.
3. „Юробанк И ЕФ ДЖИ“ обслужва сметките на 5 териториални поделения на НОИ (Варна, Велико Търново, Кюстендил, Сливен и София-област). През банковите сметки на тези териториални поделения през 2016 г. са минали 14,5% (спрямо 14,7% през 2015 г.) от общия обем парични потоци, извършени в НОИ.
4. „УниКредит Булбанк“ обслужва банковите сметки на 3 териториални поделения на НОИ (Бургас, Силистра и Ямбол). През банковите сметки на тези териториални поделения през 2016 г. са преминали 7,3% (спрямо 7,5% през 2015 г.) от паричните потоци в НОИ. УниКредит Булбанк обслужва и валутните сметки на ЦУ на НОИ, които се използват за плащания на пенсии по Европейски регламенти и международни договори. При включване и на средствата на централно управление, през 2016 г. в УниКредит Булбанк са съсредоточени 6,9% от общия обем парични потоци, извършени в НОИ.
5. „СЖ Експресбанк“ обслужва сметките на 2 териториални поделения на НОИ (Разград и Смолян). През 2016 г. през нея са минали 3,9% (спрямо 2,5% през 2015 г.) от паричните потоци в НОИ.
6. „Банка ДСК“ обслужва сметките на 3 териториални поделения на НОИ (Ловеч, Стара Загора и Хасково). През изминалата 2016 г. през нея са преминали 7,7% (спрямо 7,5% през 2015 г.) от паричните потоци за системата на НОИ.
7. „Първа инвестиционна банка“ обслужва сметките на ТП Видин. През тази банка са преминали 1,2% (спрямо 1,2% през 2015 г.) от общия обем парични потоци в НОИ.

Временно свободните парични средства на УчПФ съгласно чл. 28 от КСО и „Вътрешни правила за инвестиране на временно свободни парични средства на УчПФ“ се инвестират по депозитни сметки в БНБ или за придобиване на първичния пазар на държавни ценни книжа (ДЦК), емитирани от българското правителството.

В резултат на промените на финансовия пазар през последните години лихвените проценти по депозитите са с нулеви стойности, поради което единствената алтернатива на Националния осигурителен институт за получаване на доход под формата на лихви е чрез инвестирането им в придобиване на български държавен дълг (държавни ценни книжа). Към 31.12.2016 г., свободните парични средства на УчПФ, оставени на съхранение в БНБ под формата на депозити са в размер на 40 000 000 лв.

След изтичане, през месец септември 2016 г., на двугодишните договори с банките-първични дилъри, с които НОИ имаше сключени договори за инвестиционно посредничество, през месец октомври бяха сключени нови договори за срок от две години със „СИБАНК“ ЕАД, „Банка ДСК“ АД, „ОББ“ АД и „СЖ Експресбанк“ АД. Четирите банки – първични дилъри ще участват, от името и за сметка на НОИ, в провежданите аукциони от БНБ за придобиване на български ДЦК.

През 2016 г. организирани от Министерство на финансите и БНБ аукциони за продажба на ДЦК са 3, като на тях са предложени две емисии, емитирани в български лева. Не бяха предложени емисии ДЦК във валута. На тези аукциони, УчПФ успя да придобие ДЦК на обща стойност 26 600 000 лв., от които 24 000 000 лв. за дългосрочна емисия със срок 10,6 години и 2 600 000 лв. за средносрочна емисия, със срок от 3 години.

Получените лихвени плащания са в размер на 15 781 474,37 лв., като 3 326 991,85 лв. са от ДЦК в евро, 28 606,48 лв. са от валутни ЗУНК облигации (емисия № 97/1994 г. в щатски долари) и 12 425 876,04 лв. от ДЦК емитирани в лева.

През 2016 г. от погашения (падежи) на ДЦК е получена обща сума на стойност 45 124 516,79 лв. Получена е също 1/4 част от държавните дългосрочни облигации, емитирани по реда на ЗУНК в щатски долари, в размер на 1 747 958,60 лв. Падежирани са една средносрочна емисия в лева (срок 2,6 г.) – 4 200 947 лв., една средносрочна емисия в лева (срок 3 г.) – 2 230 603 лв., една дългосрочна емисия в евро (срок 5 г.) – 14 262 708 евро, равняващи се на 27 895 432,19 лв., както и една дългосрочна емисия в лева (срок 10,6 г.) – 9 049 576 лв.

Изплатените такси и комисионни през годината за обработка на сделки с ДЦК и за изплащане на емисия с настъпил падеж, са на обща стойност 8 675,31 лв.

Разходите за дейност „Служби по социално осигуряване“ през 2016 г. възлизат на 68 295 957 лв., при план 75 630 500 лв. Усвоени са 90,3% от предвидените в бюджета за годината средства. Постигната икономия е в размер на 7 334 543 лв. Административните разходи на НОИ представляват 0,7% от общите разходи. Делът им е се е увеличил спрямо 2015 г. с 0,01 процентни пункта. През 2016 г. при планирани разходи за издръжка в размер на 14 940 400 лв. са отчетени 11 475 033 лв., или 76,8% от планираното. Реализираната икономия е 3 465 367 лв.

По-значително намаление на разходите се наблюдава по следните показатели:

- разходи за вода, горива и енергия – с 313,6 хил. лв.;
- разходи за текущ ремонт – с 675,5 хил. лв.;
- разходи за придобиване на ДМА – с 2 122,3 хил. лв.;
- разходи за придобиване на нематериални дълготрайни активи – с 579,9 хил. лв.

Постигнатите икономии на административни разходи са реализирани без да бъдат допуснати просрочени задължения към персонала и към доставчици на стоки и услуги в края на 2016 г.

През 2016 г. беше извършена планова тематична проверка относно оценка на корупционния риск на дирекция „ФСД“ от инспектората на НОИ. В резултат на извършената проверка и направеният анализ за периода 01.01.2016 – 30.10.2016 г. корупционния риск беше оценен с оценка „нисък“.

Управлението на финансовите средства на Националния осигурителен институт се извършва под непрекъснатия контрол на одитори от Сметната палата, която заверява годишните финансови отчети на института. Извършеният одит на Годишният финансов отчет за 2015 г. по отделно за фондовете на ДОО, Учителския пенсионен фонд, фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“ и приложенията към него установи, че финансовият отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние и имуществото на НОИ. Финансовият отчет на НОИ за 2015 г. беше заверен без резерви. Сметната палата извърши и одит на отчета за изпълнението на бюджета на ДОО за 2015 г.

Одитен екип от Сметната палата извърши предварително проучване, оценка на риска и текущ контрол на периодичните отчети, във връзка с финансовия одит на Годишния финансов отчет на Национален осигурителен институт за 2016 г.

През 2016 г. година бяха актуализирани Методическите указания, Счетоводната политика и Индивидуалния сметкоплан на НОИ.

III. УПРАВЛЕНИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

Националният осигурителен институт провежда целенасочени действия за въвеждане на иновативни форми за административно обслужване, имащи за цел да подобрят качеството на предлаганите услуги и да намалят административната тежест за неговите контрагенти. Дейността на института в тази насока се определя и от правителствената политика за повишаване на ефективността на държавната администрация, чрез модернизация на нейното управление. През 2016 г. политиката по управление на човешките ресурси беше насочена основно към оптимизиране на работните процеси и реструктуриране на административните звена, ангажирани с тях. В резултат на това беше намалена общата численост на администрацията, осигурена бе възможност за разширяване на професионалната компетентност на служителите от общата и специализираната администрация на института, а реализираната икономия на средства бе насочена към мотивиране на персонала за качествено изпълнение на възложения му разширен обем от функции.

1. Структура и разпределение на щатната численост в НОИ

Планово определена щатна численост на Националния осигурителен институт за 2016 г. е 3 467 бройки, от които в ЦУ на НОИ – 388 щ. бр. (11,2% от общата численост) и 3 079 щатни бройки (88,8% от общата численост) в ТП на НОИ. Съобразно функциите, които се изпълняват в ЦУ и ТП, преобладаващият човешки ресурс е концентриран в териториалните подразделения.

Разпределението на обща и специализирана администрация е в съответствие с изискванията на чл. 12, ал. 1, т. 4 и т. 5 на Наредбата за прилагането на Класификатора на длъжностите в администрацията, според която числеността на общата администрация е до 35 на сто от общата численост на персонала, а специализираната – не по-малко от 60 на сто от общата численост на персонала. Достигнатото съотношение отразява добра обезпеченост на общата и специализирана администрация с човешки ресурс.

През годината в отговор на текущо заявена потребност са реализирани вътрешни промени в разпределението на числеността по длъжности и административни звена. Общият брой на извършените трансформации на щатна численост за 2016 г. включва 103 щ. бр., от които 95 щ. бр. в ТП на НОИ и 8 щ. бр. в ЦУ. В резултат на тези трансформации разпределението на щатната численост между общата и специализираната администрация по ТП към 31.12.2016 г. е както следва:

Таблица № 18 : Разпределение на щатната численост между общата и специализираната администрация по териториални поделения към 31 декември 2016 г.

Териториални поделения	Обща численост	Обща администрация		Специализирана администрация	
	щатни бройки	щатни бройки	% спрямо общата численост	щатни бройки	% спрямо общата численост
Благоевград	107	19	17,8	84	78,5
Бургас	152	23	15,1	124	81,6
Варна	151	23	15,2	123	81,5
Велико Търново	104	17	16,4	84	80,8
Видин	55	13	23,6	38,5	70,0
Враца	97	14	14,4	80	82,5
Габрово	67	14	20,9	49	73,1
Добрич	77	14	18,2	59	76,6
Кърджали	70,5	14	19,9	54	76,6
Кюстендил	102	16	15,7	83	81,4
Ловеч	93,5	14	15,0	76,5	81,8
Монтана	73	15	20,6	54	74,0
Пазарджик	95	17	17,9	75	78,9
Перник	67	13	19,4	51	76,1
Плевен	120	18	15,0	96	80,0
Пловдив	247	32	13,0	210	85,0
Разград	63	16	25,4	44	69,8
Русе	103	19	18,5	80	77,7
Силистра	74	15	20,3	55,5	75,0
Сливен	77,5	15	19,4	59	76,1
Смолян	65,5	14	21,4	48,5	74,0
София-град	456	64	14,0	381	83,6
София-област	108	15	13,9	87	80,6
Стара Загора	133	18	13,5	110	82,7
Търговище	78	13,5	17,3	61,5	78,8
Хасково	98	19	19,4	76	77,6
Шумен	80	14	17,5	62	77,5
Ямбол	65	14	20,0	48	73,8
Общо в ТП на НОИ:	3 079*	512,5	16,6	2 453,5	79,7

*Забележка: В общата численост на персонала се включват директорите на ТП и длъжностите на пряко подчинение на директорите на ТП на НОИ.

Данните показват, че относителният дял на общата администрация в НОИ (16,6%) е доста по-нисък от максимално допустимите 35%. И през 2016 г. се запазва тенденцията териториалните поделения с по-малка численост да имат по-висок относителен дял на общата администрация, което се дължи на необходимостта да се обезпечат основните общоадминистративни функции и в малките териториални поделения.

Числеността на персонала по ПМС 66/1996 г. в администрацията на НОИ е 219 извънщатни бройки. В началото на второто тримесечие, след редуция на помощния персонал, техният брой е сведен до 165 извънщатни бройки. От тях към 31.12.2016 г. реално заети са 158 бройки, а свободни – 7 бройки.

Таблица № 19 : Разпределение на щатната и извънщатната численост в ТП по функционални направления през 2015 и 2016 г.

Функционално направление	Щатна численост		% от общата численост на ТП		Ползвана численост по условията на ПМС № 66/96		% на ползваната численост спрямо общата по ПМС № 66/96	
	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.	2015 г.	2016 г.
Пенсии	1 266,5	1273	40,2	41,3	39,5	40,5	18,1	24,6
КПК	1 073,5	991	34,1	32,2	81,5	31	37,3	18,8
ФСД	181	-	5,8	-	1	-	0,5	-
ЧРАСО/ Административен	226,5	512,5	7,2	16,6	26,5	43,5	12,1	26,4
ООА/ОА	186,5	189,5	5,9	6,2	55,5	49,5	25,4	30,1
ИС	103	-	3,3	-	-	-	-	-
Директори на ТП и пряко подчинени на директора на ТП	113	113	3,6	3,7	14,5	-	6,6	-
ОБЩО:	3 150	3 079	100	100	218,5	164,5	100	100

За разлика от предходната година, с най-значителна подкрепа на допълнителен трудов ресурс чрез ползване на възможностите на ПМС 66/96 г. през 2016 г. се ползва дейността на осигурителния архив. Промяната в разпределението на извънщатния персонал се дължи на електронизирането на процесите по прием и обработка на документи за изплащане на парични обезщетения и помощи от държавното обществено осигуряване от началото на 2016 г., което позволи делът на допълнителния човешки ресурс, зает с подпомагане на дейностите във функционално направление „Краткосрочни плащания и контрол“ да бъде намален с 50,5%. Допълнителният трудов ресурс за подпомагане дейността на медицинските комисии при териториалните поделения през 2016 г. от своя страна, бе прехвърлен в общоадминистративните звена с цел постигане на по-добра взаимозаменяемост при осъществяване на административно-техническите дейности в териториалните поделения.

2. Оптимизиране на организационно-управленската структура

През 2016 г. се извърши значителна промяна в организационно-управленската структура на териториалните поделения на Националния осигурителен институт в няколко направления:

- Намаляване броя и йерархичните равнища на звената от общата администрация чрез обединяване на секторите „Човешки ресурси, правно обслужване и административно стопанска дейност“, „Информационни системи“ и отдел „Финансово-счетоводна дейност“ в рамките на един общ административен отдел. Промените бяха породени от намаления обем работа в териториалните поделения вследствие концентрирането на функциите по управлението на човешките ресурси, управлението на собствеността и централизацията на плащанията в НОИ;
- Намаляване броя на звената в специализираната администрация чрез обединяване на секторите „Парични обезщетения за безработица и гарантирани вземания“ и „Парични обезщетения за временна неработоспособност“ в общ сектор „Краткосрочни плащания“ в рамките на отдел „Краткосрочни плащания и контрол“. Преструктурирането бе следствие от електронизацията на процеса по прием и обработка на болничните листове, които позволиха част от човешкия ресурс да бъде освободен или пренасочен към по-сложни дейности по осъществяване на контрол върху плащанията по ДОО;
- Общата численост на персонала в Националния осигурителен институт, бе намалена със 75 щ. бр. – от 3 542 щ. бр. на 3 467 щ. бр. Промяната в сила от 01.04.2016 г. бе извършена с промяна в Правилника за организацията и дейността на НОИ, а с

решение от 09.03.2016 г. на заседание на Съвета на управителя, бе намалена и допълнителната извънщатна численост по реда на ПМС № 66/96 г. с 44,5 извънщатни бройки. Обект на съкращения бяха основно щатните бройки на специалисти по трудово правоотношение в звената „Парични обезщетения за временна неработоспособност“, ангажирани до този момент с дейността по прием и въвеждане на данни от болнични листове, декларации и приложения за изплащане на краткосрочни парични обезщетения. Общият ефект от реструктурирането се изрази, както в намаляване на общата численост на НОИ с 2,1%, така и в намаляване на броя служители на ръководна длъжност с 23,5%. В резултат на извършените промени се създадоха и предпоставки за взаимозаменяемост на служителите в засегнатите звена, чрез обединяване изпълнението на функциите в рамките на новосъздадените структури, засили се кадровата обезпеченост на дейността по контрол върху определянето и изплащането на парични обезщетения;

- Преразпределение между експертните длъжности със спомагателни функции и тези с аналитични и контролни функции. Промените в работните процеси поставиха нови изисквания към служителите, заети в дейността по изплащане на парични обезщетения за временна неработоспособност, а именно – да притежават професионална компетентност, която да им позволява да преценяват правото на лицата да ползват обезщетение, да взимат решения по различни казуси, да осъществяват последващ контрол върху изплатените парични обезщетения и да предприемат действия в съответствие с разпоредбите на осигурителното законодателство. Наредбата за прилагане на класификатора на длъжностите в администрацията вменява изпълнението на тези функции на „експертите по осигуряването“ – чл. 7, ал. 20 от Наредбата. Служителите на длъжност „специалист“, в т.ч. и подпомагащата извънщатна численост на длъжност „технически изпълнител“ по условията на ПМС № 66/96, осъществяващи технически функции, заемаха над 60 на сто от общата численост на заетите в тези звена, което не отговаряше на новите изисквания и създаваше условия за неефективното изпълнение на задълженията на института. В тази връзка, както и с оглед смекчаване на последиците от приложените съкращения, бяха предприети действия за трансформиране на свободна щатна численост към длъжности с аналитични и контролни функции и стартиране на конкурсни процедури за заемането на длъжностите „експерт по осигуряването“ в звената „Парични обезщетения за временна неработоспособност“ в ТП на НОИ. В резултат, налице бе чувствителна промяна в съотношението между длъжностите „експерт по осигуряването“ и „специалист“ в рамките на отдел „Краткосрочни плащания и контрол“. Докато преди началото на процеса по оптимизиране на числеността обезпечената щатна численост за длъжност „експерт по осигуряването“ в секторите „Парични обезщетения за безработица и гарантирани вземания“ и „Парични обезщетения за временна неработоспособност“ бе 121,5 щ. бр., а за длъжност „специалист“ – 213 щ. бр. (приблизително съотношение 1:2 в полза на длъжността „специалист“), към 31.10.2016 г. съотношението бе обърнато в полза на длъжността „експерт по осигуряването“ с обезпечени 172 щ. бр. в новосформирания сектор „Краткосрочни плащания“ при 93 щ. бр. на длъжност „специалист“;
- Намаляване броя на изнесените работни места на Националния осигурителен институт. В съответствие с приетата политика за оптимизация на неефективните изнесени работни места/ постоянни работни места (ИРМ/ПРМ) на института, чрез поэтапно преминаване към административно обслужване по предварително установен график, валидни за населените места извън областните центрове, през 2016 г. са закрити общо 21 ИРМ/ПРМ в 15 териториални поделения;
- С постановление на Министерски съвет № 241/17.09.2016 г., обн. ДВ, бр. 76/30.09.2016 г., в сила от 30.09.2016 г., по инициатива на Националния

осигурителен институт, бяха нанесени изменения в Класификатора на длъжностите в администрацията, изразяващи се в обединяване на позициите за ръководните длъжности директор на дирекция, началник на отдел и началник на сектор, ползвани от НОИ (респ. отпадане на досегашното деление на принципа териториална и централна администрация), промяна в изискванията за заемане на длъжностите главен счетоводител в ТП на НОИ и главен юрисконсулт в ТП на НОИ, поради позиционирането им в по-високо длъжностно ниво, и въвеждане на длъжността лекар, експерт по експертиза на временната неработоспособност в списъка на длъжностите по КДА. Направените промени позволиха да бъдат коригирани съществуващите деформации в кариерните пътеки на служителите от института, които създаваха затруднения при ползване в пълния им обхват на възможностите на нормативната уредба по отношение мотивирането на квалифицирани служители за заемане на длъжности с по-широк кръг от отговорности.

3. Прилагане на системата за натовареност на звената и дейностите в ТП на НОИ

Предприетите мерки за оптимизация на организационно-управленската структура намериха отражение в интензитета на работа в отделните структурни звена и дейности, както и при движението на щатната и извънщатна численост в ТП на НОИ. Водещ фактор при вземането на управленските решения за ползване на свободната численост и през 2016 г. бе състоянието на натовареността на основните структурни звена и дейности.

От наблюдаваните общо 168 звена и дейности, през разглеждания период 94 са с параметри под долната граница на натовареност (-15%); 4 са над границата на натовареност (+15%), а 70 са балансирани (попадащи в диапазона от -15% до +15%). Независимо от завишаването на „средния обем работа“ чрез въвеждането на „стандарт за годишен обем работа“, формиран от 7 ТП, характеризиращи се с най-висока натовареност, в сравнение с предходната година броят на балансираните звена е увеличен с 4 звена/дейности, броят на натоварените е намален с две, а броят на ненатоварените е намален с 5.

Прегледът на натовареността по функционални направления показва наличие на диференциация в степента на натоварване на заетите в териториалните поделения при повечето от тях. Разликата между min и max равнище на изследваните показатели продължава да варира в широки граници 1,41 – 3,42. По-конкретно диференциацията на натовареността по функционални звена и дейности за периода 2014 – 2015 г. е представена в таблица № 20.

Таблица № 20 : Натовареност по функционални направления в ТП на НОИ за периода 2014 – 2016 г.

Година	Пенсии	ПОБГВ	ПОВН	ФСД	КРД	ООА/ОА
2014	1,37	1,77	2,52	2,15	3,03	1,72 – 4,91
2015	1,40	1,81	2,57	1,97	2,46	1,28 – 4,04
2016	1,41	2,26	2,47	2,03	3,42	1,48 – 3,41

Посочените тенденции показват, че независимо от предприетите мерки по прехвърляне на щатни бройки от ненатоварените към натоварените звена и дейности и редуциране на числеността, все още са налице различия в натовареността в наблюдаваните звена и дейности в ТП на НОИ.

4. Администриране на персонала и управление на възнагражденията

С приемането на Закона за бюджета на ДОО за 2016 г. и след извършеното редуциране на числеността на администрацията, през годината бяха налице финансови възможности за увеличение на индивидуалните основни месечни заплати на служителите в Националния осигурителен институт. Размерите на новите индивидуални работни заплати бяха определени при стриктно спазване на Наредбата за заплатите на служителите в държавната администрация

(НЗСДА) и Вътрешните правила за заплатите в Националния осигурителен институт, при съобразяване с последните получени от служителите годишни оценки на изпълнението по реда на Наредбата за условията и реда за оценяване изпълнението на служителите в държавната администрация към датата на увеличението.

Следва да се отбележи, че възможността за подобно увеличение се дължи до голяма степен на редуцирането броя на служителите в института, което освободи финансов ресурс, приоритетно използван за мотивиране и задържане на останалия персонал. В следствие на извършената оптимизация на персонала, намаляването на щатната и извънщатната численост от 01.04.2016 г. и реализираните на тяхна база икономии от планираните разходи за заплати бе осигурен финансов ресурс, който даде възможност не само за увеличаване на основните месечни заплати, но и за изплащане на допълнителни възнаграждения за постигнати резултати през четирите тримесечия на 2016 г.

Извършеното през 2016 г. организационно реструктуриране и свързаните с него дейности имаха сериозно отражение върху обемите работа по администриране на персонала в Националния осигурителен институт. През 2016 г. са издадени общо 6 524 заповеди, които регламентират служебните правоотношения и 3 498 документа, регламентиращи трудовите правоотношения със служителите на НОИ. За сравнение, увеличението спрямо 2015 г. при служебните правоотношения е 3,19 пъти, а при трудовите – 3,17 пъти. Основен дял в това увеличение имат издадените заповеди по повод възникване, промяна или прекратяване на правоотношенията със служителите във връзка с извършените промени, както и издадените заповеди за увеличение на работните заплати.

5. Профил на персонала, зает в основната численост на администрацията на НОИ

Общият брой реално заети служители по основен щат в системата на НОИ към 31.12.2016 г. възлиза на 3 421 служители, от тях 2 890 (84,5%) жени и 531 (15,5%) мъже. Болшинството от мъжете (342 бр.) са заети на експертни длъжности с аналитични и контролни функции. Разпределението на служителите по видове длъжности показва 302 бр. (8,8%) на ръководни длъжности, 2 160 бр. (63,1%) експертен персонал с аналитични и контролни функции, 842 бр. (24,6%) експертен персонал със спомагателни функции и 70 бр. (2,1%) ангажирани на технически длъжности. Разпределението по признак пол на ниво ръководни длъжности показва преобладаващ дял на жените 79,5%, а при висшите държавни служители преобладават мъжете – 55,6%.

Таблица № 21 : Разпределение на персонала на НОИ по пол към 31 декември 2016 г.

Видове длъжности	Общо заети	Жени		Мъже	
		бр.	%	бр.	%
Длъжности по чл.19а от ЗА	2	1	50,0	1	50,0
Висши държавни служители	45	20	44,4	25	55,6
Ръководни длъжности	302	240	79,5	62	20,5
Експертни длъжности с аналитични и контролни функции	2 160	1 818	84,2	342	15,8
Експертни длъжности със спомагателни функции	842	798	94,8	44	5,2
Технически длъжности	70	13	18,6	57	81,4
ОБЩО:	3 421	2 890	84,5	531	15,5

Разпределението на персонала по възраст показва най-висок дял на служителите между 30 и 59 години, следвани от служителите на възраст над 60 години. Най-малко са заетите от възрастовата група до 29 години. Възрастовият профил на заетите на ръководни длъжности включва преобладаващо ръководители на възраст между 30 и 59 години.

Таблица № 22 : Разпределение на персонала на НОИ по възраст към 31 декември 2016 г.

Видове длъжности	Общо заети	до 29 г.		30 – 59 г.		над 60 г.	
		бр.	%	бр.	%	бр.	%
Длъжности по чл.19а от ЗА	2	0	0	2	100	0	0
Висши държавни служители	45	0	0	37	82,2	8	17,8
Ръководни длъжности	302	0	0	283	93,7	19	6,3
Експертни длъжности с аналитични и контролни функции	2 160	122	5,7	1 907	88,3	131	6,1
Експертни длъжности със спомагателни функции	842	59	7	729	86,6	54	6,4
Технически длъжности	70	0	0	55	78,6	15	21,4
ОБЩО:	3 421	181	5,3	3 013	88,1	227	6,6

Болшинството от длъжностите в Националния осигурителен институт са определени за заемане от служители с висше образование. Това произхожда от характера на служебните задължения на служителите в основните административни звена, които са ангажирани с експертна преценка на правото на ползване на осигурителни права и необходимостта от познаване, тълкуване и прилагане на широк кръг от нормативни разпоредби. Длъжности с минимално изискване за заемането им средно образование са определени за позициите в специализираната администрация, осъществяващи прием и архивиране на документи, както и за отделни позиции в общата администрация.

Таблица № 23 : Разпределение на персонала на НОИ по образование към 31 декември 2016 г.

Видове длъжности	Общо заети	Научна степен		Магистър		Бакалавър		Проф. бакалавър		Средно образование		Основно образование	
		бр.	%	бр.	%	бр.	%	бр.	%	бр.	%	бр.	%
Длъжности по чл.19а от ЗА	2	1	50	1	50	0	0	0	0	0	0	0	0
Висши държавни служители	45	1	2,2	44	97,8	0	0	0	0	0	0	0	0
Ръководни длъжности	302	0	0	289	95,7	13	4,3	0	0	0	0	0	0
Експертни длъжности с аналитични и контролни функции	2 160	1	0,05	1767	81,8	341	15,8	51	2,4	0	0	0	0
Експертни длъжности със спомагат. функции	842	0	0	115	13,7	75	8,91	27	3,2	625	74,2	0	0
Технически длъжности	70	0	0	9	12,9	4	5,71	2	2,9	54	77,1	1	1,4
ОБЩО:	3421	3	0,1	2225	65,0	433	12,7	80	2,34	679	19,9	1	0,03

Профилът на зетите в НОИ показва висок процент на служителите с висше образование: 2 741 (80,1%) от зетите са висшисти, като от тях 2 225 бр. (81,2%) притежават образователно-квалификационна степен магистър, 433 бр. (15,8%) притежават степен бакалавър и 80 бр. (2,9%) – степен професионален бакалавър.

6. Набиране, подбор и професионално развитие на персонала в администрацията на НОИ

Заемането на свободни щатни бройки в администрацията на Националния осигурителен институт се извършва на конкурентен принцип, чрез набиране на външни и/или вътрешни кандидати за заемане на съответната длъжност. При решение за допускане на външни кандидати се организира конкурс по реда на Закона за държавния служител (за длъжностите, определени за заемане по служебно правоотношение) или външен подбор по реда на Вътрешни правила за набиране, подбор и назначаване на служители за длъжностите, определени за заемане по трудово правоотношение.

Общият брой на стартираните през 2016 г. конкурси е 215, като 13 от тях са за длъжности в ЦУ на НОИ и 202 – за длъжности в ТП на НОИ. Петнадесет от стартираните през 2016 г. конкурси са планирани за приключване през 2017 г.

Таблица № 24 : Резултати от проведени конкурсни процедури през 2016 г.

Конкурсни процедури	Общо	За длъжности в ЦУ на НОИ	За длъжности в ТП на НОИ
Обявени конкурсни процедури	215	13	202
Конкурсни процедури, приключили с назначение	187	10	177
Конкурсни процедури, приключили без класиране	13	3	10
Конкурсни процедури, стартирани през 2016 г., които ще приключат през 2017 г.	15	0	15

Проведените конкурсни процедури през 2016 г. са над два пъти повече спрямо предходната година. Това се дължи основно на осъщественото реструктуриране в ТП на НОИ и увеличаване на служебните щатни бройки за сметка на щатните бройки по трудово правоотношение. Кандидатите, подали документи за участие в конкурсите, обявени през 2016 г. са 2 978, което е 1,4 пъти повече спрямо 2015 г. Болшинството от конкурсите през 2016 г. (192) са проведени на два етапа – решаване на тест и интервю. 23 от конкурсите са проведени на три етапа – решаване на тест, практически изпит и интервю. Най-висок е дялът на конкурсите за експертни длъжности с аналитични и контролни функции.

Таблица № 25 : Проведени конкурсни процедури през 2016 г., приключили с назначение по групи длъжности

Групи длъжности	Общо	Проведени в ЦУ на НОИ	Проведени в ТП на НОИ
Висши държавни служители	3	3	0
Ръководни длъжности	11	1	10
Експертни длъжности	173	6	167

Освен чрез подбор сред външни кандидати, заемането на свободни длъжности в администрацията на НОИ се извършва и по линията на вътрешно израстване на служители от института. През 2016 г. в администрацията на НОИ са обявени и проведени 121 процедури за конкурентен подбор, в т.ч. 11 – в ЦУ на НОИ и 110 – в ТП на НОИ. За заемане на ръководни длъжности (началник на отдел/сектор) през 2016 г. са проведени 27 процедури (в т.ч. 11 за началник на отдел „Административен“), а за заемане на експертни длъжности – 94 процедури. От осъществените процедури за експертни длъжности в общата администрация на ТП/ЦУ на НОИ са проведени общо 25, а в специализираната администрация – 69 процедури. Най-голям брой процедури са проведени за заемане на длъжности в експертно ниво 4, представляващи 42,14% от общия брой конкурентни подбора. За заемане на свободни длъжности от експертно ниво 2 са проведени 41 конкурентни подбора, т.е. 33,88% от общия брой процедури. 26 конкурентни подбора (21,5% от всички проведени конкурентни подбора) са проведени в ТП на НОИ – София-град. Най-голям брой процедури за повишаване в длъжност по линия на конкурентен подбор през 2016 г. са проведени във функционално направление „Пенсии“ (38 бр.), следвани от функционално направление „КПК“ (32 бр.).

И през 2016 г. беше изготвен Годишен план за обучение на служителите (ГПОС) в съответствие с Вътрешните правила за обучение и професионална квалификация. Потребностите от обучения на служителите от ТП и функционалните направления на ЦУ на Националния осигурителен институт бяха заявени от ръководителите на функционални направления и териториални поделения. Подадените заявки за обучения са групирани в 67 групови обучения, структурирани в три основни направления:

- Обучения за развитие и професионално израстване на персонала, които се организират и провеждат от Института по публична администрация;

- Методологични обучения по функционални дейности, които се организират и провеждат от НОИ;
- Квалификационни обучения, които са организирани и провеждани от специализирани институции и фирми.

През 2016 г. са проведени 147 обучения, семинари и конференции по 86 тематики. От планираните 33 методологични обучения не са проведени 12. Причините, за неосъществените обучения, са свързани преди всичко с външни фактори, а именно – с тематичната им насоченост по очаквани, но неприети до края на годината очаквани законови промени, отпаднал приоритет или отлагане на обучението от страна на организацията, която го провежда.

Допълнително са проведени 30 обучения, свързани с текущо възникнали потребности, както и с проведени специфични обучения, предвидени по сключени договори.

На обучения, семинари и конференции са присъствали 1 578 участника, от които: 129 в задължителни обучения по чл. 35б от ЗДСл, 324 в специализирани обучения провеждани от Института по публична администрация, 647 в управленски и методологични работни срещи по основни функции на института и 378 в други специфични обучения, срещи и семинари.

За осигуряване участието на служителите в проведените обучения, срещи и семинари през 2016 г. са изразходвани общо 252 378,72 лв. при планирани 400 360 лв. Неусвоените средства включват, както икономии от непроведени обучения, така и реализираната икономия от средства вследствие на оптимизиране на числеността на участниците, съобразно служебната им ангажираност.

Данните сочат, че процентът на изпълнение на ГПОС за 2016 г. по отношение на показателя брой обучения е изключително висок. Висок е процентът на изпълнение и по показателите брой обучени служители и усвоени средства, като процентът неизпълнение се дължи основно на това, че непроведените обучения са с голяма численост на участници в тях.

Таблица № 26 : Сравнителни данни за изпълнението на Годишният план за обучение за периода 2012 – 2016 г.

Година	Брой обучения			Брой участници			Разходи за обучение (хил. лв.)		
	План	Отчет	% от плана	План	Отчет	% от плана	План	Отчет	% от плана
2012	74	54	73	2 649	1 363	51	364	135	37
2013	91	104	114	1 605	1 380	86	420	200	48
2014	57	75	132	2 174	2 063	95	450	343	76
2015	74	95	128	2 502	2 075	83	364	242	66
2016	67	86	128	2 081	1 578	76	400	252	63

7. Осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд

В Националния осигурителен институт функционира Системата за управление на здраве и безопасност при работа, с която е утвърдена и Единна политика по осигуряването на здравословни и безопасни условия на труд в администрацията на НОИ.

За нуждите на дейността по осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд в Националния осигурителен институт, през 2016 г. са проведени две централизирани обществени поръчки.

По първата от тях с предмет „Осигуряване на профилактични медицински прегледи и изследвания на работещите в Национален осигурителен институт (ЦУ и 28-те ТП на НОИ)“ са организирани и извършени профилактични медицински прегледи и изследвания на служителите. При подлежащи на преглед 3 500 служители през профилактични прегледи и изследвания са преминали 2 852 души. На база проведените профилактични прегледи се

изготвят анализи от Службата по трудова медицина за здравето състояние на работещите в системата на НОИ.

Втората е с предмет „Осигуряване на комплексно обслужване от служба по трудова медицина на работещите в Националния осигурителен институт (ЦУ и 28-те ТП на НОИ)“. В изпълнение на договора за изпълнение на обществената поръчка са извършени следните дейности:

- Актуализация на оценката на риска в 7 ТП и ЦУ на НОИ;
- Извършен е мониторинг на оценката на риска в 28-те ТП и ЦУ на НОИ;
- Актуализирана е утвърдената Система за управление на здраве и безопасност при работа на Национален осигурителен институт (Версия 2) и е подготвена Версия 03 на системата за обсъждане и утвърждаване;
- Направени са конкретни предложения за 28-те ТП и ЦУ на НОИ относно мерки за предотвратяване, отстраняване или намаляване на установения риск и подобряване условията на труд, както и оценяването им;
- Извършено е измерване на факторите на работната среда (микроклимат и осветеност) и са представени сертификати и протоколи от измерванията в 28-те ТП и ЦУ на НОИ;
- Извършен е одит-преглед на документите от СУ на ЗБР в ТП и ЦУ на НОИ;
- Изготвен е списък на служителите, имащи право на средства за корекция на зрението, на база издадени рецепти след проведен профилактичен преглед от офталмолог за ЦУ на НОИ;
- Изготвените заключения на база Карта за предварителен медицински преглед са изпратени в ЦУ и ТП на НОИ за прилагане към досието на служителя;
- Изготвени и предадени са 28 списъка на служителите от ТП на НОИ, имащи право на средства за корекция на зрението, на база издадени рецепти след проведен профилактичен преглед от офталмолог;
- Изготвени и предадени са заключения за пригодността на работещите да изпълняват даден вид работа;
- Изработвани са здравни досиета на новоназначени служители, осъществени са прилагане на ТЕЛК решения към досиетата, консултации и становища по поставени въпроси от ТП и ЦУ на НОИ.

През 2016 г. започна и изпълнението на сключения през 2015 г. договор с предмет „Изработка и доставка на очила за работа с видеодисплей за нуждите на работещите в Националния осигурителен институт“. Съгласно утвърдения график за изпълнение, на първия етап от договора се изработиха 445 бр. очила на служители.

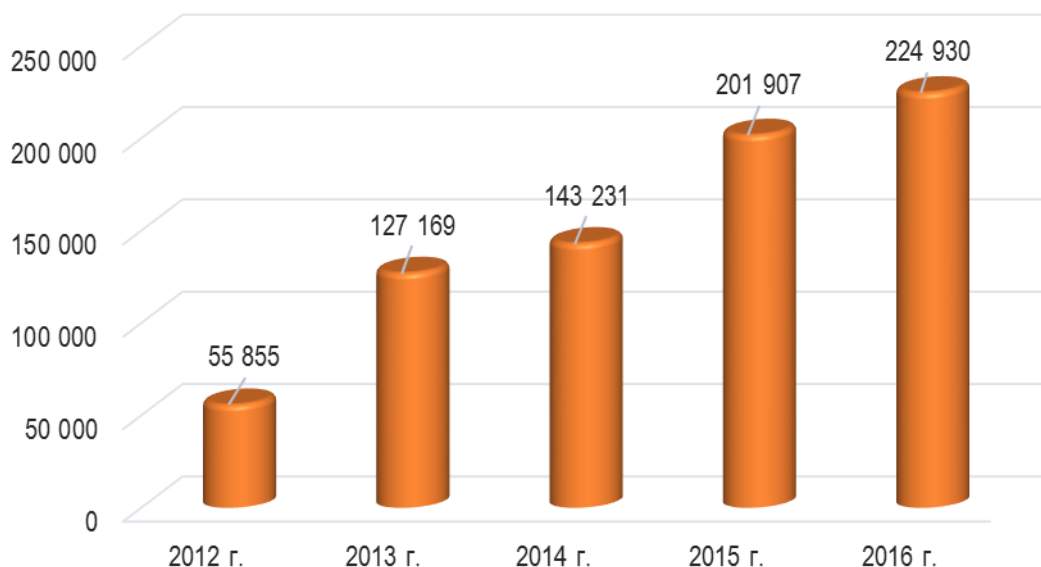
В административната система на института през годината са декларирани и приети за трудови 14 бр. злополуки.

IV. ОБЩЕСТВЕНИ КОМУНИКАЦИИ

1. Контактен център

Контактният център (КЦ) на НОИ активно съдейства за повишаване на социално-осигурителната култура на клиентите и предоставяне на актуална информация. Основен фокус в работата на центъра е утвърждаване на общественото доверие в институцията.

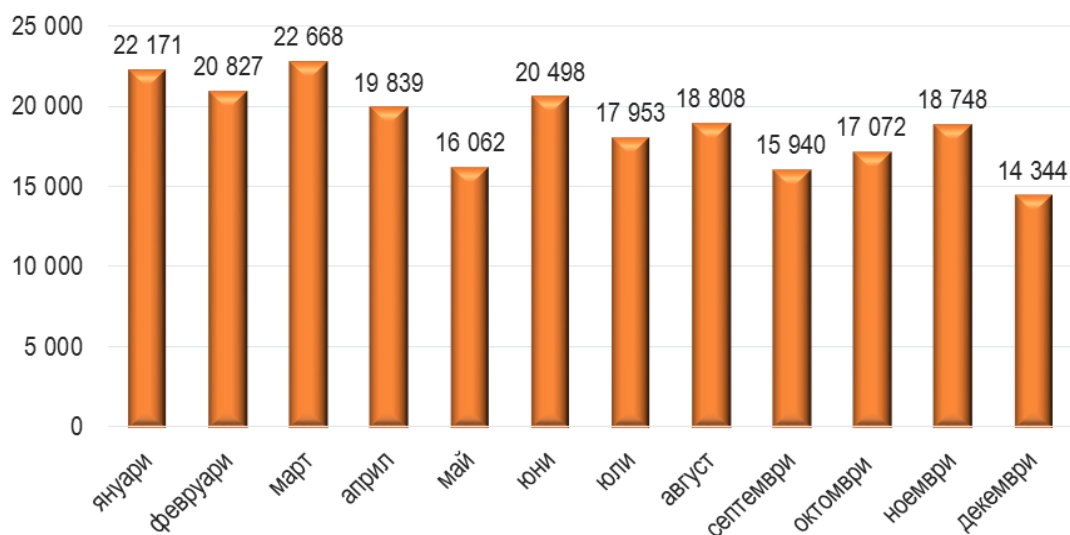
През 2016 г. в Контактния център са обслужени 224 930 запитвания (фигура № 5), като спрямо предходната година е налице ръст от 11,4% на предоставената информация по телефона. Нарастването се дължи основно на разширяването на кръга от клиенти, подаващи информация и документи по електронен път (органи на медицинската експертиза и задължени лица) и повишената потребност от информация и съдействие при ползването на е-услуги и програмни продукти на института. Друг фактор за нарасналия обем е утвърждаването на КЦ като надежден и бърз източник на унифицирана информация, съчетано и с множеството промени в законодателството, засягащи правата и задълженията на големи групи клиенти.

Фигура № 5 : Брой обслужени запитвания в Контактния център по години

Анализът на информацията за работното натоварване през годината (фигура № 6) показва, че през месеците януари и март е на особено високо равнище, като са обслужени съответно 22 171 бр. и 22 668 бр. запитвания. Основна причина за ръста на обажданията са промените в законодателството.

Регистрираните сигнали за неизплатени в срок парични обезщетения за временна неработоспособност, подадени към съответните ТП на НОИ за проверка, са над 5 500 бр. към ТП на НОИ София-град, над 100 бр. към ТП на НОИ в страната, предимно Варна, Пловдив и София-област. Подадени за проверка са 50 сигнала във връзка с преписки или неизплатени пенсии по регламенти.

Фигура № 6 : Работно натоварване (брой запитвания) в Контактния център през 2016 г.

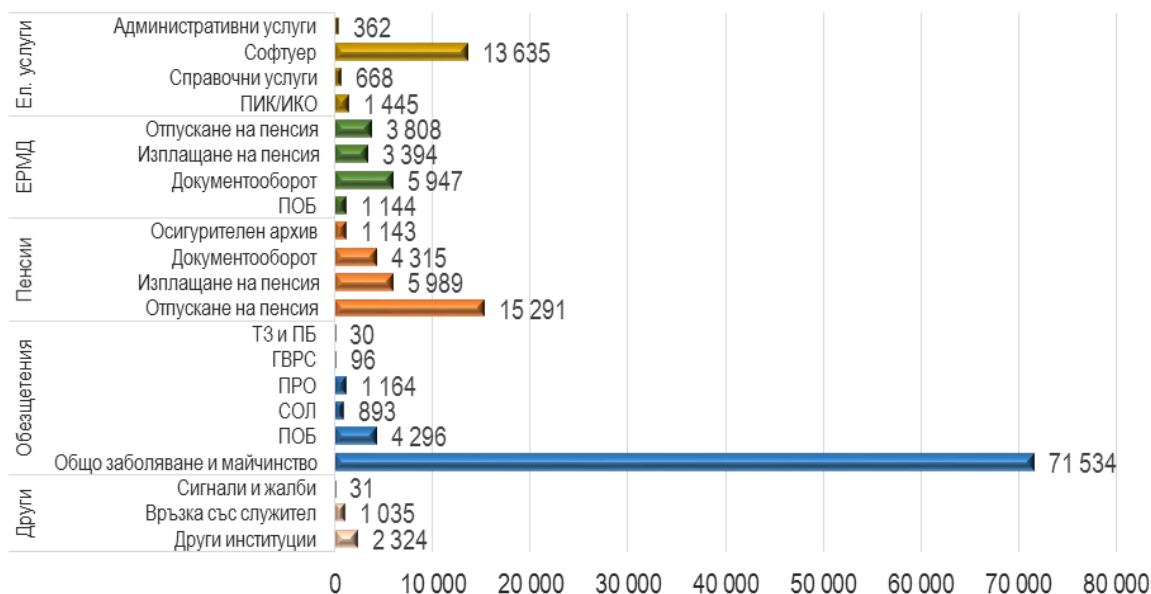
Статистическата информация на постъпилите и обслужените запитвания в КЦ на НОИ, според вида на търсената от клиентите информация (фигура № 7) показва, че преобладаващият дял от въпросите са свързани с паричните обезщетения за временна неработоспособност и

майчинство, следвани от консултациите във връзка с отпускане и изплащане на пенсии, електронните услуги и прилагане на разпоредбите на европейските регламенти и международни договори в областта на социалното осигуряване и социалната сигурност.

По отношение на най-натовареното направление „Парични обезщетения за временна неработоспособност и майчинство“, основните запитвания са във връзка с: 1) болнични листове, като най-често се предоставя информация за сроковете за предаване на данни и сроковете за обработка и изплащане; 2) парични обезщетения за майчинство, като най-често запитването е за точната дата на която ще се извършат плащанията. Лицата, притежаващи персонален идентификационен код (ПИК) се обаждат предимно при изтекли срокове на обработка, а въпросите им са свързани с това писмата при несъответствия да се виждат при проверка в Справка за представени в НОИ документи и изплатени обезщетения от ДОО, както и статуса да се променя от „Обработка се“ на друг, което да е индикация за проблем.

Множество служебни лица след изпращане на данни към ИСЕОДД се обаждат за да проверят дали подадената информация е коректна. При анализ на честота на допускане на грешки от задължените лица, при попълване на приложения № 9, 10 и 11, е установено че следва да се търси по-активен начин за тяхното (само)обучение с посочване на най-често допусканите грешки. От всички обслужени в тази категория обаждания, сигналите подадени към различните ТП на НОИ за проверка и предприемане на действия варират в рамките на 10-15%.

Обажданията във връзка с пенсии и осигурителен архив са 1/3 по-малко, спрямо обажданията за обезщетения. В първия ден от изплащането на пенсии – 7-мо число, постъпват най-голям брой запитвания в тази категория, които са от пенсионери не получили пенсиите си в графика за изплащане на редовните пенсии. Причините за липса на плащане най-често са: неполучени инвалидни пенсии след преосвидетелстване; подадени заявления за промяна начина на изплащане от една банкова сметка по друга, от поща в банка или обратното; наложени и вдигнати запори и изплащане на наследствени пенсии след навършване на 18-годишна възраст и на лица, които са продължили обучението си във висше учебно заведение. Въпроси свързани с пенсионното законодателство или информирание за по-кратки срокове при подаване на документи за преценка правото на пенсия, са друга причина за големия брой обаждания. Най-често това са лица, подали документи за: отпускане на нови пенсии, преизчисление на пенсията с допълнителен стаж и/или доход след пенсиониране или преизчисление, отпускане на наследствена пенсия и отпускане на вдовишка добавка.

Фигура № 7 : Статистика на приетите и обслужени запитвания според вида на търсената информация от клиентите

През 2016 г. се предостави възможност за подаване на сигнали за корупция и жалби по телефона. Подадени са малък брой сигнали, свързани основно с телефонната комуникация с ТП на НОИ, съмнения за получавани неправомерно инвалидни пенсии или обезщетения за временна неработоспособност, които са класифицирани като неоснователни.

2. Връзки с обществеността

Основен приоритет в дейността и през 2016 г. е провеждането на ефективна комуникационна политика и затвърждаването на положителния публичен образ на Националния осигурителен институт като коректен национален и международен партньор. Освен прилагането на проактивен подход за осигуряване на широко медийно присъствие на институцията, сред основните задачи в работата са и подобряването информираността на гражданите за техните осигурителни права, представяне на по-важните промени в осигурителното законодателство и адекватно популяризиране на дейността на института. Усилията са насочени към разширяването на медийното покритие чрез търсенето на нови партньори и увеличаването на каналите за информационно обезпечаване на всички потребители на услугите на НОИ.

В съответствие с принципите за прозрачност, достъпност и откритост продължи развитието и задълбочаването на коректно партньорско сътрудничество с представителите на средствата за масова информация. Всички важни аспекти от дейността на НОИ намериха широк отзвук в публичното пространство, затвърждавайки добрия обществен имидж на институцията. През годината са изготвени 43 прессъобщения, на база на които са публикувани/излъчени над 1 000 публикации. Своевременно са предоставени експертни отговори на всички журналистически запитвания, като резултат от тях са публикувани 322 материала в печатни, електронни и интернет медии. Реализирани са над 20 интервюта с управителя и експертите на НОИ.

През 2016 г. са издадени в електронен вариант на интернет страницата на НОИ четири броя на официалния „Бюлетин на НОИ“, в който се представят актуални и дискуссионни теми в областта на социалното осигуряване. Фокусът на повечето публикации е насочен към промените в действащото законодателство и популяризиране на международния опит и добри практики в сферата на социалната сигурност.

По отношение на събитийния мениджмънт фокусът на дейността беше насочен върху подготовката, организирането и провеждането на международна конференция на тема „20 години Национален осигурителен институт – постижения, предизвикателства, перспективи“, посветена на 20-годишния юбилей от създаването на институцията. Събитието се проведе на 12 април 2016 г. и събра на едно място голяма част от свързаните с институцията и социалното осигуряване у нас експерти. Значимостта на проявата и авторитетът на НОИ в международен план се потвърди от присъствието на изтъкнати представители на международни организации и осигурителни институции в сферата на социалната сигурност като Международната асоциация за социално осигуряване (МАСО), Австрийския пенсионноосигурителен институт и Европейската платформа за социално осигуряване (ЕПСО).

3. Популяризиране на електронните услуги на НОИ

И през 2016 г. един от приоритетите в дейността е популяризирането на предоставяните от НОИ електронни услуги, като важен елемент от усилията за въвеждането на електронно правителство и модернизацията на административното обслужване. В тази връзка са подготвени 7 прессъобщения, организирани са 6 интервюта и са отчетени общо 116 публикации в печатни, електронни и интернет медии.

В съответствие с утвърдения годишен план за внедряване на нови електронни услуги, са предприети действия за подготовка и реализация на комуникационен план за получаване на по-широка публичност на въведените нови програмни продукти и запознаване на обществеността с ползите, които те предоставят на потребителите на услугите на НОИ. В началото на годината продължи и разяснителната информационна кампания във връзка с реализацията на втория етап от проекта „Електронен регистър на болничните листове“, свързан с електронния обмен на данни за изплащане на паричните обезщетения от работодателите и самоосигуряващите се лица, който стартира през м. януари 2016 г.

За популяризирането на новите е-услуги многократно са актуализирани двете информационни брошури – „Е-услуги на НОИ за осигурените лица“ и „Е-услуги на НОИ за осигурителите“, публикувани на интернет страницата. С цел популяризиране на електронните административни услуги, предлагани от НОИ чрез интернет страницата, през 2016 г. е разработена и разпространена в териториалните поделения на НОИ брошура „Електронни административни услуги на НОИ за пенсиите“.

4. Интернет страница на НОИ

Отчитайки значението на интернет страницата като основен комуникационен канал и в изпълнение на провежданата политика за прозрачност и публичност, през 2016 г. НОИ регулярно актуализира съдържанието на сайта (както българската версия, така и тази на английски език). С цел своевременното информиране на обществеността и улесняване достъпа до електронни услуги за потребителите, през годината са направени над 6 000 актуализации. Ежедневно се публикуват актуални новини, обобщени статистически данни за дейността по пенсиите и краткосрочните обезщетения, промени в нормативната уредба, свързани със социалното осигуряване, информационни материали с полезна потребителска информация. Своевременен са извършени публикации и актуализации на сайта „Профил на купувача“. Интернет страницата на института продължи да се развива и обогатява, в резултат на което през годината са създадени 5 нови рубрики.

5. Проучване на удовлетвореността на клиентите на НОИ

За трета поредна година НОИ проведе социологическо проучване за удовлетвореността на клиентите от качеството на услугите. Проучването се възлага на професионална социологическа агенция и обхваща извадка от 2 800 души в приемните на териториалните поделения на института в цялата страна. Обект на изследване са всички дейности, свързани с отпускането и изплащането на пенсии и обезщетения в компетенциите на НОИ. Целите на проучването са от една страна да се осигури база за наблюдение, сравнение и съпоставимост

на индикаторите за удовлетвореност на клиентите, а от друга – да се проучат обществените нагласи по отношение на стратегическите цели на института и да се подпомогне планирането на бъдещи иновативни дейности за обслужване на клиентите и оптимизира управлението им. В тази връзка през 2016 г. в проучването се включи нов панел с въпроси за обществените комуникации, каналите за информация и тяхната достъпност.

Резултатите от проучването показват запазване на високо ниво на общата оценка на потребителската удовлетвореност, което е индикатор за качествено и добро управление на услугите, предоставяни от НОИ.

Факторите, които влияят в най-голяма степен, върху нивото на потребителската удовлетвореност са „Комуникативни умения и учтивост на служителите“, „Времето за изчакване преди обслужване“, „Информирание на клиентите за реда на оказване на услугите и изискуемите документи“ и „Време за извършване на самата услуга“.

Отделните изследвани показатели на обслужването показват високо ниво на удовлетвореност. Характеристиките, от които се декларира най-висока потребителска удовлетвореност, са: комуникативни умения и учтивост на служителите, време за извършване на услугата, външен вид и облекло на служителите. Показателите, при които се констатира най-ниска потребителска удовлетвореност остават сходни с тези през предходните години: достъпност за хора с увреждания, достъпност на интернет страницата на НОИ, достъпност на електронните услуги, предоставяни от НОИ и възможност за комуникация с НОИ по телефона. Основните управленски препоръки и изводи от изследването са насочени към предприемане на мерки за повишаване на нивото на удовлетвореността по отношение на тези показатели.

V. МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ И СЪТРУДНИЧЕСТВО

1. Двустранно сътрудничество (включително по двустранни международни договори и европейски регламенти в областта на социалната сигурност)

Националният осигурителен институт провежда активна дейност по отношение на международното сътрудничество в областта на социалното осигуряване. През 2016 г. на посещение в института бяха четири чуждестранни делегации, с цел обмяна на опит и добри практики в областта на администрирането на осигурителните институции и трима гост-лектори на юбилейната конференция на института. През годината бяха организирани и 51 посещения в чужбина на представители на НОИ за провеждане на работни срещи, симпозиуми и семинари.

Хърватия

От 25 до 28 януари на посещение у нас пристигна тричленна делегация от Хърватския институт по пенсионно осигуряване (ХИПО). Гостите бяха запознати с административния профил на НОИ, структурата и функциите на дирекция ИСМБП и европейската система за електронен обмен на данни EESSI във връзка с опита на института в нейното изграждане. Визитата беше върната от българска страна през м. май 2016 г., като трима наши представители, водени от подуправителя, посетиха Загреб и се запознаха с информационните системи, електронните услуги и регистри, разработени от хърватските колеги.

Полша

Във връзка с двустранното споразумение за сътрудничество между НОИ и Полския осигурителен институт, през 2016 г. тричленна делегация, водена от подуправителя на НОИ, участва в работна среща за обмяна на опит в сферата на социалното осигуряване във Варшава.

Молдова

В изпълнение на двустранното споразумение за съвместни дейности в областта на социалното осигуряване между Националната служба за социално осигуряване на Република Молдова и НОИ, тричленна делегация от Националната служба по социално осигуряване на

Молдова се включи в юбилейната конференция на НОИ и осъществи обмяна на опит с експерти от НОИ, а визитата беше върната през м. юни от тричленна българска делегация в гр. Кишинев.

Бразилия

От 12 до 20 март директорът на дирекция „Европейски регламенти и международни договори“ участва в преговори за сключване на административно споразумение по прилагане на Спогодбата за социална сигурност между Република България и Федеративна република Бразилия.

Германия

От 13 до 17 юни четиричленна българска делегация участва в международни консултационни дни в Нюрнберг, Германия, съгласно двустранно споразумение между НОИ и Съюза на германското пенсионно осигуряване на Средна Германия. Консултационни дни бяха организирани и проведени и в гр. София, България, от 27 до 29 септември с участието на български и немски екипи.

Трима български експерти участваха в технически преговори между НОИ и Германското пенсионно осигуряване Средна Германия в гр. Ерфурт.

Проведени бяха две работни срещи в гр. Хале и София по споразумение за експертен обмен между НОИ и Федерацията на германското пенсионно осигуряване. В срещите участваха експерти от ЦУ (дирекция „ЕРМД“). Гостите посетиха и ТП на НОИ – Благоевград.

Кипър

От 18 до 20 юли в Никозия експерт от НОИ участва в среща за проучване опита на Република Кипър при въвеждането на нова система за оценка на работоспособността на хората с увреждания.

Русия

През м. февруари директорът на дирекция „Европейски регламенти и международни договори“ участва в консултации за изменения в Договора за социална сигурност между Република България и Руската федерация и споразумението за прилагане на договора.

2. Сътрудничество с международни организации и участия в работни групи и комисии на ЕС

Европейски съюз

- Представител на НОИ участва като редовен член на Техническата комисия за обработка на данни (ТКОД) към Административната комисия за социална сигурност към Европейската комисия, която проведе пет работни срещи през 2016 г. По време на заседанията са разгледани въпроси, свързани с електронния обмен на данни между държавите, тяхната обработката и съвместимост на различни версии на структурирани електронни документи.

- Представителят на НОИ, който е член на Изпълнителния борд на EESSI (Система за електронен обмен на информация за социалното осигуряване) и координатор за България по прилагането на новата интегрирана система, участва в 14 работни срещи и семинари. По време на срещите са разгледани оперативни въпроси, свързани с отчитане изпълнението на дейностите и планиране на предстоящите етапи на работа по интегриране на държавите със системата EESSI.

- Представител на НОИ участва в работна среща по прилагане на регламентите за социална сигурност с Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия.

- Подуправителят на НОИ участва в семинар на МОРПАСТ на тема „Активно старене“ във Виена.

- Служители на института участваха в семинар по пенсиите, организиран от Евростат, ЕК, МОТ и МВФ в Париж.
- Експерти на НОИ участваха в работните заседания на Работна група по чл. 83 от Вътрешния правилник и Работна група за злоупотреби и грешки при прилагане на регламент 883/2004;
- Управителят на НОИ участва в 10-ти Европейски колоквиум „Влияния на работната миграция върху европейските пенсионни системи“ в Берлин, и в международен симпозиум на тема „Предизвикателства пред съвременното социално осигуряване – влияние на четвъртата индустриална революция върху европейското социално осигуряване“ във Виена.
- Представители на института взеха участие в семинари на тема „Оценка на работоспособността“ в Талин, Естония и семинар за интеграция между националните и международните домейни в Брюксел.
- Представители на НОИ се включиха в срещата на потребителите на САФ (Обща рамка за оценяване) в Братислава, Словакия.

Международна асоциация по социално осигуряване (МАСО)

През м. април 2016 г. управителят на НОИ участва на регионалния европейски форум за социално осигуряване, организиран от МАСО в Стокхолм. По време на форума управителят участва в дискусия на тема „Водещи иновации в администрирането на социалното осигуряване в Европа“, а НОИ бе отличен със специална награда за постижения в електронния обмен на документи и данни за изплащане на краткосрочни обезщетения.

Като член на Изпълнителното бюро на МАСО, управителят на НОИ взе участие в 112-та годишна среща на Бюрото в гр. Женева през м. май 2016 г.

Европейска платформа за социално осигуряване (ЕПСО)

В качеството си на член на ЕПСО, НОИ участва със свой представител в среща на Комитета по пенсиите в Брюксел.

3. Проекти с международно финансиране

Проект „Социални агенции за бъдеща Европа“

През 2016 г. активно продължи работата по проекта „Консорциум SAFE“ (Социални агенции за бъдеща Европа). Това е пилотен проект за предстоящото (през 2018 г.) въвеждане на електронната система EESSI (Електронен обмен на данни и информация за социалното осигуряване) за всички държави-членки на ЕС. Проектът е на етап тестване между компетентните осигурителни институции на Европейската системата за електронен обмен на данни, която предстои да влезе в експлоатация през 2018 г. по силата на Регламент 883/2004 на Европейския парламент. Целта на проекта е постигане на съвместимост между информационните системи на 13 институции от 11 държави. През м. януари 2016 г. НОИ беше домакин на работна среща на Консорциума в София. През годината се стояха осем работни срещи в Амстердам, Брюксел, Будапеща, Виена, Дъблин и Рим и две заседания на Консорциума, в които участваха 16 служители на НОИ, включително и представител, който е член на Борда на консорциума.

ДРУГИ ДЕЙНОСТИ

I. СИГУРНОСТ

Дирекция „Сигурност“ в ЦУ на НОИ отговаря за цялостната организация по получаването, създаването, отчитането и съхранението на документите и носителите, съдържащи класифицирана информация по Закона за защита на класифицираната информация и Правилника за прилагането му, за отбранително-мобилизационната подготовка на

централно и териториално ниво, както и за дейностите по управление на кризи и стихийни бедствия. Дейността се извършва в три направления, както следва:

1. Регистратура за класифицирана информация и контролни пунктове в НОИ

В регистратурата за класифицирана информация (КИ) се получават, създават, регистрират, разпределят, изпращат и съхраняват документите и материалите, съдържащи класифицирана информация. През годината са извършвани следните дейности:

- Приемани, регистрирани и разпределяни са за обработка класифицирани документи за отпускане на пенсии, за изплащане на парични обезщетения и помощи от ДОО, за признаване на трудови злополуки, за заверка на осигурителни книжки, за изготвяне на справки за осигурители и осигурителен доход и други;
- Чрез регистратурата за КИ в ЦУ на НОИ са получавани и препращани всички класифицирани документи за контролните пунктове на НОИ;
- Осъществявано е методическото ръководство и контрол на дейността на контролните пунктове, като в тази връзка е проведен и един семинар със служителите в тях;
- Отразени са промените в регистъра на декларациите по чл. 12 от ЗПУКИ;
- Организирана е процедура и се води входяща и изходяща документация по издаване на разрешения за достъп до класифицирана информация на служители в ЦУ и ТП на НОИ;
- Осъществявана е кореспонденция с дирекция „Класифицирана информация в ДАНС“ и териториалните дирекции „Национална сигурност“;
- Актуализирани са списъците на длъжностите и заемащите ги лица в института с достъп до държавна и служебна тайна. Прекратявани са разрешенията и съответно са получавани и изпращани такива на напуснали и новоназначени служители;
- Извършено е обучение на служителите включени в списъка по чл. 37 от ЗЗКИ и чл. 23 от ППЗЗКИ;
- Изготвяни са справки за ДКСИ, ДАНС, ТП на НОИ и др.

2. Специален регистър

В регистъра се съхраняват данните за социално и здравно осигуряване, трудовите договори и паричните обезщетения за временна неработоспособност и помощи от ДОО на военнослужещите по Закона на отбраната и въоръжените сили на Република България, държавните служители, офицерите, сержантите и гражданските лица по Закона за МВР и държавните служители, офицерите и гражданските лица по Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража (съгласно чл. 4, ал. 1, т. 4 от КСО), както и служителите от БНБ. Във връзка с тези задължения през годината са извършвани следните дейности:

- Ежедневно след писмено искане са изготвяни справки за безработица, за осигурителен стаж и доход, при пенсиониране, при подаване на жалби и образуване на съдебни производства;
- Ежемесечно са получавани и проверявани болничните листове за временна неработоспособност или бременност и раждане на служителите от специалните служби и документите, придружаващи тези болнични листове, като са изчислявани и изплащани обезщетенията свързани с тях;
- Проведени са срещи с експерти от СД „Информационна сигурност“ на ДАНС за продължаване работата по сертификацията на АИС „Специален регистър“ на НОИ.

3. Управление при кризи и отбранително-мобилизационна подготовка

Във връзка със задълженията за отбранително-мобилизационна подготовка и управление при кризи са разработени документи и са извършвани следните дейности:

- План на НОИ за привеждане за работа във военно време, в съответствие с Директива за привеждане на страната в готовност за работа във военно време от 2016 г. и

- Методическите указания на Междуведомствения съвет по отбранителна индустрия и сигурност на доставките;
- Годишен план за провежданите мероприятия по УК и ОМП;
 - План за защита при бедствия, и План за защита на пребиваващите в сградата на ЦУ на НОИ;
 - Провеждани са ежемесечни тренировки по оповестяване на директорите в ЦУ и ТП на НОИ;
 - Определени ръководители и служители в НОИ участваха в тренировки по оповестяване на органите на изпълнителната власт при бедствия и въздушна опасност, съгласно СРПО, провеждани от Национална система за ранно предупреждение и оповестяване на органите на изпълнителната власт (НСРПООИВ) на Единната спасителна система (ЕСС);
 - Проведен е един семинар с ръководния състав и отговорниците по УК и ОМП в ТП на НОИ по въпросите за дейността на института във военно време, военновременното планиране и защитата при бедствия;
 - Извършени са дейностите по планиране, изготвяне и разпределение на бюджетните средства по УК и ОМП от консолидирания бюджет на държавното обществено осигуряване;
 - Планирани са мероприятията по пожарна безопасност и е осъществяван контрол по спазване на мерките за пожарна безопасност, поддръжка на пожаротехническите средства и доставка на нови;
 - Изпълнени са предписанията от планова проверка на 03 Районна служба по безопасност на населението (РСПБЗН) за спазване изискванията за пожарна безопасност в сградата на ЦУ на НОИ;
 - Извършвани са плащания и е изготвян ежемесечен отчет във връзка с възложените дейности по контрола и изпълнението на договори за охрана и абонаментна поддръжка и обслужване на пожароизвестителни системи (ПИС), пожарогасителни системи (ПГС) и носими-возими пожарогасители (НВПГ) в системата на НОИ;
 - Планирана и организирана е работата по осъществяване на денонощното дежурство и пропускателния режим и сигурността в сградата на НОИ. Ежемесечно са изготвяни график и задължителни отчетни форми за сумирано отчитане на трудовото възнаграждение. Осъществяван е контрол при отчитане на извънредния труд на дежурните служители;
 - Изготвяни са заявки за издаване на служебни карти на новоназначени служители. Обслужвана е „Системата за контрол на достъпа“, като се води регистър на нови, изгубени, унищожени или откраднати служебни карти;
 - Извършван е първоначален инструктаж на новоназначени служители в ЦУ и ТП на НОИ – София-град, като са запознавани с мерките за защита при бедствия, пожари и извършване на евакуация.

II. ФИНАНСОВ КОНТРОЛ

Финансовите контрольори от системата на НОИ през 2016 г. са извършвали дейността си съобразно писмени политики и процедури за осъществяването на предварителен контрол в института, с оглед предоставяне на разумна увереност, че съответните процеси/дейности в организацията протичат законосъобразно.

През 2016 г. финансовите контрольори подпомагаха и пряко участваха в процесите по целеполагане и управление на риска, поддържане на адекватна вътрешно-нормативна уредба за упражняване на всички дейности спрямо настъпили промени в законодателство, вътрешни актове и/или рисковия профил на териториалното поделение, при разработване и актуализиране на работни инструкции и поддържане на ефективни и адекватни контролни дейности, анкетни проучвания за удовлетвореността на клиентите, обобщаване на резултатите

и анализ. Извършваха обучения и предоставяха материали за самоподготовка във връзка с дадени препоръки от вътрешния одит и тестови проверки.

Освен предварителен контрол по законосъобразност на документи и действия, касаещи вземане на решения за поемане на задължения и/или извършване на разходи, финансовите контролори в НОИ изготвиха писмени становища по законосъобразност, касаещи общия административен ред на представени за проверка документи относно промени в обявени решения за откриване на процедури по Закона за обществените поръчки, задържане на гаранция за изпълнение по договори и ред за извършване на корекции в медицински направления за санаториално лечение.

Извършената самооценка на системите за финансово управление и контрол за целите на годишното докладване по чл. 8, ал. 1 от ЗФУКПС, се утвърди като полезен инструмент за цялостен преглед, анализ и оценка на състоянието на системите в института. Във връзка с прилагане на методологията по ФУК, в началото на 2016 г. финансовите контролори подготвиха информация за състоянието на СФУК през 2015 г., в съответствие с изискванията на ЗФУКПС, която се представи на министъра на финансите в законоустановения срок. За унифицирането и обезпечаването на адекватна самооценка и осигуряване на коректна линия на докладване, през 2016 г. се проведе работна среща с финансовите контролори от ТП, на която се обсъдиха въпроси, свързани с подготовката на информацията – линията на докладване, отговорните лица и сроковете за изпращането ѝ.

Общият брой на изразени мнения, обективирани в контролни листа, след осъществен предварителен контрол по законосъобразност през 2016 г. в ЦУ на НОИ е 1 801 бр., от които само 2 бр. са с мнение за неодобрение.

За изминалата 2016 г. може да се направи изводът, че основните цели на финансовото управление и контрол са постигнати, тъй като при извършване на всички действия е спазвано приложимото законодателство, вътрешните актове и клаузите на сключените договори, финансовата и оперативна информация е всеобхватна и надеждна, активите и информацията се опазват с грижата на добър стопанин, чрез създадените условия и определения ред.

И през 2016 г. функционирането на елементите на финансовото управление и контрол е поддържано и доразвивано с цел тяхното усъвършенстване, на база резултатите от самооценката на СФУК през предходната година.

III. ВЪТРЕШЕН ОДИТ

Вътрешният одит предоставя увереност и консултации, предназначени да допринасят за добавянето на стойност и подобряване дейността на НОИ.

Одитните ангажименти в НОИ се извършват от сформирани специализирани екипи:

- „Одит на пенсии“;
- „Одит на краткосрочни плащания и ревизионна дейност“;
- „Одит на финанси и управленска дейност“.

Стратегическият план за дейността по вътрешен одит за периода 2014–2016 г. и Годишният план за 2016 г. са утвърдени от управителя на НОИ.

В съответствие с одитната стратегия, предмет на одит са високо и среднорискови дейности в областта на пенсиите, краткосрочните плащания и ревизионната дейност, финансите и управленската дейност, осигурителния архив. В обхвата на одитите беше включен процесът по управление на риска за одитираните дейности. Във връзка с промени в законодателството, в не малка степен бяха променени обхватите на одитите.

През 2016 г. са планирани и извършени 22 одитни ангажимента за даване на увереност в 8 териториални поделения на НОИ.

Отрицателните констатации в одитните доклади са 92, от които 28 са за нарушение на нормативни актове. Отразените положителни констатации са 88.

Дадени са общо 72 препоръки, които са отразени в Общия регистър на препоръките в НОИ. От тях 18 са за разписване на нови или актуализиране на вече съществуващи системи за

финансово управление и контрол (вътрешни правила, инструкции и др.). За завишаване на контролните процедури са дадени 12 препоръки, а 6 са за пропуски при обществените поръчки. Годишният план на дирекцията е изпълнен на сто процента.

Към края на 2016 г., от дадените препоръки, са изпълнени 22. За останалите ще бъде извършено проследяване на изпълнението текущо през 2017 г., в съответствие с плановете за действие и вътрешните регламенти на дирекцията. Директорът на дирекцията на всеки шест месеца писмено докладва на подуправителя на НОИ за състоянието на общия регистър на препоръките.

Всички одитни ангажименти са завършили с окончателни одитни доклади. От териториалните поделения са изготвени планове за действие. Докладвани са на управителя на НОИ и са обсъдени с директорите на дирекции в ЦУ на НОИ. Планираните мерки за изпълнение на препоръките могат да бъдат квалифицирани като адекватни и навремени.

С цел подобряване на качеството и осъществяване на текущ надзор върху дейността по вътрешен одит, директорът на дирекцията след всеки приключил одитен ангажимент прави оценка на извършения одит, чрез Програмата за осигуряване на качеството и усъвършенстване на вътрешния одит. Към всеки одитен доклад ръководителите на ТП на НОИ попълват „формуляр за обратна връзка“.

В съответствие със Статута и Годишния план на дирекцията, текущо през годината са извършени четири неофициални ангажименти за консултиране. Също, с цел консултиране, дирекцията е открила рубрика „Добри практики“ на вътрешната страница на НОИ. Добрите практики са установени по време на одитни ангажименти в областта на пенсиите, финансите и управленската дейност. Тяхното споделяне съдейства за запознаване с опита на другите ТП и използване на тези знания и информация за изпълняваните от тях дейности.

През годината са проведени 15 обучения, организирани и проведени основно от Института на вътрешните одитори в България, Министерство на финансите и НОИ. Участвали са различен брой одитори, някои от които получиха сертификати за усвоените знания по темите. Общо дните на обучение за дирекцията са 54. На Националната конференция по вътрешен одит участваха 7 одитори от дирекция „Вътрешен одит“ в НОИ, в т.ч. директорът.

По отношение взаимодействието с други външни одитни и контролни институции, одитни доклади бяха предмет на преглед от страна на Сметна палата.

Една от основните задачи на дирекцията, залегнали в Годишния план е подпомагане на процеса по управление на риска. Освен оценките в одитните доклади по тази тема, през годината директорът на дирекцията участва, като лектор в работна среща на финансовите контролори. Вътрешните одитори по време на одитните ангажименти извършиха редица консултации в териториалните поделения, свързани с процеса по управление на риска.

В края на годината беше изготвен обобщен анализ обхващащ одитния ангажимент относно управлението на риска от всички одитни доклади през 2016 г., който се предоставя на отдел „Анализ и управление на риска“ в дирекция „АПП“. Това е една добра практика, утвърдена през последните няколко години и играеща ролята на консултиране и информиране за състоянието на процеса по управление на риска в НОИ.

Статутът на дирекция „Вътрешен одит“, беше актуализиран (в сила от 01.01.2017 г.) съгласно промените в Закона за вътрешен одит в публичния сектор и в съответствие с Международните стандарти за професионална практика по вътрешен одит.

IV. ИНСПЕКТОРАТ

Инспекторатът е на пряко подчинение на управителя и осъществява административен контрол върху дейността в централно управление и в териториалните поделения на НОИ. Извършва проверки по утвърден от управителя годишен план, както и проверки по предложения и сигнали на граждани, а също и по случаи с обществен отзвук.

Контролната дейност е насочена към всеобхватно, обективно, безпристрастно и точно изясняване на проверяваните случаи и предлагане на мерки за тяхното решаване.

През 2016 г. инспекторатът на НОИ работи по следните основните цели:

- Превенция и разкриване на нарушения при функционирането на администрацията и изготвянето на препоръки и предложения за ограничаване на негативни явления в дейността на администрацията и отстраняване на констатираните нарушения;
- Подобряване работата на администрацията на ЦУ и ТП на НОИ;
- Превенция и ограничаване на корупцията;
- Укрепване на доверието на гражданите към институцията;
- Разширяване на сътрудничеството и комуникацията с държавни структури на законодателната, изпълнителната и съдебната власт и с неправителствени организации;
- Укрепване на административния капацитет и повишаване на професионалната квалификация на служителите в инспектората.

Общият брой на извършените проверки през 2016 г. е 97, в т.ч. 8 бр. планови и 89 бр. извънпланови. Резултатите от извършените проверки са отразени в създадените за целта електронни регистри. Разпределението на проверките по вид и характер е следното:

- В ТП на НОИ са извършени две тематични планови проверки по отношение на организацията на работа и извършваната дейност в проверяваните структури с цел ограничаване на негативни явления и подобряване на дейността на администрацията. В резултат на извършените проверки на ръководителите на проверяваните административни структури са дадени 5 препоръки за предприемане на действия за отстраняване на констатираните пропуски и предотвратяване на пропуски и нарушения;
- Извършени са пет планови и една извън планова проверка за спазването на законите, подзаконовите и вътрешноведомствените актове за организацията на работа от служителите на ЦУ и ТП на НОИ. С цел отстраняване на констатираните при проверките слабости и предприемане на действия за коригиране на установените проблеми са направени конкретни препоръки и предложения;
- Инспекторатът осъществява дейност по изследване на риска от корупция и предлагане на мерки за ограничаване на установени уязвими точки в администрацията на ЦУ и ТП на НОИ. Извършена е оценка на корупционния риск на едно административно звено на НОИ, съгласно утвърдената Методиката за оценка на корупционния риск;
- Извънплановите проверки по сигнали и предложения на граждани през 2016 г. са 88 бр. Извършени са проверки по 33 сигнала, докладвани на инспектората по реда на Кодекса за поведение на служителите в НОИ, получени в ТП на НОИ.
- Получените през годината жалби и сигнали от граждани и институции са 55 бр., за изясняването на които са извършени една проверка на място и 51 проверки по документи. В резултат на осъществения контрол по 21 сигнали и жалби на ръководителите на проверяваните административни структури са дадени препоръки за предприемане на конкретни действия във връзка с констатациите при проверката на сигнала и с цел подобряване на организацията на дейността, недопускане в бъдеще на грешки, засягащи правата на гражданите и поведение в разрез с Кодекса за поведение на служителите в НОИ. При констатирани нарушения на служебните задължения и на Кодекса за поведение на служителите в НОИ са направени предложения за образуване на дисциплинарни производства.

Резултатите от извършените проверки са докладвани на управителя на НОИ, като са направени и конкретни предложения с цел отстраняване на условията за пропуски, слабости, грешки и незаконни или неправилни действия на длъжностни лица от администрацията на НОИ. През годината е осъществяван текущ мониторинг за спазване на направените препоръки и предложения.

Във връзка с направени констатации при извършени от инспектората планови и извънредни проверки са направени предложения за промени в нормативни и

вътрешноведомствени актове, както и за издаване на административни актове с цел по-добра организация и контрол на осъществяваните дейности.

През 2016 г. от инспектората е изготвен проект на Вътрешни правила за защита на лицата, подали сигнали за корупция, корупционни прояви и/или конфликт на интереси за длъжностни лица от администрацията на Националния осигурителен институт, Вътрешни правила за прилагане на антикорупционни процедури и Вътрешни правила за работа с предложения и сигнали по Глава осма на Административно-процесуалния кодекс в Националния осигурителен институт. Правилата ще бъдат утвърдени след извършване на необходимите промени в Правилника за организацията на дейността на НОИ и приемане на очакваните изменения в Закона за предотвратяване на корупцията и отнемане на незаконно придобитото имущество.

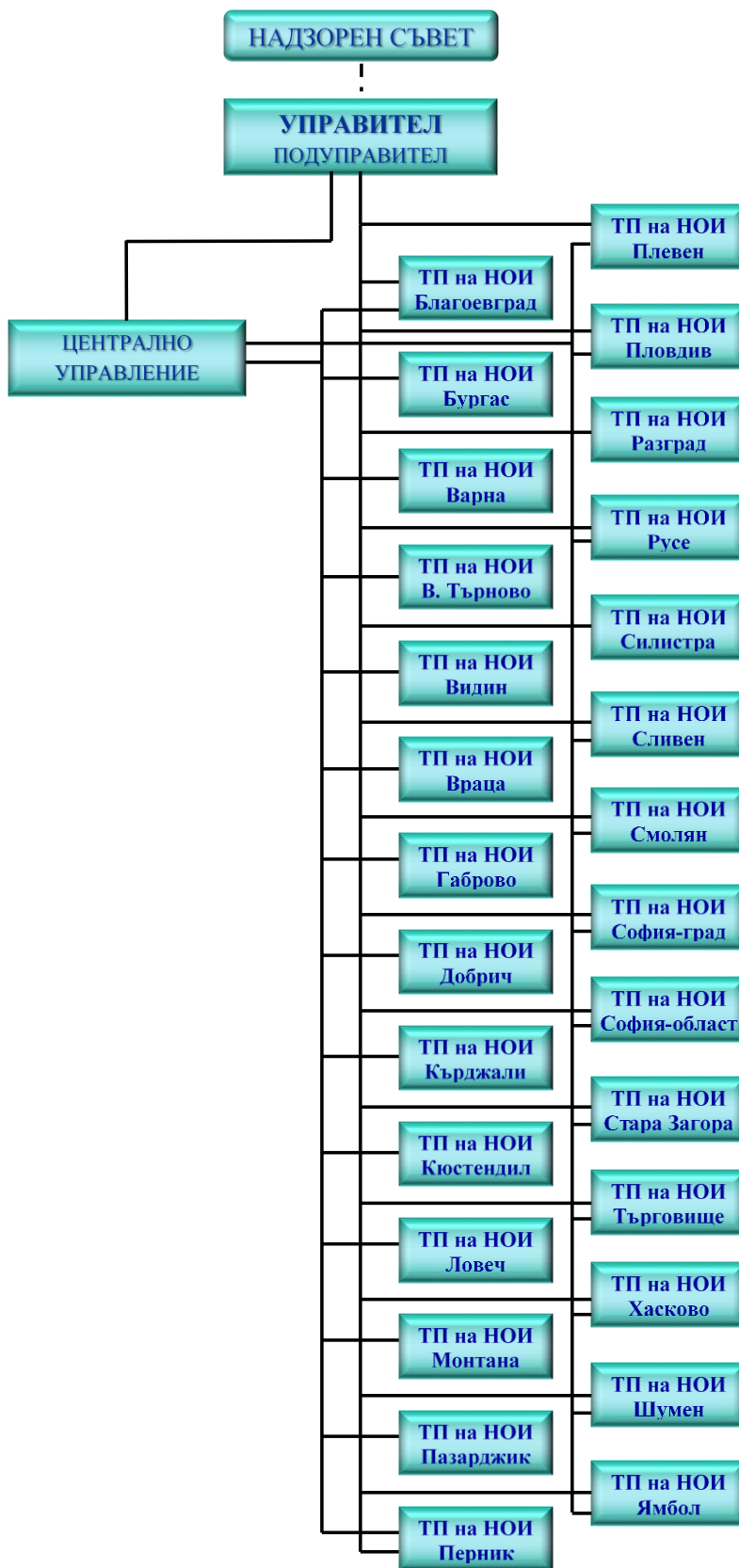
С цел подобряване на професионалната квалификация и умения за осъществяване на дейността, през годината инспекторите участваха в срещи и семинари на теми, свързани с промени в КСО и подзаконовите актове по прилагането му, прилагане на АПК, оценка и противодействие на корупционния риск, способности за предотвратяване на корупцията в публичната администрация и предотвратяване и установяване на конфликт на интереси.

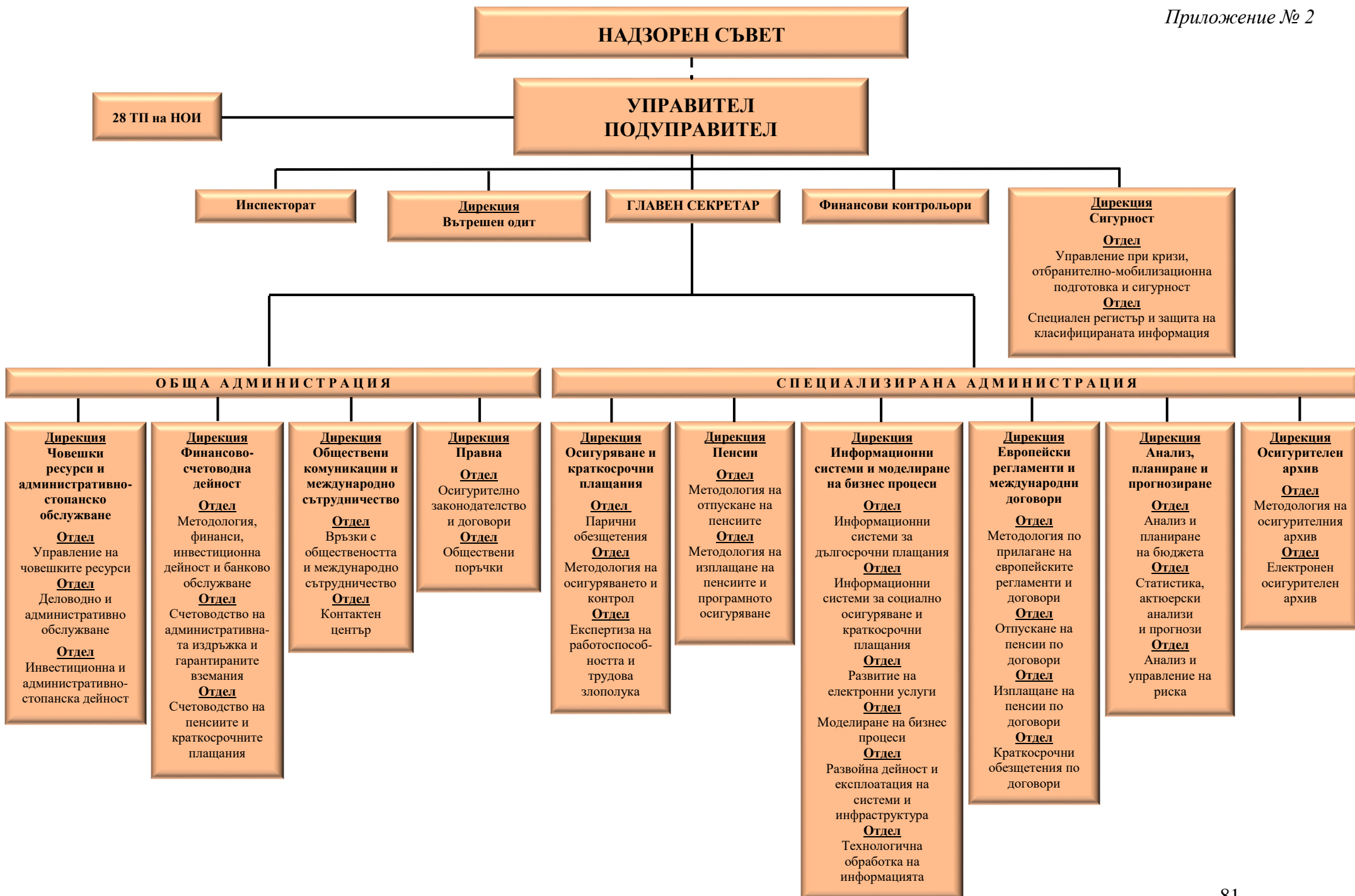
ДЕЙНОСТИ НА НОИ ПРЕЗ 2016 г. НАКРАТКО В ЧИСЛА

1. Националният осигурителен институт е изпълнявал своите функционални задължения с 3 467 служители, от които в ЦУ на НОИ – 388 щатни бройки (11,2% от общата численост) и 3 079 щатни бройки (88,8%) в ТП на НОИ;
2. Общият брой на постъпилите заявления във всичките 28 териториални поделения на НОИ, във връзка с пенсионното законодателство, е 350 198;
3. От териториалните поделения на НОИ са приети общо 3 267 805 бр. основни документи за изплащане на парични обезщетения и помощи;
4. Чрез Интегрираната система за електронен обмен на документи и данни с осигурителите и самоосигуряващите се лица за изплащане на паричните обезщетения от ДОО по електронен път са приети 2 601 018 бр. документи, от над 160 000 осигурители и самоосигуряващи се лица;
5. Броят на регистрираните заявления за отпускане на парични обезщетения за безработица е 172 937;
6. Извършените ревизии и проверки са общо 21 636 бр., като установеният начет е в размер на 1 095,4 хил. лв. В общия размер на начета най-голям е дялът на неправилно изплатените парични обезщетения за временна неработоспособност.
7. Съставени са 534 акта за административни нарушения на осигурители и са издадени 420 наказателни постановления за налагане на административни наказания;
8. Общият брой издадени удостоверения за осигурителен стаж и доход от осигурителния архив на НОИ е 74 462;
9. В териториалните поделения на НОИ са приети разплащателни ведомости и трудовоправни документи на 2 308 прекратени осигурители. Броят на приетите дела е 32 735, а броят на листите е 4 690 319;
10. В Контактния център през годината са обслужени 224 930 запитвания, като според вида на търсената информация преобладаващият брой от въпросите са свързани с паричните обезщетения за временна неработоспособност и майчинство.

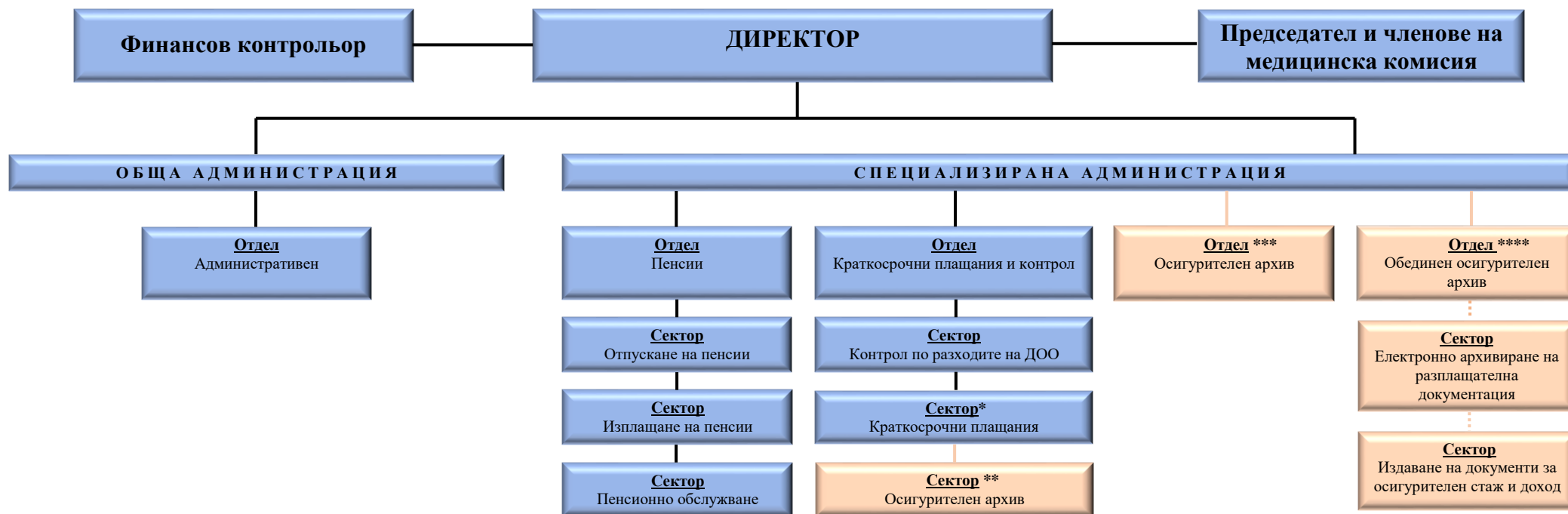
ПРИЛОЖЕНИЯ

Обща организационна схема на Националния осигурителен институт

Структура на териториално поделение на НОИ

* В ТП на НОИ – Пловдив, Варна и Бургас съществуват два сектора „Краткосрочни плащания“.

** Секторът съществува към отдел „КПК“ в 11 ТП на НОИ – Варна, Кърджали, Пазарджик, Плевен, Русе, Сливен, София-област, Стара Загора, Хасково, Шумен и Ямбол.

*** Отделът съществува към специализираната администрация в 1 ТП на НОИ – Бургас.

**** Отделът съществува към специализираната администрация без обособени сектори в 1 ТП на НОИ – Силистра.

Отделът съществува към специализираната администрация с два обособени сектора в 5 ТП на НОИ – Кюстендил, Ловеч, Пловдив, Търговище и Враца.

Структура на териториално поделение на НОИ – София-град

